

॥ ೨೩ ॥

ರಾಘವಾಣನ ಕಲಿಪುರಾಣ

(ಯಾಲಪದ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಕಾವ್ಯ)
(ಧಾರ್ಮಿಕ)

ಬರೆದವರು *

ಗಮಕಿ ಎಂ. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್
(ಅರಿತ "ರಘುವರ")

55720

ಪ್ರಕಾಶಕರು .

ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಕಲಾ ಮಂದಿರ
ಬೆಂಗಳೂರು

॥ ಶ್ರೀ ॥

ರಾಘವಾಣನ ಕಲಿಪದ

(ಯಾಲಪದ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಕಾವ್ಯ)

(ಧಾರ್ಮಿಕ)

ಬರೆದವರು .

ಗಮಕಿ ಎಂ. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್

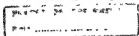
(ಅಂಕಿತ " ರಘುವರ ")

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಕಲಾ ಮಂದಿರ

ಬೆಂಗಳೂರು

"RAGHANNANA KALIPADA" in Yalapada Style
written by Gamaki M Raghavendra Rao and Published by
Kavya Gayana Kalamandua, 76/41, 11th Main, 14th Cross,
Padmanabhanagar, Bangalore-560 070

FIRST EDITION
August 1991/1000 Copies

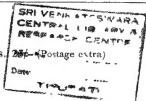
All Rights reserved

55720

"This Book is published with the Financial Assistance
of Tirumala Tirupathi Devasthanams Trust under their
scheme—Aid to Publish Religious Books "

Price: Rs. ~~25/-~~ (Postage extra)

Date

PRINTED AT PRAEHA PRINTING HOUSE
22-A, Dr D V Gundappa Road, Basavannagudi, Bangalore-4

ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ

ಶಿವನು ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದವುಗಳು ೨೦೧೬
ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿದಂತೆ-ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುಸ್ತಕಗಳು
ಸಹಿತ ಪಾಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊರಕುವವು

0228

ନିମ୍ନ ଉପ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ

ಕಲಿಪದ

(ಯಾಲಪದ ಭಂಯ್ಸಿನ ಕಾವ್ಯ)

ಒಟ್ಟು ಸಂಧಿಗಳು (ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿ+53 ಸಂಧಿಗಳು) 54 ಸಂಧಿಗಳು

ಸಂಧಿ	ವಿಷಯ	ಪದ್ಯ
1	ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿ	21
2	ಕಲಿಪದ-ಯಾಲಪದ	15
3	ಬಾಳು ಬದುಕಿನ ಗುರಿ	18
4	ಎಲ್ಲರೂ ಭಗವಂತನ ಮಕ್ಕಳು	11
5	ಅತ್ಯವಂಚಕರು	11
6	ನರನೊಬ್ಬನೇ ಬಾಹಿರ !	16
7	ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಂತರಿದ್ದಾರೆ !	12
8	ಕಲಿಯ ಮಹಿಮೆ !	13
9	ಪರಸ್ಪರ ವೈಷಮ್ಯ ಏಕೆ ?	9
10	ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ !	11
11	ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರ ವೈಭವ	18
12	ನಿಧಿಯ ನಿತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ	11
13	ಲೋಕಪೂಜ್ಯರು	12
14	ಜೀವು-ಬೆಲ್ಲದ ಬಾಳು	13
15	ಮಾಧವ ಶ್ರೀಹೃದಯ	13
16	ಕಲಿ ಕಲ್ಮಷಹಿತ್ತರು	14
17	ಮೂರ್ಖರು ಹಿರಿಯರೆ ?	13
18	ಏನು ಯಾರು ? ನನ್ನ ಕೆಲಸವೇನು ?	13
19	ಸಾಧನ ಸಂಚಯ	10
20	ಸಣ್ಣವರು-ಮೊದಲವರು	11
21	ಯಾರು ಕುಲಾ ?	10
22	ನಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಕಾಲವಿದು ?	19
23	ಪಾಡಿನ ಜಾಡು	10
24	ಮುಖ್ಯವೆಲ್ಲ ಬೋಕೆ !	16
25	ಅಪೇಯ ಸಾಧ	10

ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯ	ಪದ್ಯ
26	ಸಹನೆ-ಎಷ್ಟರಕೆ	15
27	ಅರೋಗ್ಯವೇ ಛಾತ್ರ	12
28	ಬೋಗಳಿಕೆ-ಅಕೆ-ಅರ್ಪಣೆ	13
29	ಸಮ್ಮನಾಡು	14
30	ಅತಿಥಿ ಆಫ್ಫಾಗತರ ಸೇವೆ	13
31	ಯಾರನ್ನು ಆಳಬಲ್ಲೆ ? ಗೆಲಬಲ್ಲೆ ?	13
32	ಸಹನೆ	15
33	ಕಾಲದ ಸದಸ್ಯರೊಳಗೆ	11
34	ಎಲ್ಲರೊಂದೇ ಹೇಗೆ ? ಇತ್ಯಾದಿ	17
35	ಬಾಳಿನ ವರದಿ ದೇವರಲ್ಲಿ	28
36	ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನ	16
37	ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಪ್ರಮೆ ಇತ್ಯಾದಿ	18
38	ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳು	12
39	ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಇತ್ಯಾದಿ	19
40	ಬುದ್ಧಿ ಮಾತು	15
41	ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಪಾರ	14
42	ದೇವರಲ್ಲಿ ಕರಣಾಗತಿ	25
43	ಸದ್ವರ್ತನೆ-ಸದಾಚಾರ	17
44	ನಿನ್ನ ನಿಗುಹಿ ಕಿಡ್ಡಿಕೊ ! ಇತ್ಯಾದಿ	20
45	ರಾಮರಾಜ್ಯ !	27
46	ಮಾಣವಂತನಾಗಿ ಬಾಳು ಇತ್ಯಾದಿ	34
47	ಪರಮಾತ್ಮನು ಕರುಣಾಸಾಗರ !	15
48	ಸತ್ಯಾಪ್ತ ಪತ್ರಾಂತರ	17
49	ಜೀವನ ವಿನೂತಿ ಇತ್ಯಾದಿ	22
50	ಬದುಕು ಹಸಿವಾಗಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ	18
51	ನಾವು ಭಾರತೀಯರೇ ? ಇತ್ಯಾದಿ	30
52	ನಾಮಧೇಯ	36
53	ಅಂತಿಮ ವರದಿ	39
54	ಫಲಸ್ತುತಿ	15

ಮುನ್ನುಡಿ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗಮಕಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಹಿರಿಯ ಗಮಕಿಗಳಿಂದ ಅವರು ಗಮಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡವರು, ಕೀರ್ತನ ಗಾಯನ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡವರು ಬಿಂದುರಾಯರು, ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯರು, ಕಳೆಲೆ ಸಂಪತ್ಕುಮಾರಾಚಾರ್ಯರು ಇಂತಹ ಧೀಮಂತ ಗಮಕಿಗಳ ಒಡನಾಟವಿದ್ದ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು ಅವರು, ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಹಾಗೆಯೇ ಬೆಳೆದು ಕಲೋಪಾಸನೆ ಮಾಡಿದವರು ಗಮಕವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಹನೀಯರ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಹ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗಮಕ ಕಲೆಯ ಲಕ್ಷಣ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಸಹ ಊಲಂಕಿತ ವಾಗಿ ನಡೆಸಿ, ಆ ಕಲೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ತರಲು ಶ್ರಮಿಸಿ ಅವರೊಬ್ಬ, ಲಾಕ್ಷಣಿಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ 'ಗಮಕಿ ಪದ್ಯ ಶತಕ', 'ಗಮಕ ಗೀತೆಗಳು', 'ಕಾವ್ಯ ಗಾಯನ ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹ', 'ಗಮಕ ಪ್ರಚಾರ ಬೋಧಿನಿ' ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮವೇನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮೂವಲು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೂಲಕವೂ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಗಮಕ ಕಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಈಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಗಮಕ ಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಎಂಬ ಮಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕವೂ ಅವರ ಗಮಕ ಕಲೆಯ ಸೇವೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಗಮಕ ಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು, ಒಬ ಗೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಪಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರಮ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಅವರ ಮೆದುಳಿನ ಮಗು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಇದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರು ಕವಿಗಳಾಗಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ನಡೆಸಿದವರು ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ. ಅವರು ಆಗಾಗ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ. 'ಸತ್ಯದೇವ ಚರಿತೆ', 'ವ್ಯಾಸರಾಯ ಮಹಾತ್ಮೆ', 'ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವ ವಿಜಯ', 'ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ ವಿಜಯ', 'ಶ್ರೀ ಮಧ್ವ ಗೀತೆ', 'ಶ್ರೀ ಅನಂದ ಗೀತೆ', 'ವೈಷ್ಣವ ಕೋಗಿಲೆ'

ಇವು ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು. ಅವರ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿಗರೆ, ಅವರು ಪ್ರಥಮತಃ ಕವಿತ್ವವನ್ನು ಒಲಿದವರು ಎಂಬುದು ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕವಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎತೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದವರು ಎಂಬುದು ಕಾರಣವಾಗಿಯೋ, ಗಮಕಿಗಳಾಗಿ ಅವರು ಗಳಿಸಿರುವ ಪೃಥಕ ಕಾರಣವಾಗಿಯೋ, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕವಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೆಸರು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕವಿತ್ವ ರಚಿಸುವುದು ಹಮ್ಮು ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ, ಅನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಯರು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿಯಾರು ಎಂದು ಪನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗಮಕದ ಪ್ರಾಣ ಕವಿತ್ವವೇ ಅದುವ ರಿಂದ ಅವನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೂ ಕೃಪದಲಾರರು. ಗಮಕಿಗಳಾಗಿ ಅವರ ಒಡನಾಟ ಕವಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ತಪ್ಪುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರಿಂದಾಗಿ, ಅವರ ಈ ಗೀಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ, ಶ್ರೀ ರಾಯರು ತಮ್ಮ 'ರಾಘವಾಚರಣ' ಎಂಬ ಯಾಬ ಪದ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ನೀತಿ ಕಾವ್ಯ, ಲೋಕನೀತಿ ಕಾವ್ಯ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ೫೬ ಸಂಧಿಗಳೂ ಒಟ್ಟು ೮೮೪ ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಪ್ರತಿ ಸಂಧಿಗೆ ಅಂತ್ಯಗತ ಪದ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಹಿಡಿದು ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಂಧಿಗಳ ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ವಿಸ್ತಾರದ ಗಾತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂತಹ ಕಟ್ಟು ಏಟಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಪದ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹವೂ ವಿರಳವಾಗಿ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಗೊತ್ತುಪಾಡಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನೇನೂ ಬಳಸಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಈ ರಚನೆ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪದ್ಯಲಹರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ.

ಈ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥದ ವಸ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ, ಯಾವುದೇ ಪುರಾಣೀಕೀಕಾಸಗಳಿಗೆ, ಕಥೆಗೆ, ಕಾವ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸದವು, ಮಹಾಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಯಾಗಲಿ ಗತ ಇತಿಹಾಸದ ಏಕರೂಪಣಿ ಯಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಪದರು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಸಿದ, ಬೆಳಗದ ಅಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಸಮಷ್ಟಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯವು. ಅವರು ಜಾಗೆ ಬೆಳೆಸಿ ಬೆಳಗದ ದೈವಶ್ರದ್ಧೆ, ಧರ್ಮ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳು, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಗಳು ಈಗ ಹೇಗೆ ಮರೆತುಹೋಗಿವೆ, ಮೂಲಗೊಂಪಾಗಿವೆ, ಕಳಾಹಿ ನವಾಗಿ

ಅಧಃಪಾತಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇಶಸ್ಥಿತಿ ವಿವರಣೆಯ ವಿಷಯದ ಗೀತೆ ಕರ್ತೃ 'ಕಲಿಸದ' ಎಂದರೆ ವಿನೋದ ಕೆಳವು ಹಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದು ಎಂದರೆ, "ಕಲಿಯುಗದ ಪದಗಳು" ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಕಲಿಯುಗದ ಚರಿತ್ರೆ, ಎಂದರೆ ನಡೆವಳಿಕೆ, ಎಂದೂ ನಿದೇಶವೆಂದೇ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಮಾತು.

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಣ ಸಮಾಜ ತನ್ನ ಒಳತನ್ನ ಪಾಲು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವ ನಂಬುಗೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತೋ ಯಾವ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತೋ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಅದೃಶ್ಯ ಸಮಾಜ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮಮವಾಗಿ ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಅನಾಥವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಚಿತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆ ನಂಬುಗೆಗಳು, ದೃವಭಕ್ತಿ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ಮೂಲವಾದವು, ಸಮುಚಿತ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ರೂಪದವು. ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿ ಯಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆ, ಗುರು ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಗೌರವ, ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು, ಚಿಕ್ಕವರ ದೂಡ್ಡವರ ನಡುವೆ ತಾರತಮ್ಯ, ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಸಂಧತೆ ನ್ಯಾಯಪರತೆಗಳು, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಪರತೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಆಲಸ್ಯ ತ್ಯಕ್ತಿ, ಸಮಾಧಾನ ಗುಣ, ಋಣಬಾಧಾ ಭೀತಿ ಮುಂತಾದ ಗುಣ ವಿಶೇಷ ಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕಲೆಮಾರಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಬದುಕುತ್ತ ನಿಶ್ಚಿತ್ತರಾಗಿದ್ದವೆ, ಅಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಶ್ಚಿತ್ತರಾಗಿದ್ದವು ಈ ಪದ್ಧತಿ ಕಾವ್ಯದ ಕರ್ತೃಗಳನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಕಾಡಿದೆ. ಆ ಕಲೆಮಾರಿನ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೊರಗು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿದೆ. ಕೊರಗು ಅತಂಕಕ್ಕೆ, ಅತಂಕವು ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ, ತತ್ಪಲವಾಗಿ ಈ ನೀತಿ ಗ್ರಂಥ ಹುಟ್ಟುವಂತಾಗಿದೆ.

ಹಳೆಯ ಪೀಳಿಗೆಯ ಜನರು ರೂಢಿಸಿ ವೋಗಿಸಿದ್ದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಉಚ್ಛ್ರಾಂತವು ವೃತ್ತಿ, ಭೋಗಾಸಕ್ತಿ, ಅನೀತಿ ಅನಾಚಾರಗಳು, ಮರೆ ಮೋಸಗಳು, ಹುದ್ದೆ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಮೋಹ, ಸುಲಭ ಜೀವನ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು, ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಸಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದವು ಹಿಡುಹಿಡುಹಾಗಿ ವಾಳಿಯಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ರಾಯರು ಕಂಡು ಕೊರಗಿದ್ದಾರೆ,

ಮರುಗಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಅಂಥಕಾರಮಯವೆಂಬ ಆಸಕ್ತಾಯಕತೆಯನ್ನು ಅವರು ಮುಂದೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಈಗಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಘರಿದ್ದಾರೆ, ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿತ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಯಾರೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ನಿರಾಶಾವಾದ ದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿ ಮುಂಗಾಣದೆ ಹೋಗುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಪದ್ಯವಾಗುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ರಾಯರಂತೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ದಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥವಿದೆ

ಪದ್ಯ ಸಂಕ್ರಮಣ ಮೂಲಕ ನೀತಿ ಬೋಧೆ ಮಾಡುವುದು ಸಮ್ಮ ಭಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆವಾಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿ ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ ರಾಯರು ಕನುಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಒಂದು ಭಂಧವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ನಿಲುವೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ನಾಡಿನ ಜಘರ ವಿಳಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸುಕರಾದ ಕಲಾವಿದರೂ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಇದು "ಹಿತನ ಬೋಧಿಸುವ ಹಿರಿಯ, ಪಥನ ತೋರಿಸುವ ಗುರು | ಮತಿಯನ್ನೆಚ್ಚರಿತ ಕಟ್ಟಿ ||" ಇವರು ಬೋಧಕವೃತ್ತಿ ಎಂದು ಅವರೇ ನೆನೆದಿದ್ದಾರೆ (೧೨-೧) ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಬಾಲ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೀತಿವಾರ ಎನ್ನುವುದು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟಪ್ರಾಯ ವಾಗಿರುವಾಗ, ಈ ಬಗೆಯ ನೀತಿ ಕಾವ್ಯಗಳು ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ರಾಯರ ಕೆಲಸ ಅಂಕಿತ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವಿಷಯಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯ ಬದುಕಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ, ಹಳೆಯ ಭರ್ತುಕಂಠಗಳ ಹಾಗೂ ಆಚಾರ್ಯರ ವಿಚಾರ ಸಾರವಿದೆ; ಸದಸದ್ವಿವೇಕದ ಎಚ್ಚರದ ನುಡಿಗಳಿವೆ, ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವಿದೆ, ಸ್ವಾನುಭವದ ಸೂಕ್ತಿಗಳಿವೆ, ಆತ್ಮಾವಲೋಕನವೂ ಪರೋಪದೇಶ ಮಂಡಿತವೂ ಒಗ್ಗೂಡಿವೆ ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ತುಂಬ ಸರಳ, ಸರಸ ಎನ್ನುವಂತಿರುವುದರಿಂದ, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮುತ್ತುಮುದುಕರವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ "ಗೀತುಕಿರುವೆನೆನ್ನ ಮನಃ ತೋಚಿದಂತೆ ವಿಷಯಗಳ "

ಎಂದು ರಾಯರು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ, ಇವು ವಿಚಾರವರ ಬೇತನವೊಂದರ ಚಿಂತನೆಯೆಂದು ಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು

ಇವುಗಳ ಭಾಷೆ ಶೈಲಿ ಭಂದಸ್ಸುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗುಣ ಹೊಳೆಯುವ ರಚನೆಗಳಿವೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸತ್ತ್ವ ಹೊಮ್ಮಿದಿರುವ ರಚನೆಗಳೂ ಇವೆ. ನೋಗಾಡ ಸೂಕ್ತಿಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂಬ ಸೂಕ್ತಿಗಳೂ ಇವೆ, ಪುನರುಕ್ತಿಗಳು ಸಹ ಇವೆ. ಇವನ್ನು ಅನ್ಯ ಸೂಕ್ತಿಕಾರ ಸಾಹಿತಿಗಳ ರಚನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಸಕ್ಕರೆಯ ಗೋಲಿಗಳಂತಹ ಸಮ ಮಾತುಗಳಿವೆ, ಉಪ್ಪು ಹುಳಿ ಕಾಡದ ಸವೈ ಮಾತುಗಳೂ ಇವೆ. ಬಂಧಗುಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾಷೆ ಶೈಲಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಹಿಫಲ ಎಂದು ತೋರಿದರೂ, ಉದಾತ್ತ ಆಶಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಸೂಕ್ತಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹ ಯೋಗ್ಯವೇ ಖಗವೆ.

ಕೃತಿ ಯಾಲಪದವೆಂಬ ಭಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೆಂಬ ಕೃತಿಕರ್ತರು ಮೊದಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು 'ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ'ಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಅವರು ಗ್ರಹಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಡಿಕೆಗೆ ಪ್ರಿಯ ಸಾಂಗತ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಇದು ಚೆನ್ನಾದುದೆಂದು ಅವರ ಗ್ರಹಣೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸೊಗಸಿದ ಈ ಒಳಪದದ ಮಟ್ಟು ನೀತಿಬೋಧೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಲಪದವನ್ನು ಹಾಡಿದರೆ, ಅದು ಉಚ್ಚಾರಣೆ ತೊಗಿದಂತೆ ಇರುವುದೂ ಲಾಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇರುವುದೆಂದೂ ಅವರು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರು ಗಮನಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಮನ್ನಣೆಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಬಿಡುವಂತೆ ಹೇಳುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸ್ವತಃ ಸರಸವಾಗಿ, ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಇವನ್ನು ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಬಲ್ಲರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಯಕ್ಷಗಾಥ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಬ್ರಹ್ಮ-ರುದ್ರ ಗಣ ಪರ್ಯಾಯಗಳ ಜೊತೆ ಮಟ್ಟು ಯಾವ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಹಾಡಬಹುದಾದುದು ಎಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಿಗ್ಧ ಲೋಲ ಲಕ್ಷಣದ ಈ ಬಂಧವನ್ನು ಗಣಪಿಯನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸಿದರೆ ಹೇಗಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ರಾಯರು ಕಮ್ಮಿ ನಿವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮಾತ್ರಾಲಯ ಗತಿಗೆ ಒಗ್ಗಿರುವ ಅಭಿಧಿಕ ವಾಚನ

ಪದ್ಧತಿಯ ಸತ್ಯರಾಯರಿಗೆ ಇಂತಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ

ಆದಿಗಳಾಗಿ, ಗಮನಗಳಾಗಿ ಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರು ಈಗ ಪ್ರಚುರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬ ಸೂಕ್ತಿಕಾರರಾಗಿಯೂ— ಸುಭಾಷಿತಕಾರರಾಗಿಯೂ— ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ಸಂಗತಿ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತಾಗಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ

ಬೈಸೂರು
೧೯೭೧-೭೨

ಪಿ. ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಲ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ರಾಘಾಣ್ಣನ ಕಲಿಸದ

ಭಿವೇದನೆ

ಗಂಗಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಜಯರಾಮಾಚಾರ್ ಸಹ ಜೋಷಿ ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ೧೯೬೬ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶ್ರೀ ಪ್ಲಾಸ ರಾಯರ ಪುಣ್ಯ ದಿನಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನವ ವೃಂದಾವಳಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆಹ್ವಾನವಿತ್ತರು ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಿತ್ರರೂ ಕವಿಗಳೂ ಕತೆಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ "ನವ ವೃಂದಾವಳ"ಕ್ಕೆ (ಹೊಸವೇಳೆ-ಹುವೆ-ಆನೆಗೊಂದಿ-ನವ ವೃಂದಾವಳ) ಹೋಗಿ ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಬಂದೆನು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ಈ ಆಶುಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದೆನು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಂಘಿಕವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈಗ ಕಾಣುವ ರೂಪವನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥವು ತಾಳಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಬೇಡ, ಜನ, ಸಮಾಜ ಜಿನ್ನಾಗೆ ಬದಲಿ ಬಾಳಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯು ಮಹಾಗರೇಬ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಒರೆದ ಆಶುಕವಿತೆಯಿದಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾಲ ಪದದ ಭಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ.

"ಯಾಲವದ"ವು ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಡುಗಟ್ಟ ಗಳಿಸಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ-ಸಾಂಗತ್ಯಗಳೆಂತೆಯೇ ಒಂದು ಮನೋಹರವಾದ ಓಟದಿಂದ ಕೂಡಿ, ಕೇಳಲೂ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಮತ್ತು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಪಾಡಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇದರ ರಚನೆಯ ಬಗೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ —ಹಳೆಯ "ಯಕ್ಷಗಾನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಯಾಲಪದ'ವೆಂಬುದೊಂದು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಇದರಲ್ಲಿ (ಮಾತಾ, ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಸೇರಿ) ಆರು ರುದ್ರ ಗಣಗಳೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೀರ್ಘವೂ ಇದ್ದಂತಿದೆ ಅಮೇಲೆ ಪಾಡ ಹೆಚ್ಚಿ, ಒಂದು ಗಣ ಕೊನೆಯ ಪಾಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿ, ಕೊನೆಯ ಪಾಡ ಪುನರಾವರ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಇದು 'ಏಳೆ'ಯ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ-ಏಳೆಗೆ ಆರು ರುದ್ರ ಗಣ+ಒಂದು ಗುರು ಎಂದು ಲಕ್ಷಣ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರುದ್ರಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮ ಗಣಗಳು ಪರಾ ಯವಾಗಿ ಬರಬಹುದು!"

ಖಾದ್ಯ ಸರಕು ಕವಿ ವಿರಚಿತ ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ, ಕುಟೀಲೋಪಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಕಾಳಿಂಗಮರ್ಧನ ಎಂಬ ಈ ಮೂರು ಯಶಸ್ವಿಗಾನೆ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳ ವೈಕಿ ಕುಟೀಲೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಬರೆದಿರುವ “ಯಾಲಪದ” ಭಂದಸ್ತಿನ ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಅವುಗಳ ಶೈಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಡಿಸಿತು, ಮತ್ತು ಈ ಭಂದಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯೂ ಬಿಳಿಯಿತು. ಕಾಲ ಕರ್ಮ ಸಂಯೋಗದ ಫಲವಾಗಿ ಈ ನನ್ನ ಅವೇಕ್ಷೆಯು ಆ ಜಗತ್ಪ್ರಭಾವಿನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಿತು ಎಲ್ಲವೂ ಅವನ ಇಚ್ಛೆ !

ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆತಲಾಂತರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ರಾಮಾಯಣ ಮುಂತಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ, ಅದರ ನಕ್ಷರೀಕರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಉಳಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಸತ್ಯದಯಾರಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ದೈವಭಕ್ತಿ, ಬೀವಕಾರುಣ್ಯ, ಪಾವತ ಭೀತಿ, ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿ, ನಯ, ನೀತಿ ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದುದು ಇಂದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸದ್ಗುಣಗಳೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದವು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ತರುವುವು.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ವಾಚಕರು ಈ ಪದ್ಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸ ಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದು ಕಾವ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಜನರ ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವ ಹಲವು ಗುಣಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಇದೊಂದು ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ. ಯಾಲಪದ ಭಂದಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಯಾವ ಕಾವ್ಯ ರಚಿತವಾಗಿದೆಯೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ! ಆದರೆ ಇದರ ಶೈಲಿಯು ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಒಂದು ಪದ್ಯ ಜಾತಿ ವಿಸುರ್ತುಕರು ಈ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ

ಗಮಕಿ ಎಂ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್
ಕಾವ್ಯಗಾಯನ ಕಲಾಮಂದಿರ
ಸಂ 198, “ಕೀಶವ ಶ್ರದ್ಧಾ”
ಬಾಂಗ್ಲಾ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಬೆಲ್ಡ್
ಹ್ಯಾಗರಾಜನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-28

ಕೃತಜ್ಞತೆ

(1) "ಕಲಿತದ"ವನ್ನು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಮ ಮಿತ್ರರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಅದ್ಯ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿವೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಈ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿ, ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುವಂತೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿ, ಇದನ್ನು "ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರಿಂಟಿನ ಸಂಪಾದಕ"ರಿಗೆ ಕಳಿಸುವಂತೆ ನನಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ನಾನು ದಿನಾಂಕ 23-4-1990 ರಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಿಗದಿತ ಅರ್ಜಿಯೊಡನೆ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಅವರಿಂದ ದಿನಾಂಕ 25-3-1991 ರಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದೆಂಬ ಆದೇಶ ಪತ್ರ ಬಂದಿತು. "ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ದಯ" (ಟಿ.ಟಿ.ಡಿ.) ಛಪ್ಪನೇರಿಗೆ ಯೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಈ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥವು ಈಗ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರಿಗೂ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞ ನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅದ್ಯ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ (ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ) ಪತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

(2) ಯಾಲಪದ ಭಂಡಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವ ಈ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಶಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ ನನ್ನ ಪರಮ ಮಿತ್ರರೂ ಕನ್ನಡದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆದ ಡಾ|| ವಿ ವೆಂಕಟಾಚಲ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಜ್ಞಾತೃವ್ಯಕ್ತವಾದ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

[ಇನರ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, "ಮಾತ್ರಾಲುಯಗಿತಿಗೆ ಒಗ್ಗಿರುವ ಅಭಿನಿಶ ವಾಚನ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಹೃದಯರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಿ, ಈ ಬಂಧ ವನ್ನು ಗಣನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸಿದರೆ ಹೇಗಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲು, ರಾಯರು ತಮ್ಮ ನಿವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು."

ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ! ಇನ್ನೂ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ನಾನು ಅವರ ಸೂಚನೆಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ, ಈ ಯಾಲಪದ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಬಹುದಾದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ]

(3) ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಪ್ರಭಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಒಡೆಯರೂ ಧನ, ಅತ್ಯ ಬಂಧುಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಡಿ ಎಸ್ ಕೃಷ್ಣಶಾರ್ಙ್ಗ ಅವರಿಗೂ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ

ಗ್ರಂಥಕರ್ತ

To
 THE EDITOR,
 T T Devasthanams
 TIRUPATHI-517 501

Sir,

Sub Recommendation of 'KALIPADA' a folk-lore
 in Kannada, for financial assistance from T T
 Devasthanams under the Scheme—"Aid for
 Publication of Religious Books

OPINION

'Kalipada' is a poetical work written in a form of Kannada Janapada Meter called "Yala Pada" which can be rendered to music. It is written in a style which is easily understandable. It is religiously meaningful, emotional and consists of laya vinyasa also. It tries to propagate morality and righteousness based on Bhakti or devotion of a high order. The work comprises of 54 cantos including the introductory canto (Parthuka Sandhi). It contains 910 stanzas. Each stanza in this work is a unit and may be called a Mukta, as in the case of the poems of Sarvagna of Kannada Literature and Vemana of Telugu Literature. It establishes the high values of Indian human life. Here and there we come across satirical expressions, and humorous phrases which have a didactic purpose—to enable the reader to rectify his mistakes, purify his heart and live a noble life.

The name of the work itself is peculiarly wonderful.

1. KALIPADA—means, learn and sing the great moral ideas that it contains.

- 2 It also means, that in this Kaliyuga the man is surrounded by many kinds of vices which he has to overcome and find out the way of upliftment
3. It may also mean that it is a Pada for the Kalis i.e., men of valour.

The author of this work is Ganiaki Sri M. Raghavendra Rao. He has written and published many works based on Dharma—viz. Sri Satya Deva Chhaite, Sri Vasudeva Vijaya, Sri Venkatesha Vijaya and many more. He is a staunch devotee of Lord Venkateshwara. He is the Kulaguru of famous gamakins of Karnataka, an Anubhavi of a ripe old age of 75 years.

It is quite in keeping with the present times that his work namely KALIPADA should be printed for the benefit of the people.

Hence I have great pleasure to recommend this case for needful financial assistance.

— — —

(Copy of the letter dated 22-4-1990 signed by Sri Adya Ramacharya and sent to the Editor, T.T.D., Tirupathi)

ಯಾಲಸದ ಭಂವಸ್ಸಿವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಡುವ ಅಥವಾ ಹಾಡುವ ಶ್ರಮ
(ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ)

(1) 1 ಮಾತ್ರೆಯ 4 ಗಣಕ್ಕೂ ಕಂಠದಾಸರ ಈ ಪದವನ್ನು ಹಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆವು! ಅವರ ಒಂದು ನುಡಿಯ ಉದಾಹರಣೆ ಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ

ಈತ ನಿನ್ನ ಚರಣ ಭಜನೆ
ಆಶೆಯಿಂದ ಮಾಡುವೇನೊ
ದೋಷರಾಶಿ ನಾಶಮಾಡೊ ತ್ರೀಶ ಕೇಶವ ||

(ಇದು ಭೋಗಿ ಪಟ್ಟಿದಿಗು ಅರ್ಥವದ್ಯ, ಉತ್ಪಾದಕ ರಗಳೆಯ ಧಾಟಿ)

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪದ್ಯವನ್ನೇ "ಯಾಲಸದ"ವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರೆ ಅದು ಹೀಗೆ ಬರುವುದು.

ಈತ ನಿನ್ನ ಚರಣ ಭಜನೆ-ಆನೆ ಯಿಂದ ಮಾಡು ವೇನೊ
ದೋಷ ರಾಶಿ ನಾಶ ಮಾಡೆ ಲೊ - ತ್ರೀಶ ಕೇಶವ
(ದಾಸ ಇವರ ಸುದ್ದ ರಿಸೆ ಲೊ) ||

ಇಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗಮನಿಸಿ! "ಮಾಡೆಲೊ" ಎನ್ನುವಾಗ ಲೊ ಎಂಬುದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿದ-ಇದು 2 ಮಾತ್ರಾ ಕಾಲದ ಒಂದು ಗುರು ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರುವ "ತ್ರೀಶ ಕೇಶವ" ಎಂಬುದನ್ನು 2ನೇ ಸಾಲು ಹಾಡುವಾಗ ಲಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಡಬೇಕು

ಈ ಎರಡನೇ ಸಾಲಿನ "ದೋಷರಾಶಿ ನಾಶಮಾಡೆಲೊ" ಎಂಬಂತೆಯೇ ಮೂರನೆಯ ಸಾಲೂ ಬರುತ್ತದೆ (ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ).

ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾಲಸದದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ, 3 ಮಾತ್ರೆಯ ಗಣಗಳುಳ್ಳ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ ಇದು ಒಂದು ಶ್ರಮ, ಅಥವಾ 3-4 ಮಾತ್ರಾ ಗಣಗಳ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಇದೇ ಪದ್ಯವನ್ನೇ 4 ಮಾತ್ರೆಯ 1 ಗಣವುಳ್ಳ ಪರಿವರ್ಧಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಯು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ (ಮಂದಾಸ್ತಲ ರಾಗಿ ಧಾತಿಯಲ್ಲಿ) 3 ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು 4 ಮಾತ್ರೆಗಳಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ವಾಚನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು, ಇದು ಆದಿತಾಳದ ನಡಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಯಾಲಪದದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದು ಸಪ್ತ ಅಮೃತವ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬಹುದೆಂಬುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವುತೆ ಇದು ಒಂದು ಕ್ರಮ.

ಸೂಚನೆ :—(1) ಆಯಾ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿವಿವರಣೆಯ ವಿಷಯ (ಸಾಹಿತ್ಯ)ಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ-ಭಾವಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ (ನಾಗಕೃತ್ಯಂತೆ ಲಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ) ಇದನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹಾಡಲೂ ಬರುವುದು.

(ii) ವಾಚಕರು ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಪದ-ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಹಸ್ಯವಿದೆ! ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವೂ ಅಡಗಿದೆ! ಜೇಗಿಂದರೆ :—

(ಅ) ತಾಳಗತಿ ಅನುಸರಿಸಿ ವಿಳಂಬಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದರೆ ಅದು "ಪದ"ವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಆ) ಆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ಭಂಡವು ಗತಿಯಲ್ಲೇ ಹಾಡಿದರೆ ಅದು "ಪದ್ಯ"ವಾಗುತ್ತದೆ!

ಅಂತೂ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ "ಯಾಲಪದ"ವನ್ನು ಗದ್ಯದಂತೆಯೋ, ಪದ್ಯದಂತೆಯೋ ಅಥವಾ ಪದ (ಕೀರ್ತನೆ) ದಂತೆಯೋ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವವಾಗಿ ಹಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ನಿಯಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಮಾತು :—

ಯಕ್ಷಗಾನ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳಾದ ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ, ಕುಣೀಲೋವಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಕಾಳಿಂಗಮಂಡನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಯಾಲಪದ ಪದ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ 3, 36 ಮತ್ತು 8 (ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 47) ಆಗಿದೆ.

ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ 6 ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 2ನೇ ಸಾಲಿನ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದ ಮತ್ತು 3ನೇ ಸಾಲಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಪ್ರಸಾರ ಪ್ರಾಸವಿದೆ (ಉಳಿದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ !)

ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸವಿರುವ ಪದ್ಯಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಗವ.ನಿ.ಸಿ, "ಕಲಿಪದ"ದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯಜಾತಿಯ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೊಂದು ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿ ಬೇರೆ

ಗಮಕಿ ಎಂ. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್

ಇದೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು

	ರೂ
(1) ಕರೆಯ ಕಾಣಿಕೆ (ಆತ್ಮಕಥೆ)	50-00
(2) ಆನಂದಗೀತೆ (ಕನ್ನಡ ದ್ವಾದಶ ಸ್ತೋತ್ರ)	4-50
(3) ಮಧ್ಯಗೀತೆ (ಪಾಡು)	0-50
(4) ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವ ವಿಜಯ	ಪ್ರತಿ ಮುಗಿದಿದೆ
(5) ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ ವಿಜಯ	"
(6) ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರು ಕೀರ್ತನಮಾಲೆ	"
(7) ನೈಸೂರು ಕೋಗಿಲೆ (ಕವನ, ಪಾಡು, ಹರಟೆ)	3-50
(8) ಗಮಕ ಗೀತೆಗಳು (ಕವನ-ಪಾಡು)	1-75
(9) ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಮಹಾತ್ಮೆ	ಪ್ರತಿ ಮುಗಿದಿದೆ
(10) ಗಮಕಿ (ಪದ್ಯ ಕವನ)	1-50

ರಾಘವಾಚಾರ್ಯನ ಕವಿತೆ

“ರಾಘವಾಣನ ಕಲಿಪದ”

“ ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿ ”

ಯಾಲಪದ ಭಂದಸ್ಸು

ಪ್ರೀರಮಣ ರಘುವರ ಕಾರುಣ್ಯವಾರಿಧಿ ನಿನ್ನ
ಸಾರಸಾಂಕ್ರ ಭಜಿಸಿ ಮನದೊಳು-ಸಾ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ
ತೋರೋ ಕರುಣ ದೀನ ಜನರೊಳು

|| ೧ ||

ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ ಸಾಮಸ್ಮರಣಿ ಮಾಡುವಂತೆ
ನೇಮವಿತ್ತು ಜಗವ ರಕ್ಷಿಸೊ-ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ
ಪಾಮರ ಪತಿತರ ಪಾಲಿಸೊ

|| ೨ ||

ಅರಿಯದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೆರೆಯುವ ತಾಮಸಿಗಳ
ಮರೆ ಮೋಸ ಮಾಡುವ ದುಷ್ಟರ-ಅವಗುಣಗಳ
ಪರಿಹರಿಸಿ ಪೊರೆಯೊ ಸರ್ವರ

|| ೩ ||

ನಿನ್ನಾಧೀನ ಸಕಲ ಜಗ ನಿನ್ನಾಧೀನ ಸಕಲ ಜನ
ನಿನ್ನಾಧೀನನಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವು-ನಿನ್ನನು ಬಿಟ್ಟು
ಅನ್ಯವಿಲ್ಲವಿದು ಸತ್ಯವು

|| ೪ ||

ನೀನೇ ಸಕಲ ಪ್ರೇರಕನು ನೀನೇ ಸಕಲ ತಾರಕನು
ನೀನೇ ಸರ್ವಜೀವ ರಕ್ಷಕ ನಾಗಿರಲಾಗಿ
ನೀನೇಕಾದೆಯೊ ಉಪೇಕ್ಷಕ

|| ೫ ||

ತಾಯೆ ಜಗನ್ಮಾತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಾಯೆ ಕಮಲಜಾದಿ ಸುರ
ಗೇಯೆ ಸಕಲ ಭಾಗ್ಯದಾಯಿಪ್ರ-ದಯಮಾಡೆ ದೇವಿ
ಪ್ರೀಯರಸನ ಹೃದಯವಾಸಿನಿ

|| ೬ ||

ಜನಕನಾಣ್ಣಿಯಂತೆ ಜಗದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಾಗೈದು ಸದಾ
ವನಜಸಾಧನನ್ನು ಪ್ರಣಮಿಸಾಲ್ಮೊಗನೆ ನಮಿಸೆ
ವಿಘನ ಸತ್ಯ ರೋಕದಧಿಪ

|| ೭ ||

ಸರಸತಿಯೆ ವಿಧಿಸತಿಯೆ ಸರಸವಚನ ಪಾಲಿಸಮ್ಮ
ನಿರುತ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯೊಳೆನಗೆ-ತ್ರಿಪತಿಯ ಸ್ಮರಣೆ
ಬೊರಕಿಸೆಂದು ಬೇಡುವೆ ನಿಭಗೆ

|| ೮ ||

ಮೂರು ಯುಗದಲಿ ರಾಮ ಶೌರಿ ವೇದವ್ಯಾಸರನ್ನು
ಆರಾಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣನ-ಜೀವೋತ್ತಮನ
ಭಾರತಿಯರ ನೆನೆವೆನಿಸುವಿನ

|| ೯ ||

ಸಾಸಿರ ಸಾಲಗೆಯುವ ವಾಸುದೇವನನು ನುತಿಪ
ಶೇಷನ ಮೇಣ್ ಗರುಡದೇವನ-ತತ್ವತಿಯರ
ಸೇನೆಯ ಬೇಡುವೆ ಪ್ರತಿವಿನ

|| ೧೦ ||

ಗಂಗಾಧರ ಹರ ಶಿವರಿಂಗ ಭಕ್ತರುತರಂಗ
ರಂಗನೊಲಿಸಲು ಮನದಲಿ-ಪ್ರೇರಿಸೊ ಶಿವೆಯ
ಧಾಂಗೆ ಚಂದ್ರಚೂಡ ತ್ರಿಶೂಲಿ

|| ೧೧ ||

ಸರ್ವಮಂಗಳಾಂಗಿ ಶಿವೆ ಮುಕ್ತಾಂಗನಧಾಂಗೆ ಗೌರಿ
ಪಾರ್ವತಿಯೆ ಸಾರಾಯಣಿಯೆ-ಪಾಲಿಸು ನಮ್ಮ
ಗರ್ವಮುರಿದು ಸನ್ಮತಿಯೊಯೆ

|| ೧೨ ||

ಮುದ್ದುಗಣಪತಿಯೆ ನೀನೆದ್ದು ಬಾರೊ ದಯವ ತೋರೊ
ತಿಮ್ಮತೆನ್ನ ತಪ್ಪುಬೆಣ್ಣೆಯ-ಈ ಕೃತಿಯ ರಚನೆ
ಶುದ್ಧವಿರ್ವೊಲು ಮಾಯೈಯ್ಯ

|| ೧೩ ||

ತಾರಕನಧಿಗೆ ನಿನ್ನು ಪಳಾರವ ಮರೆವುಬೆಂತೊ
ಮಾರಮಣಸುತ ಮನ್ಮಥ-ನಿನ್ನಯ ತ್ಯಾಗ
ವೀರಳು ಲೋಕಕೆ ವಿಖ್ಯಾತ

|| ೧೪ ||

ನೀನು ಕಾಣದಿದ್ದರೇನು ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ಬಲ್ಲರೊ
ಜಾಣನದೆ ಮೂಲೋಕದೊಳು-ಮಾರನ ನಮ್ಮ
ಮಾಣವ ರಕ್ಷಿಸೊ ದಯಾಳು

|| ೧೫ ||

ಎಂಟು ದಿಕ್ಕಿನಧಿಪರು ಎಂಬೊಂದು ಗ್ರಹಗಳಾದಿ
ಯುಂಟಾದ ಮುಕ್ತೋಟ ದೇವರೆ-ನಮ್ಮನುದಿನದ
ಕಂಟಕ ಹರಿಸಿ ಪೊರೆಯರೆ || ೧೬ ||

ಮೂರು ಲೋಕದೊಡೆಯನ ಮೂರು ವ್ಯಾಪಾರಗಳೆ
ಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ-ಗುರುಭಕ್ತರೊಲುಮೆ
ಲೋರಿ ನಾವು ಧನ್ಯರಾಗುವ || ೧೭ ||

ಮಧ್ಯಯುತಿಯ ಸಂಪ್ರವಾಯಬದ್ಧ ಯುತಿಯರ ಹರಿ
ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವ ಸಾರಿದ-ದಾಸಶ್ರೇಷ್ಠರ
ಪದ್ಮವಾದ ಸ್ಮರಿವೆ ಸರ್ವದ || ೧೮ ||

ವಿಶ್ವದೊಡೆಯ ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆಯ ವಿಶ್ವಸದಿ ತಿರದಿ ಪೊತ್ತು
ನತ್ತರ ಶರೀರವಿದೊಳು-ಭಜಿಸಲು ನಿನ್ನ
ಅಶ್ವಾಸನೆ ಮುಖ್ಯ ಕೃಪಾಳು || ೧೯ ||

ಕರ್ತ ನೀನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಮಾಡಿಸುವೆ
ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯವೇನರಿವೆವೊ-ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ
ಭೃತ್ಯರಾವು ನಿನ್ನಾಧೀನವೊ || ೨೦ ||

ಜ್ಞಾನವೊ ಅಜ್ಞಾನವೊ ನಾವೇನ ಬಲ್ಲೆವಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ
ನೀನು ನಮ್ಮನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಂತೆ-ನಾವ್ ತಿಳಿಯಲಕವೆ
ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆ ನಮ್ಮಯ ಚಿಂತೆ || ೨೧ ||

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಕಲಿಪದ-ಯಾಲಪದ

ಭರತ ಭೂಮಿ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಭರತ ಭೂಮಿ ಕರ್ಮ ಭೂಮಿ
ಭರತ ಭೂಮಿ ದೇವ ಭೂಮಿಯು-ಎಂದೆಂಬುದೆಲ್ಲ
ಮರೆತ ಮಾತಾಯ್ತೆಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು

|| ೧ ||

ಘೋರಕ್ಕಾ ಮವಾವರಿಸಿ ನೀರು ನೆರಳು ಇಲ್ಲದಾಯ್ತು
ಮಾರಿ ಮಸಣಿ ಪೂಣಿ ಮುಂದಾಯ್ತು-ಮಾಥನ ನಿನ್ನ
ಆರಾಧನೆಯಪರೂಪವಾಯ್ತು

|| ೨ ||

ಕರಗಿ ಕೊರಗಿ ನರಳುತಿಹ ಭರಣಿಯು ಜೀವರ ಕಂಡು
ಮರುಗಿ ಕರಗುತೆನ್ನ ಹೃದಯ-ಈ ಪದಗಳನು
ಬರಿಯಲೆಳಸಿ ಗುರು ಪ್ರೇರಣೆಯು

|| ೩ ||

ಬಲವು ಬದಲು ಹರಿಯ ಕೃಪೆಯೊಡೂಲುವಿನಿಂದ ರಚನೆಗೈದ
ಅಲಪದಿ ಈ ಯಾಲಪದವ-ಸುಗೃಹೀತೆಯದಕೆ
"ಕಲಿಪದ"ವೆಂದಿಟ್ಟು ನಾಮನ

|| ೪ ||

"ಕಲಿಪದ"ವೆಂದನರಿದು ಕಲಿಯುಗದ ಪದಗಳೆಂದು
ಕಲಿತು ಪಾಡುವ ಪದ್ಯಗಳೆಂದು-ತಿಳಿವುದು ನೀತಿ
ಕಲಿತು ಜನರು ಶ್ಲೇಷವಿರಲೆಂದು

|| ೫ ||

ಯಾಲಪದವ ಪಾಡಿದರುಯ್ಯಾಲೆ ತೂಗಿದಂತೆ ಮನ
ದಾಲಸ್ಯವು ಕಳೆದು ಮೋದವ-ನೀವುದು ನಿತ್ಯ
ವಾಲಿಸಿರೀ ಸೋಗು ಪದ್ಯವ

|| ೬ ||

"ಕಲಿಪದ" ಖುಯಾಲಿ ಪದವು ! "ಕಲಿಪದ" ಕಲಿತವರ ಪದವು
"ಕಲಿಪದ" ಕಲಿಗಳ ಪದ್ಯವು-ಕಲಿಯದ ಜನಕೆ
"ಕಲಿಪದ" ಸುಖೋದ್ಧ ಪ್ರದವು

|| ೭ ||

ಯೂಲಪದನೊಬ ಮಟ್ಟು ಲಾಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಿವಿಗೆ
ಬೀಳಲಾಕ್ಷಣದಿ ಹೃದಯವೆ-ನೀರುತ ಸೌಖ್ಯ
ಮೇಳದಿ ತಣೆಪುದು ಮನವ

|| ೮ ||

ಜಂಪು ಯಶ್ವಗಾಢದೊಳು ಕಂಪನು ಬೀರುವ ಪದ
ಸೊಂಪಿನ ಸಾಂಗತ್ಯ ರಿಂತಲು-ಪ್ರಿಪದಿಗೂ ಮಿಗಿಲು
ಅಂಪು ತಂಪು ಪಾಡಿನಲಿಯಲಾ

|| ೯ ||

ಕನ್ನಡದ ಜನಪದದಿ ಮನ್ನಣೆಗೊಳಿಸುವಟ್ಟು
ಪನ್ನತಿಗೆ ಗರ್ವವ ಬಿಟ್ಟು-ಸರಳತೆ ತೋಟ್ಟು
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸೊಗುತೀ ಹುಟ್ಟು

|| ೧೦ ||

ತಪ್ಪನೀತಿಬೋಧೆಗಳ ನಿಕೃ ಬಾಳನ ರೀತಿಗಳ
ಉತ್ತಮ ನಡೆ ನುಡಿಯ ಪರಿಯ-ಸುಲಭದಿ ಬೇಳ
ಲುತ್ತಮವೀ ಶೈಲಿ ಸಹಾಯ

|| ೧೧ ||

ಪಂಡಿತರು ಪಾಮರರು ಮಂಡೆ ತೂಗಿ ಕೇಳುವರು
ಖಂಡಿತವೀ ಮಾತು ಮೇಳುವೆ-ಕೇಳಿದ ಜನರು
ಕಂಡ ಗುಣವ ಮುಚ್ಚಲಳವೆ

|| ೧೨ ||

ಗುಣವನೇನಿಸುತಲಿದರ ಮನವನರಿತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಜನುಮವ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಪುದು-ನಿಸ್ವಾರ್ಥರಾಗಿ
ದಿನದ ಬಾಳ ಸೊಗದಿ ಕಳಿಪುದು

|| ೧೩ ||

ಪ್ರೀತಾಂತನ ಸ್ಮರಿಸಿದೆಂದು ಯೋಕೆಗೆ ಸಾರುವ ಶ್ರುತಿ
ವ್ಯಾಕರಣ ತರ್ಕಗಳಿಲ್ಲವು-ಮಾಘವ ಕುಲದ
ವ್ಯಾಕುಲ ಕಳಿಪುದೆ ಧೈಯವು

|| ೧೪ ||

ತೋರಿದೆಡಡು ಪದಗಳನು ದಾರಿ ಗುರುವು ತೋರಿದಂತೆ
ಸಾರಸಾಕ್ಷ ರಘುವರನ-ಪದ ಪದುಮಗಳಲಿ
ಪಾರವಗೈದಿಹೊಸದೆ ನಾ

|| ೧೫ ||

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಬಾಳು-ಬದುಕಿನ ಗುರಿ

ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೊಲಿಸಲೆಂದು ಸಾರುತಿಬ್ಬುವೆನು ನಾನು
ವಾರಿಜಲೋಚನ ನಿನ್ನಯ-ಭಕ್ತಿಯನ್ನೊಂದೆ
ಲೋರುವೆನೊ ಕವಲಾಲಯ

|| ೧ ||

ಜೀವನದ ಗುರಿಯ ಸೇರುತೀವಸುಮತಿಯಲಿ ನಿತ್ಯ
ಭಾವಿಸುತೆ ಲೋಕ ಶ್ರಮವ-ಜೀವಿವರಿಗೆ
ದೇವ ದೇವ ಮೆಚ್ಚಿಸಲತುವ

|| ೨ ||

ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ಬೇಕು ಶ್ರೀಪತಿಯು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ
ತಾಪ ಬಡಿಸದೆ ಪ್ರಜೆಗಳ-ಧರ್ಮದ ಬಾಧೆ
ಲೋವಗೊಳ್ಳದಂತೆ ದಡೆಗಳೆ

|| ೩ ||

ವೃತ್ತಿ ಯಾವುದಾದರೇನು ಸತ್ಯ ನಿಜೆಯಿರಲು ಸಾಕು
ತೃಪ್ತನಾಗಬೇಕು ನಿತ್ಯದ-ಜೀವನದೊಳು
ಅಪ್ಪನಿಸಬೇಕು ಲೋಕದ

|| ೪ ||

ಅಂಗಡಿ ಮುಂಗಟ್ಟಿಮನೆ ಶೃಂಗಾರ ಬಂಗಾರ ವಸ್ತ್ರ
ಸಂಗಡವಿದ್ದಾಗ ಬಡವರ-ಸಹಾಯಗೈಯಿ
ಮಂಗಳವಪ್ಪುದು ಕೊಡುವರೆ

|| ೫ ||

ನಿಷ್ಕಲ್ಪಪ ಜೈವಯುದಿಂದ ನಿಷ್ಕಾಮಭಾವನೆಯಿಂದ
ಪುಷ್ಕರಾರ್ಣವನೆಯೆಂದು-ಸೇವಿಪ್ರದು ಜನರ
ನಿಷ್ಕಾಮಪಟ್ಟಿಮತಿಯೊಳೊಂದೆದು

|| ೬ ||

ಬಾಳಿನಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಾಳಲೆಯೊಂದಿರಬೇಕು
ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸಲು-ಇದಲೆ ಸತ್ಯ
ತೀರತೆ ಸೌಜನ್ಯ ಗುಣಗಳು

|| ೭ ||

ಬೆದಾರ್ಯ ಗಾಂಧೀಯ ಸ್ವೈಯ ಮೇದಿಧೀ ಜಪದೊಳ್ಳಿ
ಸೋದರ ಪ್ರೀತಿಯು ದೀಪದ-ವಾತ್ಸಲ್ಯವು
ಸಾಧಕವು ಜಯಿಸಲಾಸರ

|| ೮ ||

ಈಸುಗುಣಗಳುಂಟಾಗಲು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುಖವೆಂದು
ಲೇಸನೀಕವ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದಲಿ-ಸರ್ವತ್ರ ಸೌಖ್ಯ
ತಾ ಸಮನಿಸುವುದು ಭರಿಯಲಿ

|| ೯ ||

ಜೀವನವು ಇಷ್ಟವೆಂದು ನೋವನನುಭವಿಸಲಾರ
ದಾವುದೋ ಕುಮಾರ್ಗದಿಂದಲಿ-ಬಾಳನು ಕಳೆಯಿ
ಜೀವನ ಇಷ್ಟವು ನಿಜದಲಿ

|| ೧೦ ||

ವಿಷಯಸುಖಕಾಶೆ ಬಿದ್ದು ವಿಷಮ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ
ವಿಷವ ಸೇವಿಸುತ ಪ್ರಾಣವ-ಕಳೆದುಕೊಂಬ
ವಿಷಯ ತೋರಿಸುವುದು ನರಕವ

|| ೧೧ ||

ತನ್ನೊಳು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರದೆ ತನ್ನ ನಂಬಿ ಬದುಕುವರನು
ಗನ್ನ ಗತಕದಿ ಕೊಲ್ಲುವ-ಘಾತಕ ಬುದ್ಧಿ
ಯನ್ನು ಗೈಯೆ ನಾಶವಾಗುವ

|| ೧೨ ||

ಸೆಲ್ಲದಿಂಥ ನಡತೆಗಳು ಬಲ್ಲ ಮಾನವರು ಬೋಶೆ
ಯಲ್ಲಿ ಬದುಕ ಸಾಗಿಸುವುದು-ದುರ್ಮಾರ್ಗ ಬಿಟ್ಟು
ಗೆಲ್ಲುವ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಹಿಡುವುದು

|| ೧೩ ||

ಮನವೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು ಮನುಜರುನ್ನತಿಗೆ ಸದಾ
ಮನವೆ ಮೂಲ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ-ಇದನು ತಿಳಿದು
ಮನವ ತಪುದು ಅನ್ಯಾಧೀನಕ್ಕೆ

|| ೧೪ ||

ಬೇಳದ ಸಂಗತಿ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲವೆಡೆ
ಕೇಳಿಸಿ ಮನಕ್ಕೆ ಬೇಸರ-ತರಲುಬಹುದು
ತಾಳಿಕೆಯಿರಲಿ ಕೇಳಿದ

|| ೧೫ ||

ಮಾಸವ ಸ್ವಭಾವದಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಬರುವ
 ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ- ಬೋಧಯುಕ್ತ
 ಹೀಗೆ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ

|| ೧೬ ||

ಭೂತದಯೆ ಪಶ್ಚತ್ತಾಪ ನೀತಿನಂತೆ ನಡತೆ ವಿಸ್ತರ
 ಜಾತಿ ಮತ ಸೌಹಾರ್ದದಲಿ-ಬಾಳಿರಿಯೆಂಬ
 ಮಾತೆ ಕೇಳಿ "ಕಲಿಪದ"ದಲಿ

|| ೧೭ ||

ಯಾಲಪದ ಸುಲಿದ ರಸಬಾಳಿತನ್ನೆ ಸಂತೆ ಮದೂರ
 ಕೇಳುವ ಮಾಸವದಿಗಾಲಿಸಿ-ಮನಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ
 ತೀರದ ತಿದ್ದುವುದು ಬೋಧಿಸಿ

|| ೧೮ ||

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಎಲ್ಲರೂ ಭಗವಂತನ ಮಕ್ಕಳು

ಜಾತಿ ಯಾವುದಾದರೇನು ನೀತಿವಂತರಿಗೆ ಲೋಕ
ರೀತಿಯರಿತು ನಡೆಯುವದಿಗಿ-ಇಹಪರ ಸೌಖ್ಯ
ಖ್ಯಾತಿ ಗೌರವಗಳವರಿಗೆ || ೧ ||

ತನ್ನ ತಾನು ಕಿಳಿಯಬಲ್ಲ ತನ್ನ ಜೊತೆಯವರಿಯಬಲ್ಲ
ತನ್ನಂತೆ ಪರರನು ಕಾಣುವ-ಮಾನವನವ
ಭೇದ ಬೇವನವ ನಡೆಸುವ || ೨ ||

ಸಕಲ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಡೆಯನಾದ ಸಕಲ ಲೋಕನಾಥನಾದ
ಸಕಲರ ಸಲಹುವ ದೇವನು-ಒಬ್ಬನೆಯೆಂದು
ಅಕಳಂಕ ಮಾನವ ತಿಳಿವನು || ೩ ||

ಯಾವುದೆಲ್ಲ ಸಂಘಟನೆ ದೇವನ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂದು
ಜೀವನು ಕಾರಣ ಮಾತ್ರನು-ಎಂಬುದನರಿವ
ನಾವನಾತ ಕೃತಕೃತ್ಯನು || ೪ ||

ಸಾವು ನೋವು ದುಃಖ ಕಷ್ಟ ಜೀವನದಾಲಸ್ಯ ದಾಸ್ಯ
ಭಾವ ಪರರ ಪೀಡೆಗಳನು-ಸಹಿಸುವಾತ
ಲೋವಿದನು ಸಮಚಿತ್ತನು || ೫ ||

ಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಗಳು ಬರಲಾಗಲೂ ಎಚ್ಚರವಿದ್ದು
ಬೀಗಿ ನಡೆಯದಂತೆಯಿರ್ಪವ-ದರ್ಶಾದಿಗಳ
ನೀಗಿದಾತ ಯೋಗಿಯೆನಿಸುವ || ೬ ||

ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯದಿಂದಲನ್ಯರಿಗಪಚಾರ ಮೋಸ
ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗದಂದದಿ-ನಿರ್ವಹಿಸುವ
ಮುನ್ನತ ಜೀವಿಯು ಸತ್ಯದಿ || ೭ ||

ದೇವರಿಲ್ಲವೆಂಬ ಜನರು ದೇವರಿಂದ ಬದುಕಿಹರು
 ದೇವರ ಹಂಗಿಸುವ ಜನರು—ಇವರೂ ಸಹ
 ದೈವ ಕೃಪೆಯಿಂ ಬಾಳುತಿಪ್ಪರು

|| ೮ ||

ದೇವರ ಸಂಬಿಡವರು ದೇವರಿಂದ ಜೀವಿಸಿಹರು
 ದೇವರ ಸ್ಮರಿಸುವ ಜನರು—ಎಂದೆಂದಿಗೂ
 ದೇವರ ದಯೆಗೆ ಪಾತ್ರರು

|| ೯ ||

ಎಲ್ಲ ನಾನು ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲವೂ ನನ್ನಿಂದಲೆಂದು
 ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾಡುವ ಮನುಷರು—ಇವರೂ ನಮ್ಮ
 ಬಲ್ಲಿದ ದೇವಗೆ ಪ್ರಿಯರು

|| ೧೦ ||

ಏನೊಂದರಿಯದ ಸರ ತಾನೇ ಎಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲನೆಂದು
 ಹೀನಮತಿಯೊಳಾಡುವಿ ನುಡಿ—ಎಷ್ಟು ಅಚ್ಚರಿ !
 ಜ್ಞಾನಿ ಪೇಳುವನೆ ಈ ನುಡಿ ?

|| ೧೧ ||

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಆತ್ಮವಂಚಕರು

ಆತ್ಮವಂಚಕಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಚಿಂತನೆಯುಂಟೆ
ಆತ್ಮತತ್ವ ತಿಳಿಯದವಗೆ—ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ
ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರವು ಬಹುದೆ ಮೂರ್ಖಗೆ

|| ೧ ||

ಕೆಟ್ಟ ಯೋಚನೆಗಳ ಮಂಥರೋಲ್ಲಾಸವೆಂದು ಹೊರಗೆ ತಾಳು
ಇಷ್ಟವಾಕ್ಯಗಳೆನು ಮಡಿಯುತ—ಬದ್ಧಕುವ ಪರ
ಭ್ರಷ್ಟನೆನಿಸಿ ಕೆಡುವ ಮಿಂಡುತ

|| ೨ ||

ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಜಗದಲ್ಲಿ ಲ್ಲಾಸವೆಂದವು ತಿಳಿದು
ಸಲ್ಲದವಕ್ಕತ್ತಮಗುತ—ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾದವಗೆ
ಪೆಲ್ಲುಮುರಿವುದು ಶಿಕ್ಷಿತ

|| ೩ ||

ಜಾಯಲಿ ಬೋಳುವರೇನು ನಾಯಿಯಂತೆ ಮಂತ್ರಗಳ
ಸಾಯುವವರೆಗು ಮನುಷ್ಯ—ತಪ್ಪದೆ ಕಷ್ಟ
ಅಯವರಿತು ಭವಿಯದಾತಗೆ

|| ೪ ||

ಫಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯವನ್ನೀಗಲೇ ಮರೆಯುವಂಥ
ಕುಪ್ಪಿ ಪರನು ತನ್ನ ತಿಳಿದವು—ತಿಳಿದು ತಾಳು
ಧನ್ಯನೆನಿಸಿ ಬಾಳಬಲ್ಲನೆ

|| ೫ ||

ಕೂಪಕೂರ್ಮದಂತೆ ಮದಿಸಿ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳೆನೆ ಮಾಡಿ
ತಾಳಬಡಿಸಿ ಪರರ ಸೌಖ್ಯವ—ಪಾಪಿಗೈವನ
ಲೋಪಪುಣ್ಯವಾಗಿ ಪಡಿಸುವ

|| ೬ ||

ಅಶೇಖಂಬ ಸಂಸಾರದ ಪಾಪದಲಿ ಬದ್ಧನಾಗಿ
ಮೋಪ ಕೃತ್ಯಗಳೆನೆ ಗೈಯುವ—ಪೆಟ್ಟೆ ಹೆಟ್ಟೆಗೆ
ಮೋಪದೋಗಿ ತಾಳು ಕೆಡುವ

|| ೭ ||

ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆಗೆ ಮನವು—ಗುಂಡಿಗೆ ತಿರುಗಿಸುವವೆ
ಪುಂಡರಾಗದಿಹನೆ ಬೋಕದಿ—ಅವನ ಬಾಳು
ಕುಂಡಾಗದಿರ್ಪುದೆ ಮಧ್ಯದಿ

|| ೮ ||

ಮಾಸ.ಷ ಜನುಮದಿವ ಹಾಸಿಗೊಳಿಸಬಾರದೊಂದು
ಜ್ಞಾನಿಗಳು ವೇಳ್ ಬೋಧೆಯು—ನಮ್ಮಯ ಬಾಳೆ
ಜ್ಞಾನದ ಸಂದಾದಿದಿಗಿಯು

|| ೯ ||

ಹಿಂದಿಗೈದ ವಾಪಸರ್ವದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಕೈಯ ಕಾಲು
ಒಂದಿದ್ದ ರೊಂದಿಲ್ಲದಂತೆಯೆ—ಹುಟ್ಟಿತ ನರ
ದಂದುಗೆ ಸಡುವುದು ಹುಸಿಯೆ

|| ೧೦ ||

ಹಿಂದೆಕಾದದ್ದಾ ಯಿಹೆಂದ ಮುಂದೆಚೆನ್ನರವಿರಬೇಕೆಂದು
ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯನು ಹೈಹಿಸಿ—ಮತಿವಂತರಾಗಿ
ನಂದದಿ ಬಾಳಲು ಯೋಚಿಸಿ

|| ೧೧ ||

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ನರನೂಬ್ಬನೇ ಬಾಹಿರ

ಯಾವ ಪರಿ ನೋಡಿದರು ದೇವ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಸಕಲ
ಜೀವಿಗಳು ಮನುಜನುಳಿಯೆ-ತಮ್ಮಯ ನಿರುತ
ಸೇವಾಕರ್ಮ ನಿರತರು ತಿಳಿಯೆ

|| ೧ ||

ಕಾಲ ಮೀರದಂತೆ ಕಾಲ ಕಾಲ ಕ್ಷುಪ್ತವಾಗಿ ಜೀವ
ಜಾಲ ಜಗದ ಚಕ್ರಗತಿಗೆ-ಸುಪರಿಸುತಿರೆ
ಮಿಳಿನೀಲರನೊಬ್ಬ ಹೊರಗೆ

|| ೨ ||

ಪಕ್ಷಿ ಮೃಗ ಸಂಕುಲವು ಕುದ್ಡಿ ತುಂಬಿ ಬಾಳ್ವೆ ಬೊಡೆಗೆ
ಪಕ್ಷಿವಾಹನನ ಸ್ಮರಿಸವೆ-ತುಂತಮ್ಮ ಸರದಿ
ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಸ್ಮರವ ವಾಡವೆ

|| ೩ ||

ದಿನ ದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯಾಸ್ತ ದಿನ ದಿನ ಚಂದ್ರೋದಯಾಸ್ತ
ದಿನ ದಿನ ನಕ್ಷತ್ರಗಮನವು-ಗ್ರಹಚಲನೆ ನರಗೆ
ದಿನದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿನ್ನುವವು

|| ೪ ||

ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ಬಟ್ಟೆಬಯಲು ದಿಟ್ಟತನದಿ ಹರಿದ ನದಿ
ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಕಣ್ಣಿಗೆ-ಕಂಡು ಸಾರವೆ
ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂದೇಶವನು ಮನುಜಗೆ

|| ೫ ||

ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿ ವೈರು ಮೊದಲು ಬೆಳೆವ ಗಿಡ ಮರ ವೃಕ್ಷ
ತಳಿರಲೆ ಹೂ ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ-ನಿಸ್ಸಾರ್ಥ ಸೇವೆ
ಸಲಿಸಿದೆಯೆ ಬೇಳ್ತಮಿಗಳು

|| ೬ ||

ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ ಜಗಲೆ ಸೂಸುವ ಮಳೆಗೆ ಸುತತ
ಆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ ಕಾಂತಿಗೆ-ಕಾದೂ ನಮ್ಮ
ವಾಸುದೇವನಾಚ್ಛೆಯಿವರಿಗೆ

|| ೭ ||

ದಿನದ ನಿತ್ಯ ರೋಗರುಜಿನ ದಿನದ ನಿತ್ಯ ಸಾವು ಹುಟ್ಟು
ದಿನದ ನಿತ್ಯ ಸುಖವು ದುಃಖವು-ಮಾನವ ಕಾಲಲೆ
ದಿನ ದಿನ ಸದ್ವಿಧೈವವು

|| ೮ ||

ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಮಾನವನು ಜೊರತಾಗಿ
ಶ್ವಾನವಾದರೂ ಏಕಾಘೋಷದಿಂದೆಂದು ದಿವ್ಯ
ಜ್ಞಾನ ಬೋಧಿಪುರುಷನೊಳಗಿ

|| ೯ ||

ಈತ ಕರುಣಾಪೋಷಣೆಯೇ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಮನುಷ್ಯ
ಲೋಕಾಗಿ ಬದುಕಲೆನ್ನು ತೋರಿಸಿದುದನ್ನು
ತಾ ಸೃಷ್ಟಿಗೈದಿದನು ಸನ್ನಿಹಿತ

|| ೧೦ ||

ನರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗಿ ಪುಣ್ಯಗಳಿಸಿ
ಪರಮೇಶ್ವರ ಮರೆಯದಿರಲೆಂದು—ಸೌಖ್ಯವಿತ್ತು
ಮೊರೆಯುತ್ತಿಹ ಕೃಪಾಳುಮೆಂದೆ

|| ೧೧ ||

ಪ್ರೀತಿಯು ಮಾನವರಏಕೆ ಧರಿಯೊಳು ನೀಲಿಸಿ
ತಾ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿಹಿತ್ತು—ತನ್ನನು ನರರು
ಜ್ಞಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿತ

|| ೧೨ ||

ಅನುಸರಣೆ ತಪ್ಪನಿಜ್ಞೆಯನುಸಂಧಾನಾಚಾರದಿಂದ
ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಸುಖದ ಬಾಳನ —ರೂಪಿಸಬಹುದು
ಮನವಿಕಾರವಿಲ್ಲದವನು

|| ೧೩ ||

ಗುಣವನೇ ಗ್ರಹಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ಮನವಚನ ಕಾಯಶುದ್ಧಿ
ದಿನದ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ಸಿದ್ಧಿಯು—ಏಕಾಘೋಷ ಸೇವೆ
ಮನುಷ್ಯ ಕುಲದ ಯಶಸ್ಸೆ ಬಾಡಿಯು

|| ೧೪ ||

ಘೋರ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಬಾರಿಕಟ್ಟೆ ನಡೆವರೆಗೆ
ಸಾರಬೋಧೆ ಸಜ್ಜನಿಗೆ—ಸಮಾಜದಲ್ಲಾ
ನೋರಾರು ಕೋಟಿಯ ಜನರಿಗೆ

|| ೧೫ ||

ಭಗವಂತನ ಕರುಣ ಪಡೆವ ದುಗುಡ ಬೇಕು ಮನುಷ್ಯಗೊಬ್ಬ
ನೋಗವು ಮಾತನಿಲ್ಲಿ ನೋಳ್ಪುದು—ಈ ಪದಗಳಲ್ಲಿ
ಸುಗುಣವ ಸುಖವರು ಗ್ರಹಿಪುದು

|| ೧೬ ||

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಂತರಿದ್ದಾರೆ

ದಾಸಧರ್ಮಗೈವರುಂಟು ದೀನರಿಗುಪಕಾರವುಂಟು
ಜ್ಞಾನ ನೀತಿ ಬೋಧಿಸರುಂಟು—ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ
ಮಾಸವಂತ ಸುಗುಣಗಳುಂಟು

|| ೧ ||

ಕಾಲ ನೇಮಸತ್ಯವಿಧಿ ವೇಳೆಯರಿತು ಮಾಳ್ವರುಂಟು
ಶೀಲವಂತ ಮಾಸವರುಂಟು—ಭಾರತದೊಳು
ಬಾಳುತಿಹ ಸುಜನ ಕುಲವುಂಟು

|| ೨ ||

ಪರಮ ಭಾಗವತರುಂಟು ಕರಣರ ಸಂದೋಹವುಂಟು
ಪರಿಪರಿ ಮತಗಳ ಜನರುಂಟು—ಜನ ಬುದ್ಧ ಕ್ರಿಸ್ತ
ಪರಮಹಂಸರ ಪೂಜಿಸರುಂಟು

|| ೩ ||

ಸತ್ಯಕಾಗಿ ಬಾಳ್ವರುಂಟು ಸತ್ಯ ನೇಮಗೈವರುಂಟು
ಸತ್ಯದರ್ಶನಗೈದವರುಂಟು—ಸತ್ಸಂಗವುಂಟು
ಸತ್ಯತೋಧನೆ ಮಾಳ್ವವರುಂಟು

|| ೪ ||

ನೀತಿವಂತ ಜನಗಳುಂಟು ಪಾತಿವದೇದ ಗಣ್ಯರುಂಟು
ಜಾತಿ ವೈರವಿಲ್ಲದವರುಂಟು—ನಿರ್ಮಲ ಮನದ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾಳ್ವ ಜನರುಂಟು

|| ೫ ||

ಕರುಣೆ ಪ್ರೀತಿದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವ ಸರುವ ಜೀವರೊಳಗೆ ತೋರ್ಪ
ಪರಮ ದಯಾಮೂರ್ತಿಗಳುಂಟು—ನಮ್ಮಯ ನಾಡ
ಜಿರಕಾಲ ಹರಸುವ ಜನರುಂಟು

|| ೬ ||

ತಪ್ಪು ತಿದ್ದಿ ಜನರ ಮನದ ಕಪ್ಪುನು ತೊಡೆದು ಸುಖ
ವಿರ್ಜಪರಿಯು ತಿಳಿಸುವರುಂಟು—ಗುರು ಹಿರಿಯರುಂಟು
ಒಪ್ಪ ಬಾಳ್ವ ನಡೆಸುವರುಂಟು

|| ೭ ||

ದೇವತಾರಾಧನೆಯಂಟು ಭಾವಭರಿತ ಭಕ್ತಿಯಂಟು
ಗೋವಿಪ್ರರಿಗೆ ಮನ್ಮಥೆಯಂಟು-ಮೊಟ್ಟವರಣ್ಣ
ಸೇವಿಸುವ ರೂಢಿಯಂಟುಂಟು

|| ೮ ||

ವ್ಯವಸಾಯವ್ಯವ್ಯೋಗ ಸಕಲ ವ್ಯವಹಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ
ವಿವಿಧ ಕುಶಲ ವಿದ್ಯೆ ಕಲೆಯರಿ-ತಿಳವವರುಂಟು
ಅವಧಿಯೋಳಿ ಭಾರತದಲಿ

|| ೯ ||

ಅದರೇನು ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೋರಿಸಿ ತಿಳಿಯಲು ಬೇಕು
ಈ ಭರಣಿಯೊಳಗೆ ಮನ್ಮಥೇ-ಹೆಚ್ಚುತ ಬಂದ
ಈ ಹರಿಪ್ರಗತಿಯ ನೋಡಿರಿ

|| ೧೦ ||

ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯು ಬೆಳೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಧರ್ಮವಿಹುದರಿಂದ
ಅಲ್ಪವ್ಯತಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಿಲರು-ಮುಂದೇನು ಗತಿ
ಕಲ್ಪಾಂತವವರಿಗೆ ಬಾಳಲು ?

|| ೧೧ ||

ಇವರ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ದಿವನ ನೂಕಿ
ಬವಣಿ ಮರಳು ಸಹ ಧರ್ಮದಿ-ನಡೆವಂಥ ಸುಜನ
ಏನಹವುಂಟು ತಿವನ ಪಯದಿ

|| ೧೨ ||

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಕಲಿಯ ಮಹಿಮೆ

ಕಲುಷ ಮನದ ವೃತ್ತಿ ಬೆರೈ ಕಲಿತು ಸರರ ಬಾಳು ಕೆಡಲು
ಕಲಿರಾಯನ ಮಹಿಮೆಯೇನಿದು—ಪರಿಹಾರವೇನು
ಕಲಿಯ ಜನರು ಸುಖವುಪೊಂದಿದು ?

|| ೧ ||

ಮೂರು ದಿನದ ಕಾಯ ಸುಖಕೆ ನೂರು ಹವೈಗೈಯೆ ಸಾವಿ
ರಾರು ಜನಮದಲ್ಲು ಸನೆಯದು—ಪಾಪವು ಬೆಳೆದು
ಘೋರ ಕಷ್ಟಪಡುವ ಪಾಡಿದು

|| ೨ ||

ಸುಖದ ಬಾಳ ಬದುಕಲೆಂದು ಸಕಲ ಮನುಷ್ಯ ಕುಲದ ಬಯಕೆ
ಸುಖದಿ ಬಾಲ್ಯ ಮಾರ್ಗ ತಿಳಿಯದು—ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮ
ಸುಖಕೆ ಪಾದಿಯೆಂಬುದರಿಯದು

|| ೩ ||

ಚಂಚಲಗತಿಯುಳ್ಳ ಜಗದಿ ಚಂಚಲಮನರಾಗಿ ಜನ
ಚಂಚಲ ಕರ್ಮಗಳನೆಸಗುತ—ಪಾಪವ ಗಳಿಸಿ
ವಂಚಿತರಾಗಿಪರು ಸಂತತ

|| ೪ ||

ವಿಶ್ವಮಾನವತೆಯರಿತು ವಿಶ್ವಾಸದಿ ಪರಸ್ಪರ
ವಿಶ್ವಮಾನವರು ಬಾಳ್ವುದು—ಎನ್ನುವ ಹಕ್ಕು
ವಿಶ್ವಸಗಳಿಸದೇ ಬೋಡುದು

|| ೫ ||

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವ ತಾನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗುತ ಪರ
ಹಿತಕೆ ದುಡಿದು ತಾನು ಸುಖಿಸದೆ—ಬಾಳುವ ದಿನದಿ
ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಮಜ್ಜಾಗಬಹುದೆ ?

|| ೬ ||

ನಿತ್ಯ ದಿನದ ಜೀವನದಿ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಫಲಿದು ಸುಜನ
ಸ್ತುತ್ಯನೊಬ್ಬ ಬದುಕ ನೂಕದೆ—ಸರ್ವಜ್ಞನೆಂದು
ನೈತನಾಗಿ ಬೇಳ್ವದೇನಿದೆ ?

|| ೭ ||

ಕನಸಿನ ಜೀವನವಿಲ್ಲ ದಿನಗಳ ನೂಕಲು ಸಲ್ಲ
ಅನುಭವ ಸುವಿವೇಕವೇಕಿಲ್ಲ—ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲು
ಕೊನೆಗೆ ಬಾಳು ಹಾಳಾಗುವುದಲ್ಲ !

|| ೮ ||

ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬಾಳ ಡುಭ ನಡತಿ ಬಿಟ್ಟು ಮನದಿ
ಅಂಬುಜಾಕ್ಷವಂಜಿ ಕಮಲವ—ಸ್ಮರಿಸುವ ಮನುಷ್ಯ
ರುಂಬರು ಸಂಸಾರ ಸುಫಲವ

|| ೯ ||

ತಿನ್ನುವ ವ್ಯಂಜನಗಳು ಭಿನ್ನರುಚಿಯಿಂದಿರ್ಪರು
ಅನ್ನವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರ್ಪಂತೆ—ಬೋಧೆಗಳಿವು
ಜನ್ಮ ಸಾಫಲಕ ದೀವಿಗೆಯಂತೆ

|| ೧೦ ||

ಭಾವಿಸುತ ಮಾನವರು ದೇವ ಯೋಗ್ಯ ನಡತಿಯಿಂದ
ಜೀವನವ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರಿ—ಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ
ಜೀವಿಸಿರಿ ಮೇದಿನಿಯಿರಿ

|| ೧೧ ||

ದಾಸರ ಭಕ್ತರ ಶರಣರಾ ಸಾಧು ಸಂತರ ಸರ್ವ
ಬೇಶ ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮಿ ಕಲಿಗಳ—ಕವಿಗಳ ಹರಕೆ
ವೋಷಿಸಿರಿ ಮನುಷ್ಯ ಕುಲಗಳ

|| ೧೨ ||

ದೇವ ರಘುವರ ನಮ್ಮ ಕಾನ ವೀರನಾರಾಯಣ
ನಾನ ಕಾಲದೊಳು ಸಕಲ—ಅನತ ಜನರ
ನೋವಿ ರಕ್ಷಿಸಿರಿ ಚಿರಕಾಲ

|| ೧೩ ||

ಪರಸ್ಪರ ವೈಷಮ್ಯ ಏಕೆ ?

ಕುಲದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪರರ ಕುಲಗಳ ಧಿಕ್ಕರಿಸಬಹುದೆ
ಕುಲಗಳೆಲ್ಲವೊಂದೆ ದೈವವ-ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರೆ
ಫಲವೆ ? ಹೆಸರೊಳೇನು ಏಕವ ? || ೧ ||

ಜಾತಿ ಬೇರೆಯಾಯಿತೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಬಹುದೆ
ನೀತಿ ನಡತೆ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೆ ?-ಉದ್ಯೋಗಗಳ
ರೀತಿ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳಲ್ಲವೆ ? || ೨ ||

ದೇಶ ಬೇರೆಯಾಯಿತೆಂದು ದ್ವೇಷವ ಮಾಡಲಬಹುದೆ
ದೇಶ ದೇಶಗಳ ಮನುಷರು-ಸುಖಿಸಲಿ ಸದಾ
ದೋಷ ನೀಗಿ ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯರು || ೩ ||

ಭಾಷೆ ಬೇರೆಯಾಯಿತೆಂದು ಮಾತನಾಡುವ ಸರಿಯೆ
ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾವ ಮುಖ್ಯವು-ವಾಗ್ದೇವಿಗಿದು
ಭೂಷಣವು ಭಾಷೆ ಸಕಲವು || ೪ ||

ಕೋಟಿ ಜನಕೆ ಕೋಟಿ ನಾಮ ಕೋಟಿ ರೂಪದಿಂದ ದೈವ
ನಾಟಕವಾಡಿಸಿ ಜೀವರ-ಗಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಲು
ಕೋಟಿರೆ ನಮಗೇಕೆಯಿದರ ? || ೫ ||

ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರವೆಷ್ಟು ಜಗದಿ ಸುಮ್ಮನೆಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ
ನಿರ್ಮಮಭಾವದಿ ವಹಿಸುತ್ತ-ಧನ್ಯತೆಯ ತಾಳಿ
ಗಮ್ಮನಿರ್ದು ಪೋಷಿಸುವಂತೆ || ೬ ||

ಪಾತ್ರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಧಾರನಾಚ್ಛೇಯಂತೆ
ಮಾತ್ರವೇ ನಡೆದು ನಡೆದಿ-ನಮ್ಮನು ಮೆಚ್ಚಿ
ಶ್ರೋತೃವರ್ಗ ಪರಸುವುದೈನೆ || ೭ ||

ಗುರುವೆ ಸೂಕ್ತಧಾರಣಲ್ಲಿ ನದರೇ ಪಾತ್ರ ಶ್ರೋತೃವ್ಯಂದ
 ಹಿರಿಯ ಪಣಿಯೆ ಜಗದೀಶ್ವರನು-ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆ
 ಹೊರೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜಗದ ಕಾವನು

|| ೮ ||

ಬೇವನೊಲಿಯುವನು ಗುರುಬೇವನೊಂದ ರೀತಿ ನಡೆಯೆ
 ಬೇವನೊಲಿದನೊಂದಮಾಪ್ರಣಿ-ಸಮಸ್ತ ಸೌಖ್ಯ
 ತೀವಿಬಹುದು ಮನುಷ್ಯ ಕುಲಕೆ

|| ೯ ||

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ವಂಧಿ

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಎಲ್ಲ ಜಗದ ಕಂಡವರು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯ ತಿಳಿದವರು
ಬಲ್ಲವನರು ಅಲ್ಲ ವಿದ್ಯಯ-ಮಾತನರಿಗೆ
ಎಲ್ಲವೂ ಕಂಡು ಕಂಡೆಯ

|| ೧ ||

ಲೋಕನಾಯಕನ ವಂದಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಯುಂಟು
ಲೋಕಮುಖಜರೇನಗೈವರು-ಬಂದೆ ಗರ್ವ
ಸೋಕಿ ತಮ್ಮದಾಯಿ-ಕೊಬರು

|| ೨ ||

ಜೈವಯ ಕ್ರಿಯೆ ಭವಿಷ್ಯ ಜನಕ ಮದಿಸಿದಾಣೆಯಂತೆ ಮೆರೆದು
ತಂದಿಗೆ ಮರಣವೆಂದು ನಲ್ಲಲು-ಭಯ ಬೀಳಿತಲಿ
ಮುದುರಿಳೊಲ್ಲ ರೀ ಕುಜನಗಳು

|| ೩ ||

ಹಿಂದೂಗಳು ಸಾವುಯೆಂದು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಪಾಲಿಸಿದೆ
ಹಿಂದೂ ಮುಂದು ಹಿಂದೂ ಸೋತದೆ-ತಮ್ಮಕ್ಕನಂತೆ
ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ಮುಗ್ಗಿರಿಸುವುದೆ ?

|| ೪ ||

ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರ್ಲಿವೆಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು
ಹಿಂದೂಮುಂದಾಗುತ ಬಾಳಲಿ-ಮುಖವದೆ ಬಲು
ತೊಂದರಿಗೇಡೂವರಿಯಲಿ

|| ೫ ||

ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ
ಭಾರತದಿತಿಹಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರ-ಭಾಗವತ ಗೀತೆ
ಭಾರತ ರಾಮಾಯಣವೆಲ್ಲಿ ?

|| ೬ ||

ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಬೋಧೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರ
ಸಾಧನ ಜ್ಞಾನವು ತಾನೆಲ್ಲಿ-ಸುಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ
ಸಾಧಕರ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲಿ ?

|| ೭ ||

ತಿತ್ತಿತ ಸಮಾಜವೆಲ್ಲಿ ತಿಲ್ಲಣ ಸಮಾಜವೆಲ್ಲಿ
ರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಣಿಗಣೆ ತಾನೆಲ್ಲಿ-ದಂದ್ರ ದೀಪ
ಪಕ್ಷಗುಪ್ತಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲಿ

|| ೮ ||

ಹಿಂದಿನೆನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂದ ಕೀರ್ತಿಧ್ವಜವೆಲ್ಲಿ
ಸಂದರ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ-ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜ
ರೆಂದ ಉಡುಗಣೆಲ್ಲಿ ಹಿಂದದ

|| ೯ ||

ಬೇಗೆ ನರರು ಬಾಳ ಬದುಕಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕೇ ಜೀವನ
ಬೇಗೆ ತಾಂತ್ರಿ ಸತ್ಯಪಾಲನೆ-ಬೇಗೆ ಸುಭಿಕ್ಷ
ಬೇಗೋ ಬೇಗಬೇಕಾ ದೇವನೇ

|| ೧೦ ||

ದಾರಿ ತೋರಿಸುವರೆಲ್ಲ ದಾರಿ ಹಿಪ್ಪಿ ನಡೆವರೆಲ್ಲ
ಸಾರಸೌಖ್ಯ ಸಾಧನೆಯಿಲ್ಲ-ಭಾರತದ ಪ್ಲೇಮ
ಭಾರವನಾ ದೇವನೇ ಬಲ್ಲ

|| ೧೧ ||

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರ ವೈಭವ

ಶ್ರೀರಮಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನೀರಜಭವಾಂಡದೊಳಗೆ
ಮಾರವೈರಿ ಮುಖ್ಯ ದೇವರು-ಹೊಣೆಗಳ ಹೊತ್ತು
ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾಡುತಿಹರು || ೧ ||

ಕಾದುಕೊಳ್ಳುವನು ದೇವ ಸಾಧು ಸಂತ ಶರಣರನ್ನು
ಮೊದಿನೀ ಭಕ್ತರ ಸಂತತ-ಮಾಧವ ಬೇಗ
ಭೂದೇವಿ ಮೊರೆಗಳನು ಕೇಳುತ || ೨ ||

ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದೊಂದು ಕೆಲಸ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಿಗವಕಾಶವಿಲ್ಲ
ಅಬ್ಬರದಧಿಕಾರವೇನಿಲ್ಲ-ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ
ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪ್ರಿಯರೆಲ್ಲ || ೩ ||

ಎಲ್ಲ ದೇವರೆಂದಿಗೂ ಭುಲ್ಲಲೋಚನನಧೀನ
ರೆಲ್ಲರನನಿಗೆ ಪ್ರಿಯರು-ವಿಭೇಯರು ತಾ
ವೆಲ್ಲರಾತನಾಣ್ಣೆ ಮೀರರು || ೪ ||

ಅತಿಶಯದ ಮಾತಿದಲ್ಲ ರತಿಪತಿ ಜನಕನೇ ಜಗ
ತ್ಪತಿಯಾತನ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ-ಲೋಕದ ಚಕ್ರ
ಗತಿಯು ನಡೆಯುತಿಹುದೆಂದಿನಂತೆ || ೫ ||

ಪಕ್ಷಿ ವೃಗ ಜೀವಜಂತು ವೃಕ್ಷವಾದಿಯಾದ ಲಕ್ಷ
ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಜೀವಕೋಟಿಯು-ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ
ಪಕ್ಷಿತುರಗ ರಕ್ಷಿಪನ್ನೆಯ || ೬ ||

ಲಕ್ಷಿಸನು ಕೇಳು ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ದುಷ್ಟರನು
ಪೋಷ್ಯೆಂದು ಸಜ್ಜನರನು-ಎಂದೆಂದು ತಾನು
ಕುಸ್ತಿಯೊಳಗಿಟ್ಟು ಪ್ರೇರವನು || ೭ ||

ಕೆಟ್ಟ ಜನರನು ತಾನು ಮೆಟ್ಟಿ ನೀಳುವಣಾಪನ
 ಸಿಟ್ಟಿಗಿಳಿ ಸುಟ್ಟಿವೋಪುರು-ಮಾಪನ ಕುರಿಗೆ
 ಕಟ್ಟಿದಾಸನಂತು ನಡೆವುದು

|| ೮ ||

ಪರಮಾತ್ಮನುಮಂದೆ ನಮ್ಮ ನರಣೀಶ್ವರಗಳು ನಡೆಯುವಯ್ಯ
 ಪರಮೇಸ್ಥಿ ಜನಕನ ನಂಬುವ-ಮಾಪನವರಿಗಿಲ್ಲ
 ಸರುವ ಸೌಖ್ಯವಿತ್ತು ಪೊರೆಯುವ

|| ೯ ||

ಮರೆಯಲಂತು ಮನವುಬಹುದು ಹರಿಯನೊಳಹೊರಗೆ ಜಗದ
 ಸರುವ ಸ್ವಕರೋಪದ್ವ ಕಾವನ-ನಮ್ಮ ನೋಳ್ವನ
 ಪರಮ ಕರುಣೆ ದಾಸರೋಡಿಯನ

|| ೧೦ ||

(೨) ಆಸ್ತಿ ಕೆ ಮನೋಭಾವ

• ನೀಡ ಬುದ್ಧಿಗಳನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಣಿಕೆ ಪಡೆದೆ ನಿತ್ಯ
 ಯಾಚಿಸು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಭಕ್ತಿಯ-ಪದ್ಧರುವು ನಿಸಗೆ
 ಸೂಚಿಸಿ ಬೋಧಿಸಿದ ಪರಿಯ

|| ೧೧ ||

ಶೋಚನೀಯ ನಿನ್ನ ಪರಿ ಯೋಚನೆ ಸಾಗದೊ ನಿನ್ನ
 ಈ ಚರಾಚರದ ರಕ್ಷಕ-ಶ್ರೀಪತಿ ಭವ
 ಮೋಹಕನೊಂದರಿಯುವನಕ

|| ೧೨ ||

ಒಳಗೆ ಇರುವ ವಿಷ್ಣು ತಾನು ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆ ವಿವೇಕ
 ತಿಳಿಸಿ ಗುರುವ ನಿನ್ನ ಸೌಖ್ಯಕೆ-ಸೂಚಿಸಿದರು
 ಭಲದ ನಿನ್ನ ಕೆಡುವೆಯೋತಕೆ

|| ೧೩ ||

ದಾರಿದ್ರ್ಯಪವಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಶೋಕಿ ಗುರಿಯ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬ
 ಸಾರಿಹರು ಮುಂದು ಮುಂದಕೆ-ಪುಣ್ಯದ ಭೂಮಿ
 ಭಾರತದಿ ಯುಗ ಯುಗಕೆ

|| ೧೪ ||

ಎನಿತು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನರು ಎನಿತು ಜನುಮು ಜನುಮಗಳೆರಿ
ಎನಿತು ಕರ್ಮವೆಸಗಿ ಫಲಗಳ-ಪಾಪ ಪುಣ್ಯವ
ನನುಭವಿಸಿದರು ತಿಳಿಯಲು

|| ೧೫ ||

ಬೊಕ್ಕವರು ನಡೆದು ಹೋದ್ದ ಬೊಕ್ಕವಾರಿ ತಪ್ಪಬೇಡ
ಬೊಕ್ಕವರ ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಡ-ಬೇವನವನು
ಬೆಡ್ಡನಂತೆ ಸಾಗಿಸಬೇಡ

|| ೧೬ ||

ಗುರುಗಳಿಲ್ಲವೆನಬೇಡ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲವೆನಬೇಡ
ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಾನೆನ್ನಬೇಡ-ಕೃತಘ್ನನೆನಿಸಿ
ಧರಣಿಯೊಳು ಮೆರೆದು ಕೆಡಬೇಡ

|| ೧೭ ||

ವಕ್ರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಾಣು ಅಕ್ರಮವಾಗಿಯೆ ನಡ್ಡ
ವಕ್ರಮನ ಹೋರಬಯಸಲು-ತಪ್ಪದು ಕಷ್ಟ
ಬೆಕ್ರಧರನ ಮರೆತು ಸುಖಿಸಲು

|| ೧೮ ||

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ವಿಧಿಯು ನಿತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಓದು ಮಾತು ಬಂದ ಮಾತ್ರಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಜನ್ಮ ಧನ್ಯ
ಸಾದರದಿ ನಡೆದು ಬೇಳ್ವುದು—ಜನರಿಗೆ ತಾನು
ಮಾದರಿ ಮಾರ್ಗವ ತೋರ್ಪುದು

|| ೧ ||

ಹಲವು ಓದನೋದಿದಾಗ್ಯೂ ಫಲವೇನಯ್ಯ ಬಹುದು ಸುಳ್ಳು ತ
ಗಳೂ ಪರಂ ಸುಖಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥವು—ತೃಪ್ತಿಸದವನು
ಖಳನಲ್ಲದೆ ಗಣ್ಯನೇನವ ?

|| ೨ ||

ನಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯವಗೆ
ನಿತ್ಯದನುಭವದ ಮಾಲೆಯೆ—ಸುಖದ.ಃಖಗಳ
ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿಯೆ

|| ೩ ||

ತಿಳಿದು ನೋಡೆ ಬಾಳಗಟ್ಟಿ ತಿಳಿದವಗೆ ತಿಳಿಯದವಗೆ
ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿಯದವರಿಲ್ಲರಿಗೆ—ಪರಿಪರಿಯಲಿ
ಬಲು ಪರೀಕ್ಷೆ ಕ್ಷಣಕೆ ಗಳಿಗೆಗೆ

|| ೪ ||

ಓದಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂಬ ವಾದದೊಳು ಸತ್ಯವುಂಟೆ
ಓದಿದವಗೋದದವನಿಗೆ—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಧಿ
ಶೋಧನೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯವರಿಗೆ

|| ೫ ||

ಕಾಲಭೂಕೆ ಬದುಕುವುದು ಬಾಳಿಗೆ ತದವಲ್ಲವೆಂದು
ತೂಲದಿಂದ ನೀನೇ ನಿನ್ನನು—ಇರಿದುಕೊಂಡಂತೆ
ಕೇಳು ಹಿರಿಯರ ಬುದ್ಧಿ ಮಾತನು

|| ೬ ||

ಏನ ಕಳೆವದೆ ಕಾಲಮಾನದಿ ತನ್ನಾಯುವನ್ನು
ಮಾನವನು ವೈದ್ಯ ಕಳೆವುದು—ಅಪರಾಧವೆಂದು
ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮತವು ಬೇಳ್ವುದು

|| ೭ ||

ಹಿರದಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾತುಮಂಥ ಪರಮ ಒಪಮಾಣಿ ಕೇಳು
ಪರಮ ಧರ್ಮವಹಿಸಿಯೊಡು-ಸಾರಿರಲಾಗಿ
ಪರಮಪದ ವೈರವೇಶಿದು

|| ೮ ||

ಆಶೆಯೇ ದುಃಖಕೆ ಮೂಲವಾಶೆಯಿಂದ ಜನನ ಮರಣ
ಆಶೆ ಬಿಡಲು ಬುದ್ಧನಹನೊಂದು-ಗಿವ್ಯಾರ್ಥನುಪ
ದೇಶಿಸಿದುದ ಮರಿವರೆ ಇಂದು

|| ೯ ||

ಶಿವನ ಭಕ್ತ ಕೋಟಿಯು ಕೇಶವನ ಭಕ್ತ ಕೋಟಿಯು ನ
ಮ್ನವನಿಯಲಿ ನಡೆದ ರೀತಿಯು-ಅವರ ಚರಿತ್ರೆ
ಯವಲೋಕನವೆಮಗೆ ಮಾದರಿಯು

|| ೧೦ ||

ತನು ಸೌಖ್ಯವ ಬಯಸುವಂತೆ ಮನ ಸೌಖ್ಯವ ಬಯಸಿರೊ
ಜನಮಸ್ತುತೆ ಗಳಿಸಿ ಸತ್ಯದಿ-ಪಾಳರಿಯೊಬ
ವಿನಯ ಘಡಿಗಳೊಂಟೀ ಪದದಲಿ

|| ೧೧ ||

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಲೋಕ ಪೂಜ್ಯರು

ಹಿಡುವ ಬೋಧಿಸುವ ಹಿರಿಯ ಪಥವ ಕೋರಿಸುವ ಗುರು
ಮತಿಯನೆಚ್ಚರಿಸ ಕಟ್ಟಿಗಲೋಕಕೆ ಇವರು
ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಕು ವಂದ್ಯರಾವಗ

|| ೧ ||

ದೇಶಕಾಗಿ ದುಡಿನ ಮಡಿನ ಭಾಷೆಗಾಗಿ ದುಡಿನ ಮಡಿನ
ದೇಶ ಜನರ ಕ್ಷೇಮ ಸಾಧನೆಗೈಯ್ದದೆ ಸಾಕ್ಷಾ
ದೀತಗೆ ನೀ ಮಾಳ್ವಾರಾಧನೆ

|| ೨ ||

ಸುಮಲದ ಜೈದಯದ ಧರ್ಮಮತಿತು ನಡೆಯುವವ
ಕರ್ಮಯೋಗಿಯೊಳಿಹ ಮನುಜನು-ನಿಜ್ಯಾಮ ಸೇನೆ
ಮರ್ಮವನರಿತ ಸುಜನನು

|| ೩ ||

ಕನಸು ಮನುಷ್ಯನು ನಾಡ ಜನರ ಮೇಲ್ಮೈಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸ
ಜನುಮವಿತ್ತ ತಾಯಿನಾಡಿನ-ಕೀರ್ತಿಯ ಮೆರೆವ
ಮನುಜನವನೆ ತಿಳಿಯೊ ಪಾವನ

|| ೪ ||

ಜಂಗಮಸ್ಥಾವರ ಜಗದಿ ಲಿಂಗವನೊರಿಸುವ ಪರಿ
ಜಂಗಮರ ಸೇವೆಯಿಂದಲಿ-ಎಂಬುವ ತತ್ವ
ಲಿಂಗಾಂಗಗಳೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಲಿ

|| ೫ ||

‘ಅಲ್ಲಾ’ನ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳವನಿಗೆಲ್ಲ ಜನರು ಮಕ್ಕಳೆಂದು
ಎಲ್ಲ ಜೀವರೊಳು ನೋದರ-ಸ್ವೇಹವ ದೃಷ್ಟಿ
ಜೆಲ್ಲಲಿಂದು ಮಹಮದೀಯರ

|| ೬ ||

ಹಿಸ್ತು ತುಟಿ ಸತ್ಯ ನಿಜ್ಜೆ ವಸ್ತು ವಿಷಯ ವಿವೇಚನೆ
ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿ ಬೋಧನೆ-ವೆಚ್ಚುತ ಬರಲಿ
ಕ್ರಿಸ್ತನೊರೆದ ಕಾಂತಿ ಪಾಲನೆ

|| ೭ ||

ಆ ಶಿವನ ಸೃಷ್ಟಿ ಬೇರೆ ಕೇಶವನ ಸೃಷ್ಟಿ ಬೇರೆ
 ಏಕಮನ ಸೃಷ್ಟಿ ಬೇರೊಂದು-ಹರ ಮಹಗಳ
 ದೂಷವು ದು ಸರಿಯೆ ಣವಿದು ?

|| ೮ ||

ಹಲವು ಹತ್ತು ಘೋರು ಜಾತಿ ಹಲವು ಜನರ ಮಹದ ರೀತಿ
 ಹಲವು ಮಹಿಮಾರಾಜಿಪ್ರಾಯವು-ಅನುಭವ ನೀತಿ
 ಹಲವು ದರ್ಶನಗಳ ಸಾರವು

|| ೯ ||

ಹಮ್ಮ ಹಮ್ಮ ಮಹದ ಬೋಧೆ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಮರ್ಮವರಿತು
 ಹಮ್ಮ ಗುರುವು ತೋರ್ದ ಹಾದಿಯ-ಹಿಡಿದು ನಡೆಯೆ
 ಹಮ್ಮ ! ನಿನ್ನಗೆ ಏನು ಅಜಾಯ ?

|| ೧೦ ||

ಈ ವಾತವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಆ ಮಹ ಕನಿಷ್ಠವೆಂದು
 ಭೀಮಾರಿಗೈಯುತಲಸ್ಯರ-ಮಹಗಳ ಜರಿವ
 ಪಾಪುಸಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಬಹುದೂರ

|| ೧೧ ||

ಜನರಿಗಾಗಿ ಮಾಳ್ವ ಸೇವೆ ಜನತಾ ಜನಾರ್ಥನನ ಸೇವೆ
 ಜನ ಮೆಚ್ಚಿ ಜನಾರ್ಥನನೊಲಿವ-ನೆಂಬುವ ಮಾತು
 ಜನಜನಿತವಲ್ಲ ಮಾನವ !

|| ೧೨ ||

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಬೇವು-ಬೆಲ್ಲದ ಬಾಕು

ಆವ ಭಳಿಗೆಗೇನೊ ಎಂತೊ ಆವನು ಬಲ್ಲನು ಲೋಕ
ಬೇವನ ನಾಟಕರಂಗದಿ-ಪಾತ್ರವು ಮುಗಿಯೆ
ಬೇವರೀಡ್ಲಿತರು ಜಗದಿ ?

|| ೧ ||

ಸಾವು ನೋವು ತಪ್ಪಲೆಂತು ಸಾವು ನಿವಾರಿಸಲೆವೆ
ದೇವದೇವನಧೀನವಿದು-ಟೀಕೆಯ ಮಾಡಿ
ಸಾವಾರು ? ನಮಗೇನು ತಿಳಿವುದು ?

|| ೨ ||

ಕಾಲವಶರಾದ ಸಾವು ಕಾಲವನ್ನು ಗೆಲುವೆಂದು
ಕಾಲವೆಮ್ಮಾಧೀನವೆನ್ನುತ-ಬಿಡುವೆವು ತನುವ
ಕಾಲಾಧೀನರಾಗಿ ಪೋಗುತ

|| ೩ ||

ಸಂಕಟವು ಬರಲಾಗ ಮೆಂಕಟರಮಂಥನ ಧ್ಯಾನ
ಮಂಕು ಕವಿದು ಮತಿವಿಘ್ನವು-ಸುಖವನು ಕಾಂಬಾ
ತಂಕ ತವಕ ದೇವತಾರ್ಚನೆ !

|| ೪ ||

ಬೇವಮಾನದವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇವು-ಬೆಲ್ಲದನುಭವಗಳು
ತಿಳಿವಿ ಬಂದು ನರರ ತಿದ್ದುತ-ಲಿರ್ದರೂ ಕೆಟ್ಟ
ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ

|| ೫ ||

ತನ್ನದೇ ಎಲ್ಲವು ಎಂದು ತನ್ನದೇ ಪತನ ಮಾಡಿ
ಮುನ್ನುಗ್ಗು ತಲುವಿವೇಕದಿ-ಮಾನವ ತನ್ನ
ಜನ್ಮ ವೃಥಾಗೊಳಪನಂತ್ಯದಿ

|| ೬ ||

ದೇವರ ಮಾಯೆಯು ಜಗದ ಬೇವರಸಾಪರಿಸುತ
ಯಾವ ಸರಿಯಲಿ ನಮ್ಮನು-ಪರಿಕೆವುದೆಂದು
ಸಾವು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇಕೆನ್ನು ?

|| ೭ ||

ಅವುದು ವಿವೇಕ ಮಾರ್ಗ ಅವುದವಿವೇಕ ಮಾರ್ಗ
ಭಾವವಿದು ಸ್ವಪ್ನ ತೋರದೆ-ಜೀವನದನು
ಭಾವಗಳ ನಾವು ಮರೆವುದೆ ?

|| ೮ ||

ಹೇಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೇಸಿ ನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ನಡೆವು
ಪಾಯವರಿತು ನಿರ್ನುತ್ನರದಿ-ಬದುಕುವರಿಗ
ಪಾಯವೆಲ್ಲಂಟಿವರ ಜೀವನದಿ ?

|| ೯ ||

ಓದು ಬಹಳವಿಲ್ಲದಾಗ್ಯೂ ಭೇದ ಬುದ್ಧಿಗೈಯದೆ ವಿ
ನೋದದಿಂದ ಸರಸಭಾವದಿ-ಜೀವನಗೈವ
ಮೋದಿಯು ತಾ ಧನ್ಯ ಜಗದಿ

|| ೧೦ ||

ಇದ್ದು ದರಲಿ ಉಂಡು ಉಟ್ಟು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೃದಯದಲಿ
ಮುದ್ದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೆನೆವನು-ತಾನೆಂದೆಂದಿಗೂ
ವರ್ಧಿಸುವ ಶಶಿಯಂತವನು

|| ೧೧ ||

ಪರಿಭವಂಗಳಿಲ್ಲವವಗೆ ಪರಿಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣನವಗೆ
ಪರಿಪರಿಯಭಿಷ್ಠವೆಲ್ಲವು-ನಿರವೇರುತಿಹವು
ಹರಿಯ ದಯದಿ ಸಹಿಯಿಲ್ಲವು

|| ೧೨ ||

ಜೀವಮಾನದಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಾನುಭವಗಳ
ದೇವದೇವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ-ಅನುದಿನದಲಿ
ಜೀವನ ರಥವ ನಡೆಸಿ

|| ೧೩ ||

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಮಾನವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವಿ

ಹಸಿವು ನಿನ್ನೆ ನೀರಡಿಕೆ ಪತು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ
ವಶವಲ್ಲ ತಪ್ಪಿವಲಾರಿಗೂ-ಸಾವನು ಗೆದ್ದ
ಅಸಮನೀರನಿಲ್ಲನಿಂದಿಗೂ

|| ೧ ||

ಆಲಸ್ಯ ರುಜಿನ ರೋಗ ತಾಳಲಾರದಂಥ ನರ
ಕಾಲ ಮರ್ಮವೆಂತು ತಿಳುವನು ?-ಇಂತಿದುರ್ ತಾನು
ಕಾಲ ದೇಶ ಗೆಲ್ಲೆನೊಬ್ಬನು !

|| ೨ ||

ಬಿರುಬಿಬಿಲು ಮಳೆ ಬಳಿ ಬರಲು ತತ್ತರಿಸುವವ
ಧಡಣಿಯಾಳ್ವೆನೆಂಬ ದರ್ಪವ-ನೋಡಿರಿತನ
ಪರಿ ವಿಚಿತ್ರಕರದ ಭಾವವ !

|| ೩ ||

ಆಕರ್ಷಣೆ ಬಹಳವೊಂದಿಲ್ಲ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವರಿಗೆ
ನೇಳ ಪರಿ ಮನವ ನೆಳೆದು-ಪಾಪ ಕರ್ಮಳೆ
ನೂಕಿ ಮಾಯೆ ನಕ್ಕುನರಿವುದು

|| ೪ ||

ಬೆಣ್ಣೆ ಸಾಸೆ ಹೊನ್ನಿ ಸಾಸೆ ಮಣ್ಣೆ ಸಾಸೆಯೆಂಬ ಮೂರು
ಹಣ್ಣುಗಳಾಸಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಸಿ-ಪರಿಕಿಸುವುದು
ಕಣ್ಣು ಬಾಯಿಗಳನು ಬಿಡಿಸಿ

|| ೫ ||

ಪ್ರಕೃತಿ ನೀತಿ ನಿಯಮಬದ್ಧ ಪ್ರಕೃತಿ ದೈವಾಧೀನ ಸಿದ್ಧ
ಪ್ರಕೃತಿ ಯಾಕೆ ಮಡಿಲೊಳು ಬಿದ್ದ-ನರ ಹುಳುವಿನನು
ಪ್ರಕೃತಿ ಮೀರೆ ಮೃತ್ಯುವೇ ಸಿದ್ಧ !

|| ೬ ||

ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಸಂಯೋಗದ ಮರ್ಮವತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿದ
ನಿರ್ಮಲಾಂತಃಕರಣದಿಂದಲಿ-ವಿವೇಚಿಸುತ್ತ
ನಿರ್ಮಮತೆ ಮಾರ್ಗವ ತುಳಿ

|| ೭ ||

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನೊಂದೇದಿನ ಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯಲಿ ನಗುವನಲ್ಲೆ
 ಸ್ನೇಹಿಸುತ್ತ ಬರನೆ ದಿನ ದಿನ ? ಅಂತೆಯೆ ಬಾಳ
 ಹಣ್ಣು ಸವಿಯು ನರನಿಗೊಂದಿನ

|| ೮ ||

ಹ್ರಾಸವೃದ್ಧಿಯೇನೇ ಬರಲಿ ಹಾಸವೆದನನಾಗಿ ಕಾಂತಿ
 ಸೊಗಿಸಿದಾ ಶಾಂತನಿಶ್ಚಿಂತೆ-ಇಂದುವಿನಂತೆ
 ತೋಷ ಮನದಿ ಬದುಕಬೇಕಲ್ಲೆ !

|| ೯ ||

ಮಾನವನ ಜನ್ಮವೆ ನವೀನತೆಯ ಶಾಳಿಹುದು
 ಮಾನವನೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವಿಯು-ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ
 ಜಾಣ ಬುದ್ಧಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯು

|| ೧೦ ||

ಕಂಚ ಭೂತಾತ್ಮಕದ ದೇಹ ವಂಚಿಸುತ ನರನ ಮತಿಯ
 ಚಂಚಲಗೊಳಿಸಿ ಕೆಡಿಪುದು-ವಿಷಯ ಸುಖಕೆ
 ಸಂಚುಮಾಡಿ ಕಷ್ಟ ಕೊಡುವುದು

|| ೧೧ ||

ಹೆದರದೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಷ ಮುಖ ತೆರೆಯ
 ಪದರಗಳೊಂದೊಂದ ಭೈರ್ಯದಿ-ದಾಟಿಲು ಬೇಕು
 ಪದುಮಿನೀವಲ್ಲಭನ ದಯದಿ

|| ೧೨ ||

ಯಾವ ಕುಲ ಯಾವ ಜಾತಿ ಯಾವ ಕರ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ
 ದೇವನಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಾರದು-ಆತನ ಸದಾ
 ಭಾವಿಸುತ ನಾವು ಭಜಿಪುದು

|| ೧೩ ||

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಕಲಿಕಲ್ಮಷ ಚಿತ್ತರು

ಲೋಕತರ್ಕಿ ಜನರೊಳನೇಕವರಿ ಕಲಿಯುಗದಿ
ಐಕಮತ್ಯವೆಂಬುದಿಲ್ಲವು-ಸತ್ಯಮಾಸಕ್ತಿ
ಕಾಕುನರರಿಗಿಂತು ಬರ್ಹವು

|| ೧ ||

ಬೋಕೆಯಿಂದ ಬದುಕ ನಡೆಸಿ ನೂಕಬೇಕು ದಿವನನೆಂಬ
ಶ್ಲೋಕ ಪುಣ್ಯರೊರೆದ ಸಂಗತಿ-ವಿಚಾರವೆಲ್ಲ
ಸೋಕದಾಯ್ತು ನರರಿಗೀತಿ

|| ೨ ||

ನೀತಿ ನಿಯಮ ಬಿಟ್ಟು ಜನರು ಕೋತಿಯಂತೆ ಕುಡಿದು ಪಾಪ
ಭೀತಿ ತೊರೆದು ನಡೆಯುತಿರುವರು-ತಾವಾಡಿದುದೆ
ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆಂದು ಗಳಿತುತಿರುವರು

|| ೩ ||

ಕಲಿಯಧರ್ಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಲವ ಬಿಟ್ಟು ಬಹಳ ಜನರು
ಕಲ.ಷ ಮನದಿ ಕೊಳೆಯುತಿರ್ಪರು-ಗುರು ಹಿರಿಯರ
ಒಲುವಿಗೆ ಬಾಹಿರರಾದರು

|| ೪ ||

ಜೀವ ಜೀವನ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು ಜೀವನ ಸಮನ್ವಯ
ಜೀವನ ಹೊಣೆಗಳೆನವರು-ತಿಳಿಯಲಿ ಪಮ್ನ
ಜೀವನನ ವ್ಯರ್ಥಗೊಳವರು

|| ೫ ||

ಕಲಿತ ಎದ್ದೆ ಗರ್ವಮೂಲ ಬಲಿತಮೇಲೆ ಬಿಡುವುದಂತು
ಮಲಿನ ಮನರು ಕುಜನ ಸಂಗಡಿ-ತೆಲೆದಾಡುವರು
ತಿಳಿದ ಜನರ ಕಂಡಲ್ಪಟ್ಟದಿ

|| ೬ ||

ಮಾಡಿದುವಕಾರಗಳನಾಡಿ ಸ್ಮರಿಸಬೆಂಬದಿಗು
ಕೇಡನ್ನೇ ಬಯಸುತಲವರಿಗೆ-ಕೃತ್ಯಕ್ಷುರಿಂತು
ರೂಢಿಸಿವರು ಭರಣಿಯೊಳಗೆ

|| ೭ ||

ಕಟುಕ ಮನದ ಜನರು ಬಹಳ ಕಟಿಕೆಗಳು ಮನದೊಳಗೆ
ವಿಟರವೊಲು ದಿನವಕಳೆವರು—ಕಂಡಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ
ಸಟೆಯನಾಡಿ ಹೋಗಲಿಗೊಂಬರು

|| ೮ ||

ಶಿಷ್ಯ ಜನರ ಸಂಗವಿಲ್ಲ ಶ್ರೀಷ್ಠವಾದ ನಡತೆಯಿಲ್ಲ
ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರ ಸುಹೃದನ್ನಿಲ್ಲ—ಈ ಪರಿ ಜನಕೆ
ಭ್ರಷ್ಟಮಾರ್ಗ ಗತಿಯಾಯಿತಲ್ಲ

|| ೯ ||

ಕ್ರೂರ ಮಾನಸರು ದುರಾಚಾರಿಗಳು ದುರ್ಮದಾಂಧೆ
ರಾರಾರನು ಗಣಿಸರಿವರು—ಮುಂದಿನ ತಮ್ಮ
ಘೋರ ದುರ್ಗತಿಯನು ಎಣಿಸರು

|| ೧೦ ||

ಜೆತ್ತ ಸುತರ ಮಾರುವರು ಹೊತ್ತ ಹೊಣೆಯ ಲೆಕ್ಕಿಸರು
ಜೆತ್ತವರ ದೂರ ಮಾಳ್ವರು—ಇಂದಿನ ದಿನದಿ
ಜೆತ್ತವರೊಳು ಜೆಗೆಯಕಾಂಬರು

|| ೧೧ ||

ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದು ನೆಟ್ಟಿಗಿರದಂತೆ ಹರಿಯು
ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ದಾರಿಯೊಳಗೆ—ಹಿಗ್ಗುವರಿಹರು
ಕೆಟ್ಟು ನುಡಿ ನಡತೆಯೊಳಗೆ

|| ೧೨ ||

ಒಡಲೊಳೊಂದು ನುಡಿಯೊಳೊಂದು ನಡೆಯೊಳೊಂದು ತೋರಿಸುತ
ನುಡದಿ ಸುತರನೊಡಹುಟ್ಟಿದರ—ಬಿಡುವರು ತಮ್ಮ
ಹಡೆದವರ ಗುರುಹರಿಯರ

|| ೧೩ ||

ಮಾನವ ಜನುಮದ ಮೌಲ್ಯವೇನೆಂಬುದ ಗಣಿಸದಿಂಶು
ಶ್ವಾನದಂತೆ ಪ್ರಾಣಿ ಜೀವನ—ಸಾಗುತಿಹರು
ಜ್ಞಾನಹೀನರಾಗುವೀ ಜನ

|| ೧೪ ||

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಮೂರ್ಖರು ಹಿರಿಯರೇ ?

ಸಾರಾಯಣನವನರಿಸಿ ಇತ್ತರ ಜನರ ಸಾಕಪಡಿಸಿ
ಸಾರಸದ್ಧ ಮರ್ವ ನಿಲಿಸಿದ-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ
ಆರುಂಟೇಗೆ ಪಾಲಿಸಲಿದ ?

|| ೧ ||

ಶ್ಯಾಗದ ಯೋಗದ ಭೂಮಿ ಭೋಗದ ಯೋಗದ ಭೂಮಿ
ಕೂಗಿದು ಭಾರತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ-ಒಪ್ಪಿತು ಹಿಂದೆ
ಈಗಾರು ಕೇಳುವರಿದಕ್ಕೆ ?

|| ೨ ||

ಭಕ್ತ ಜನ ಸಾಧು ಜನ ಶಕ್ತ ಜನ ಸಂತ ಜನ
ಮುಕ್ತ ಜನರೆಲ್ಲ ಸಾರಿದ-ತತ್ವಗಳನು
ರಕ್ತಿಯಿಂದ ತಿಳುವರಾರಿದ ?

|| ೩ ||

ಅಸ್ತಿ ಕರೆಂದೆಂಬರೆಲ್ಲ ಸಾಸ್ತಿ ಕರೆ ಆಗಿದರು
ಅಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಸ್ವಾರ್ಥೋಪೋಸುಗ-ಹೇಸದ ಇತ್ಯ
ವಾಸ್ತೆಯಿಂದ ಗೈಯುವರೀಗ

|| ೪ ||

"ಬೇಹಿ" ಎಂಬ ದೀನ ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಡುವನು ಕೊಡುವರೆಲ್ಲ
"ಸ್ವಾಹಾ" ಎಂಬುದೊಂದೆ ಬಲ್ಲರು-ಸರ್ವೇಶನ ದಾ
ಸೋಹ ಭಾವ ವೊಪ್ಪರವರು

|| ೫ ||

ಹೇಳುವ ಮಾತೊಂದು ತಾಳು ಕೇಳುವ ಮಾತೊಂದು ಬೇರೆ
ಹೇಳುವ ಕೇಳುವ ಹಿರಿಯರು-ಇಲ್ಲದೆ ಇವರು
ಹಾಳಾಗಿ ಭೂಳಾಗುತಿಹರು

|| ೬ ||

ಯೋಲಸು ಸನ್ನಿವೇಶದಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೀನ ಜನರ ಸಂಗ
ಮೊಳಗೆ ತಾವು ಕೆಟ್ಟು ಪರರನು-ಕೆಡಿಸುತಲಿವರು
ಬಳಿಯ ಸಾಧು ಸಿಟ್ಟಿನವನು

|| ೭ ||

ಕಾಡು ಕೆರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದುಡು ಶೋಧಿಕೊಂಡು ಪರರ ಮುಂದೆ
 ಹೇಡಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುವರು—ಈ ಪರಿಯ ಜನರೆ
 ನಾಡೊಳಿಂದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವರು

|| ೮ ||

ಅನ್ಯರನು ದೂರಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಾನೇ ಹೋಗಿಕೊಂಡು
 ಮನ್ನಣೆಗೈಯದೆ ಪರರ—ಸದ್ಗುಣಗಳ
 ಮನ್ನಿಸದೆ ಜರಿವರವರ

|| ೯ ||

ಮತ್ಸರವನೊಳಗಿಟ್ಟು ವಾತ್ಸಲ್ಯವ ತೋರಿ ಹೋರಗೆ
 ಉತ್ಸಾಹಗೊಡಿಸುತ ಜರಿದು—ಕಿರಿಯರ ಕಾಡಿ
 ಸತ್ಸಂಗ ಹಳಿವರು ಮುಳಿದು

|| ೧೦ ||

ಮೂರ್ಖನರು ಹಿರಿಯರೆ ? ತಾವ್ ನೂರ್ತಾಲ ಬಾಳಿದರೇನು
 ಅರ್ಕಪತ್ರ ರಸವು ಕಣ್ಣಿಗೆ—ಬಿದ್ದಂತೆ ಇವರ
 ವಕ್ರ ಬೋಧೆ ಬಾಳು ಮಣ್ಣಿಗೆ

|| ೧೧ ||

ಕರುಣವೆನಿಸು ತೋರದಂತೆ ಕರುಣೆ ಕೆಟ್ಟ ಮೂರ್ತಿನಿಂದ
 ಮರೆಮುಚ್ಚಿಬಿಡದಂತೆ ತಮ್ಮಯ—ದುರ್ಗುಣವ ತಾವೇ
 ಧರಗೆ ಮರೆವರಿದಲೆ ವಿಸ್ಮಯ !

|| ೧೨ ||

ವಿಧಿ ವಿಲಾಸ ಬೇವನದ ಪದರದೊಂದೊಂದಂಗಳೆ
 ತುಡಿ ನೋಡಲನರಿಯುವರು—ಮೂಢ ಮೂರ್ಖರು
 ಮದದಿ ನುಗ್ಗಿ ಮುಗ್ಗರಿಸುವರು

|| ೧೩ ||

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ತಾನು ಯಾರು ? ನನ್ನ ಕೆಲಸವೇನು ?

ಏಕಕಾಗಿ ಬಂದೆನಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಗಿ ನಿಂದೆನಲ್ಲಿ
ಏಕಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮವು—ಎಂಬುದ ತಿಳಿಯು
ವಾತನ ಬಾಳದು ಸಭೆಲವು || ೧ ||

ಆವುದೋ ಜನ್ಮಾಂತರದಿ ಆವುದೋ ಕರ್ಮಾಂತರದಿ
ಈ ನಿಧದಿ ಮುಣವ ತೀರಿಸೆ—ಬಂದಿಹೆವೆಂದು
ಸಾವ ಮೊದಲೆ ಯೋಚಿಪುದೈನೆ || ೨ ||

ಮುಣದ ಬಾಧೆ ಬಂಧನವೆ ಜನುಮಗಳೆತ್ತಲು ಮೂಲ
ಮುಣದ ರೂಪವೇ ಸಂಸಾರವು—ಸಚರಾಚರದ
ಅಣುಮಹತ್ತುಗಳ ಸಂಯೋಗವು || ೩ ||

ಯಾರ ಹಂಗು ದಯೆ ವಾಕ್ಪ್ರಿಯಾ ಕಾರಣದಿ ಜಗದಿ ನರನು
ಏರಿ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಮೆರೆವನೋ—ಅವರ ಮುಣವ
ತೀರಿಸಬೇಕೆತನು ಕಾಣೊ || ೪ ||

ತಾಯಿ ತಂದೆ ಗುರುವು ಜೈನ ಜಾಯೆ ಪುತ್ರ ಬಂಧು ಪತುರ
ತಾಯಿನಾತನು ಘಡಿಯ ಮಘುಜರ—ಮುಣ ತೀರಿಸದು
ಪಾಯವಿಲ್ಲ ಜಾರಲೀ ನರ || ೫ ||

ಸಾಕೆ ಒಂದು ಜನ್ಮವಿದಕೆ ? ನೂಕುವುದು ಜನ್ಮಾಂತರಕೆ
ಏಕ ಪ್ರಕಾರದಿ ಮುಣವ—ತೀರಿಸಲಿಕ
ನೇಕ ಹಿಂಸೆ ತಿಳಿಯೊ ಮಾನವ ! || ೬ ||

ಮುಣಗಳ ತೀರಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಣ ಹೊನ್ನಿನ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ
ಹೇಣಿ ಪಾಪಕಾರ್ಯವಾದರು—ಹೇಸದೆ ಮಾಡಿ
ಹಣವ ಗಳಿಸಿ ಮುಣವ ಸರಿಪರು || ೭ ||

ಈ ಪರಿ ತೀರಿತ ಬುಣ ಪಾಪರೂಪ ಪಾಳಿ ನಿತ್ಯ
ತಾಪವ ಭವ ಭವದೊಳಗೆ-ನೀಡುವುದು ನಾಣಾ
ರೂಪವ ತಾಳುತಲಿವರಿಗೆ

|| ೮ ||

ಬುಣ ಕರ್ಮದ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೊಡ್ಡಿದ ಚಿಂತೆ
ಬುಣವು ಪರಿಯ ಗೊಣವೆ ಮುಖ್ಯವು-ನಮ್ಮನು ಕಾವ
ದಣಿಯ ಕೈಪೆಯಿದಕಗತ್ಯವು

|| ೯ ||

ಮೋಚಕನಾವನೊ ಭವದ ಮೋಚಕನವನೆ ಬುಣದ
ಸೊಪ್ಪನೆಯಿದನು ತಿಳಿದು-ಈಗಿನಿಂದವನ
ಶ್ರೀಚರಣಂಗಳ ಭಜಿವುದು

|| ೧೦ ||

ಮಾಡು ಭಜನೆ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನೀಡು ದಾಸ ಧರ್ಮ ಹರುಷ
ಗೊಡು ಬೀಡು ಕ್ಷೇಮ ಪರರಿಗೆ-ಭೂಪಣ ನಿನಗೆ
ನೋಡು ಸೌಜನ್ಯತೆಯ ಬಾಳಿಗೆ

|| ೧೧ ||

ಪರರ ಸುಖಕೆ ನೀನು ಮಾಳ್ವ ಪರಿಪರಿ ಉಪಕಾರ ಮುಂದೆ
ತರುವುವು ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಿನಗೆ-ಈ ಸತ್ಯ ಶತ್ಯ
ಮಲೆಯದಿರು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ

|| ೧೨ ||

ಬುಣವ ಕಳೆದು ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಜನುಮ ನೀಗಿ ಸುಖಪ ನರರು
ವನಜನಾಭನ ಭಕ್ತರು-ಇವರಲ್ಲದನ್ಯ
ಮನುಷ್ಯರೆಂತೀ ಗುಟ್ಟಿನವರು ?

|| ೧೩ ||

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸಾಧನ ಸಂಚಯ

ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೊದಗಿ ಬರ್ಪ ಹಲವು ಘಟನೆ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ಜಲಜನಾಭನಾಕ್ಷೇಯೆಂದರಿ-ಅವನಿಚ್ಛೆ ವಿಗ್ರಿ
ಹುಲುಕರ್ಮಿಯ ಚಲಿಸದೊಂದರಿ

|| ೧ ||

ಎಷ್ಟು ಹಲವು ಹಂಬರಿಸ ಕಷ್ಟ ನೀಗಲಾರೆ ನೀನು
ಕೃಷ್ಣನ ಬೋಧೆಯ ಕೇಳಿಲೊ-ತತ್ವನ ತಿಳಿದು
ನಷ್ಟ ದುಃಖನಾಗಿ ಬಾಳೆಲೊ

|| ೨ ||

ಈ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಗಳು ಶ್ರೀಶನಿಗಧೀನವೆಂದು
ಈಶನ ದಾಸರು ಣಾವೆಂದು-ಸಾರಿದ ಹರಿ
ದಾಸರ ವಾಣಿಯ ಕೇಳಿಂದು

|| ೩ ||

ಭತ್ತರ ಚರಿತ್ರೆ ಕೇಳು ಉತ್ತಮರ ಕಥೆ ಕೇಳು
ನಿತ್ಯ ರಾಮಾಯಣ ಭಾರತ-ಧಾಗವತ ಗೀತೆ
ಸೂಕ್ತಿ ಕೇಳಿ ಸುಖಿಸು ಸಕತ

|| ೪ ||

ಗೀತೆಯನ್ನೊದಲೊ ಮೂಢ ಮಾತ ಬಂದಿ ಗಳಹ ಬೇಡ
ನೀತಿ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆನುಂಟು ? ಭವದ ತಾಪ
ಭೀತಿ ಬಿಡಲುಪಾಯವೆಲ್ಲುಂಟು ?

|| ೫ ||

ಅನುಭವದಿ ತಿಳಿದುನೋಡು ಅನುಭವದಡುಗೆಯ ಮಾಡು
ಅನುಭವಿಗಳ ಸಂಗದೊಳಾಡು-ಸತ್ವನರ ಸತ್ಯ
ಜನುಭವ ದರ್ಶನ ನೀ ಮಾಡು

|| ೬ ||

ಹನುಮನೊಬ್ಬ ಸಾಲದೊನೊ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ತೋರಿ
ಜನಕಜಾಕಾಂತನ ಭಜಿಸಿಲೊ-ಪ್ರಣ್ಯವ ಗಳಿ
ಜನುಮ ಮರಣ ಬಂಧ ನೀಗಿಲೊ

|| ೭ ||

ಸೀತಾಪತಿಯ ದಿವ್ಯನಾಮ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೆನೆವ ಭಕ್ತ
ಪ್ರಾಶಂಕೆಯ ಅಗುಣವಿಲ್ಲವೋ-ಇದನು ತಿಳಿದು
ಏತಕಿನ್ನು ಅನುಮಾನವೋ

|| ೮ ||

ಎಲ್ಲ ಸುಖ ಸಂತೋಷಕಿಂಚ ಭಲ್ಲನಾರ್ಥನ ಸ್ವರಣೆ ಮಗಿ
ಲಲ್ಲವೇನೋ ಪಾಶ್ವತಾನಂದ-ದಾಯಕವೋ ಮೋಗು
ಗೊಲ್ಲಸುವುದೋ ಭವಬಂಧದಿಂದ

|| ೯ ||

ಭಕ್ತಿ ಪಾಶದಿಂದ ಸರ್ಗಶತ್ರು ನಿನ್ನ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಹನು
ಯುಕ್ತಿಯರಿತು ಪೂಜೆಗೈವುದೋ-ಅಗವನ ಕರುಣ
ಶಕ್ತಿ ನಿನ್ನನನಿತ ಪೋರುವುದೋ

|| ೧೦ ||

ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸಣ್ಣವರು-ದೊಡ್ಡವರು !

ದೊಡ್ಡವರ ತೆಗಳಿಕೆಯು ಒಡ್ಡು ಹಿಡಿದ ಹೊಗಳಿಕೆಯು
ಗೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗದಾಚಾರಗಳು-ಇವುಗಳು ಮೂರು
ಅಡ್ಡದಾರಿ ಸಾಧನಗಳು

|| ೧ ||

ದಡ್ಡರು ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲ ದೊಡ್ಡವರು ದಡ್ಡರಲ್ಲ
ದೊಡ್ಡವರು ದಡ್ಡರಾರಿಂದು-ತಿಳಿವುದೇ ನಮ್ಮ
ದೊಡ್ಡತನ ಜಾಣತನವೆಂದು

|| ೨ ||

ಸಣ್ಣವರು ದೊಡ್ಡವರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಂತಲ್ಲ !
ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡತನಕ್ಕೆ ನಡೆ ನುಡಿ-ಮುಖ್ಯವಲ್ಲದೆ
ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡದೇನುಂಟು ನುಡಿ

|| ೩ ||

ಬಂದುದೇಕೋ ನುಂದುದೇಕೋ ಇಂದಿಗೇನೋ ಮುಂಬಕೇನೋ
ಒಂದೂ ಯೋಚನೆಯು ಮಾಡದೆ-ಮಾಣುಪ ಇನುಮ
ದಂದಗಿಡಿಸಿ ವೈಭವಗೊಳಿವುದೆ ?

|| ೪ ||

ನಡೆಯು ಮುಖ್ಯ ಮಾನವಗೆ ನಡೆಯು ಸೌಖ್ಯವೀವುದವಗೆ
ನಡೆಯು ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗದೊಳಗೆ-ಬೀವನದಲಿ
ಎಡರು ತೊಡರು ಬಾರದವನಿಗೆ

|| ೫ ||

ನಡೆದು ತೋರಿಸಲು ಬೇಕು ಹಿಡಿದ ದಾರಿಯನ್ನು ಜಗದಿ
ನುಡಿದರೇನು ಬಂತು ಫಲವು-ನುಡಿದ ರೀತಿ
ನಡೆದು ತೋರಲಾಗ ಸಫಲವು

|| ೬ ||

ಬಡದೆ ಬರವ ತೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋರವ
ಸಡಗರದಿ ಸತ್ಯವಂತರ-ಮಾರ್ಗವ ಹಿಡಿದು
ನಡೆವಾತನೆ ಧೈರ್ಯನಾಳರ

|| ೭ ||

ಮಾತವನ ಸೌಖ್ಯಕೆಂದೇ ಏನೆಲ್ಲವೇ ಭರಣಿಯೆಲಿ
ಸಾಸುಕೊಲವಾಗಿ ಸಿಂಹಿರೆ...ಬುಲುದ್ದಿಯೆಲಿ
ತಾನೊಬ್ಬನೆ ಸಮಯಲೆನಿಸರೆ ?

|| ೮ ||

ತನ್ನ ಬಾಳು ಪರರಿಗಾಗಿಯೆನ್ನುವ ಧೈಯವ ಮರೆತು
ಅನ್ಯ ಜನರ ಸಿಂಹವ ತಪ್ಪಿಸಿ-ಬಾಳುವುದು ಸರಿ
ಯೆನ್ನುವುದು ತರಬೆ ಯೋಚಿಸಿ !

|| ೯ ||

ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರೀತಿ ಸೇವೆ ಪರರಿಗಾಗುವಂತೆ
ನೋವು ಸಾವುಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವ-ನೀಯವ ನರ
ಜೀವನ ಸಾಫಲ್ಯ ಪಡೆಯುವ

|| ೧೦ ||

ಆಯು ಮುಗಿಯೆ ಸಾಯಬೇಕು ನೋಯಲೇಕೆ ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು
ಶ್ರೀಯೋವಂತನಾಗಿ ಬಾಳಲು-ಯೋಚಿಸುವುದು
ಕಾಯವಿದ ಸದುಪಯೋಗಿಸಲು

|| ೧೧ ||

ಇವ್ಯುಕ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಯಾರು ಕುಲಜ ?

ಕುಲಗಳ ನಿಂದಿಸಲೇಕೆ ? ಕುಲವೆಂದು ಹಾರಾಡಲೇಕೆ ?
ಕುಲಹವನ್ನು ಮಾಡಲೇತಕೆ—ತನ್ನಯ ಕುಲ
ಹಳಿದು ಬೀದವಡುವುದೇಕೆ ?

|| ೧ ||

ಜಲಜನಾಭನನ್ನು ನೆನೆವ ಕುಲಜನೇ ಸಹ್ಯುಲಜನಯ್ಯ
ತಿಳಿದು ಭಜಿಸಲಾವ ರೂಪದಿ—ನೆನೆದರೂ ಭಕ್ತ
ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವಿದುವೆ ಲೋಕದಿ

|| ೨ ||

ಹುಟ್ಟಿಸಿಹವು ಸೃಷ್ಟಿಗೊಡೆಯನಿಷ್ಟು ಜಾಗದ ಜೀವಿಗಳನು
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬದುಕೆ ಬಾಳಿ ಸುಖಿಸಲು—ಇವನರಿಯದಲೆ
ಕೆಟ್ಟ ಮನುಜ ಮೆರೆವ ಮದದೊಳು !

|| ೩ ||

ಯಾವ ಕುಲಜಾದರೇನು ? ಯಾವ ಜಾತಿಯಾದರೇನು ?
ದೇವ ಜಗದೊಳೊಬ್ಬ ನಲ್ಲದೆ—ಕುಲವರಿತರೆ
ಭಾವ ಭಕ್ತಿಯಿರಲು ಸಾಲದೆ ?

|| ೪ ||

ಅವದೇವನಾದರೇನು ಕಾವದೇವನೊಬ್ಬ ಜಗಕೆ
ತೀವಿದ ಭಕ್ತಿಯೊಳಾಹನ—ಭಜಿಸಲು ಸಾಕು
ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವನನ

|| ೫ ||

ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ನಿಯತಕರ್ಮ ನನ್ನ ಯಿಂದಲಾಚರಿಸು
ನಿನ್ನ ಬಾಳನನುಭವಗಳ—ಪರದಿಯನೆೊಪ್ಪಿ
ನಿನ್ನ ಮರೆಯದವನ ಪದಗಳ

|| ೬ ||

ಜಾತಿನುತದ ಮಾತನೆತ್ತಿ ಮಾತು ಮನಬಂದಂತಾದಿ
ನೀತಿ ನ್ಯಾಯ ಬಿಟ್ಟು ಜನರು—ಪರರನು ಕೊಡಿ
ಕೊಡತಿಯಂತೆ ಬಾರುತಿಹರು

|| ೭ ||

ಬದುಕಲೊಬ್ಬ ಕರುಬುವರು ಬದುಕುಗೆಡಲು ಹೆರುಸುವರು
ಮೃದುನಾಶ್ಯದಿ ಭಂಬಿಸುವರು—ಕಿಳಿಯದ ಜ್ಞಪರ
ಹವಗೊಳಿಸಿ ನೋಡಗೈವರು

|| ೮ ||

ಸಾಮವಿಲ್ಲ ದಾಸವಿಲ್ಲ ಭೀಮ ಭೇದ ದಂಟೋಪಾಯ
ಕಾಮಭೇಗ ಸಾಧಿವುದಕೆ—ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಗ
ಭೇಮ ಮೀರಿ ಬದುಕುವುದಕೆ

|| ೯ ||

ಇಂದು ತಿಂದು ಸುಖಿಸಿದುದೆ ಬಂದ ಲಾಭ ಮುಂದಕೇನು ?
ಬಂದ ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಗಮ್ಯದೊಮ್ಮೆದಾಡುವರು
ಹಿಂದು ಮುಂದನೊಂದು ನೋಡದೆ

|| ೧೦ ||

ಇವ್ವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಎಂತದ ಕೆಟ್ಟ ಕಾಲವಿದು ?

ಧರಣಿಯು ನಿಸ್ಸಾರವೆನಿಸಿ ಬೆಳೆವ ದುಸು ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ
ಸರರಿಗೂತ ಮಿಗಿಲು ದೋಗವು-ಅವನು ಅವಳೆ
ಪರಿಪರಿ ಬಿಡದಿ ಪ್ರಯೋಗವು

|| ೧ ||

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೀಟಗಳ ಕಾಟ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ರಷಗೊಬ್ಬರದೊಟ
ಇಲ್ಲವೆಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯ ಸಾಕವು-ನೀವಿಸುವಾಪಾರ
ದಲ್ಲೆಲ್ಲವು ಪಾಪಿ ಕಾಂತವು

|| ೨ ||

ಸಾಗರೀಕ ಜನರ ತೆರದಿ ಸೋಗುಪಾಕಿ ಮಕ್ಕಳಾದಿ
ಯಾಗಿ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರ-ಅಪಹರಿಸುವಂಥ
ದೋಗವಂಟಿಸಿಹುದು ಪಾರರ

|| ೩ ||

ದುಷ್ಟ ಸಂಘ ಬೆಳೆದು ಬರಿತು ಕಷ್ಟವೇ ಬೆಟ್ಟಿತು ಪ್ರಚೇಗ
ಇಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಕೇಳುವರಾರು ?-ರಜೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಂ
ಗೆಟ್ಟು ಜನರು ಗೋಳಿಡುವರು

|| ೪ ||

ಜೀವನಕೆ ನೀತಿ ನಿಯಮ ಜೀವಿಸಲುಪಾಯ ಕರ್ಮ
ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯವೆಲ್ಲವು-ಈ ಪರಿ ಜ್ಞಾನ
ಜೀವಿಪರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವು

|| ೫ ||

ಬದುಕಿಗಾಣ ಬೆಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಬದುಕಿಗೇಕೆ ವಿಧಿ ನುಡೀಧ
ಬದುಕಿದರಾಯಿತು ಹೇಗೆಯೋ !-ಎನ್ನುವ ದರ್ಶ
ಬೆದಕಲೇನು ಲಾಭ ಕಿಳಿಯೋ

|| ೬ ||

ಪ್ರಾಯ ತಲೆದೋರಿ ಕಲ್ಲು ಪಾಯುವವರೆ ಬಹಳವಾಯ್ತು
ಅಯುವ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬೇಗದಿ-ಜೀವಗಳ ತೆರುವ
ಜಾಯಮಾಫ ದುಃಖದಾ ಪರದಿ

|| ೭ ||

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾತ್ಮಹತ್ಯೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲಪಧಾತಗಳು
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ರೋಗಗರುಜಿನವು-ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿವು
ಚಿಲ್ಲಾಟವಾಡುತಲಿಹವು !

|| ೮ ||

ವೈದ್ಯರಿಂದ ಗುಣಕೂಡಿಲ್ಲ ವಾದಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ
ವಾದ್ಯರಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲವು-ಒಪ್ಪೊತ್ತಿನ ನೈ
ವೇದ್ಯಕೃಷ್ಣ ಬರುವಾವಾಯವು

|| ೯ ||

ತಿನ್ನುವನ್ನ ಹಿಟ್ಟಿ ರೊಟ್ಟಿ ಕುಡಿದವ ನೀರು ಹೊದಿದ ಬಟ್ಟಿ
ತನ್ನ ಸುತರ ಸತಿಯ ರತ್ನಿಗೆ-ಬೀಕಾದ ಮನೆಯು
ಇನ್ನಿಲ್ಲವಾಗಿದ ಮನುಷ್ಯಗೆ

|| ೧೦ ||

ಉಪವಾಸ ವಸವಾಸ ಮಾಡಿ ಹೊಡಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಕಿ
ಉಪಜೀವಿಸಲಾರದಂತಿದೆ-ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ
ಉಪರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿದೆ !

|| ೧೧ ||

ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ತಾನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸತಿಯೂ ಸೇರಿ
ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ-ಸಾಲದು ನಿತ್ಯ
ಕಟ್ಟಲೆಗೆ ಸಾಲಬೆಳುವರು

|| ೧೨ ||

ಆವರ ಮಕ್ಕಳೋಡುಬರಹವವರ ರೋಗದಾಡ್ಯೆಳೆಯು
ಯುವಕ ಯುವತಿಯರ ಮದುವೆಯು-ಏನೋ ಹೇಗೋ
ತವನೇ ಬಲ್ಲವಿದು ಸಮನ್ವಯ !

|| ೧೩ ||

ಹೆತ್ತು ಹೊತ್ತು ಸಾಕಿದವರ ಪುತ್ರರೇ ನೂಕುತಲಿಹರು
ಮತ್ತರಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬೀಳ್ತರು-ನಿಜ ಸತಿಯರ
ಹೆತ್ತನಂತೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವರು

|| ೧೪ ||

ಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬದಿಹ ತಾಯಿಯಕ್ಕರೆಗೆ ಬೆಲೆಯುಂಟಿ
ಕಿಕ್ಕವರ ಹೊಡ್ತವರ ಮಾಡಿದ-ತಂದೆಯ ಮೂ
ಮಕ್ಕಳು ತೀರಿಸರೀದಿನ !

|| ೧೫ ||

ಓದುಬರಹ ಉದಿಗೆಸೊಡಿಗೆ ವೇಷಭೂಷಣವೆ ವಿಚಿತ್ರ
ಆದರವೆಂದಾರ್ಯಾವನಯ-ವರ್ತನೆಗಳು
ಹೋದುವೆಲ್ಲೋ ಕೇಳೋ ಮಹರಾಯ

|| ೧೬ ||

ಸ್ವರ್ಗ ಸೌಖ್ಯವೆನುಪ ಸ್ವಪ್ನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ
ನರ್ಗ ಪಾರಶಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ-ಪರಲಯ ಚಿತ್ರ
ಸ್ವರ್ಗವೆಂದೇ ಭ್ರಮಿಸುವಂತಿದೆ !

|| ೧೭ ||

ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಕಾಣುಗೀತೆ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಯಂತೆ ಅದು !
ಯಾಲಿ ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲೂ ಗಾಯನ-ಬೀಜವ ಸ್ಮರಣೆ
ದೂರವಿಡಿದಂತಿದೆ ಜನಮನ

|| ೧೮ ||

ಯಾವ ಪಾರಶಮ್ಯವಿಲ್ಲ ಯಾವ ವಯೋ ಭೇದವಿಲ್ಲ
ಯಾವನೋ ಯಾವಳ ಕಾಮಿಸು-ಪಾಡುವ ಗೀತೆ
ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಮಿಸು !

|| ೧೯ ||

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಹಾಡಿನ ಜಾಡು

ಹಾಡು ಮಾತ್ರ ಕಿವಿಗಿಂಪು ಗಂಧವರ್ಲೋಕದ ತಂಪು
ಹಾಡಿನೊಳಗೆ ತಿರುಳಿಲ್ಲವು !-ಕಲಿಯುವ ನೀತಿ
ಜಾಡೆಲ್ಲಿದೆ ಜೀಳುವಿರಾ ನೀವು ?

|| ೧ ||

ಹಲವು ಹತ್ತು ಹಾಡಿನೊಳಗೆ ಸುಳಿವುಡುಂಡೊಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು
ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲ ಕಾಮರಸಿಯರ-ಪ್ರತಾಪ ತಾಪ
ಬಿಳಿಯ ಪರದೆ ನಟಿ ನಟಿಯರ

|| ೨ ||

ಸುಳ್ಳು ಕಳ್ಳತನವು ಮೋಸ ಪ್ತುಷ್ಟಕ ನಡೆ ನುಡಿ ತೋರ್ಪ
ಅಲ್ಲ ಸಲ್ಲದ ಕಟ್ಟುಕಡೆಗಳು-ಗೀತೆಗಳು ಜನರ
ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸುವವಿಗಳು

|| ೩ ||

ನಳೆಯದಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿವರೆಗೆ
ನಲಿವರೆಲ್ಲರೀಗೀತೆಗಳ-ಕೇಳುತ ಮೆಚ್ಚಿ
ಕಳೆಯುತಹರು ದಿನ ದಿನಗಳ

|| ೪ ||

ಯಾವ ಜಾಡೋ ಯಾರ ಹಾಡೋ ಯಾವ ಜಾಡೋ ಯಾವ ಕೋಡೋ
ಜೀವನಕೆ ಸಾಫಲತೆಯು-ಕಂದೀಯುವುದೆ ?
ಜೀವನದ ಸುಖವ ಶಾಂತಿಯ

|| ೫ ||

ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ ಜೊಟ್ಟಿ ತುಂಬ ಹೊದೆಯಲಿಲ್ಲ ಮೈಯ ತುಂಬ
ವಿಣ್ಣಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲಿಲ್ಲ-ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಹೂವು !
ಮುನ್ನ ಮುಡಿಯದೆ ಬಿಡುವನೇ ಅಲ್ಲ !

|| ೬ ||

ಅನಸೂಯೆ ನೀತಿ ಸಾಪಿತ್ರಿ ದಮಯಂತಿ ದ್ರೌಪದಿಯರಾದಿ
ಘನ ಪತಿವ್ರತೆಯರಾರ್ಪವು-ಬೇಡವಾಯ್ತೆಂದು
ಮನಬಂದಂತಿರ್ಪದೆ ಪಕ್ಕವು

|| ೭ ||

ಸದ್ವಿದ್ಯೆ ಸದ್ವಿದ್ಯೆಯು ಮೇರಿಣ್ ಸದ್ವಿದೇಶ ಸವಾಚಾರ
 ಸದ್ವಿದ್ಯಾಚಾರ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಚಾರಿ-ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು ?
 ಯಾವುದಾದರೂವಾರಿಯು ಕಲಿತೆ

|| ೮ ||

ಮುಂದೆ ಬಾಧೆ ಬಾಹ ಭೇದಿಯರಿವು ಯಾರಿಗುಂಟೋ ಅವರು
 ಗುಣಗಳಿಲ್ಲ ಸತ್ಯ ಮಾರ್ಗದಿ-ಬಾಳುವರು ಸುಖದಿ
 ಹಣಕೆ ಮೋಹಿಸದೆ ಸ್ವಾಮಿದಿ

|| ೯ ||

ಚಿತ್ರಗೀತೆ ಕೇಳುತರ ಯೋಚ್ಚು ಗೊತ್ತಿಗಾಯಾಕೆಲಸ
 ತುತ್ತು ಅನ್ಯ ಟಿಪ್ಪಿ ಮಾರ್ಗವು-ವಡೆಯುವುಮಂಟಿ ?
 ಚಿತ್ರವು ಕೀಲಿಯಲ್ಲವು !

|| ೧೦ ||

ಇಪ್ಪತ್ತೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಚೋರಕೆ

ಮುಂದುಳಿದವನೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಬದುಕಿರಲುಬಾರದೆಯ್ಯ
ಅಂದರ ಭರಣಕಾಗಿ ಪರರ-ಹಂಗಿನೊಳಲೆ
ಮುಪವಾಗದು ಕೇಳಲೊ ನರ

|| ೧ ||

ಸಾಲೆದೊಬ್ಬ ಮಕ್ಕಳು ಬಿಡಾಕಿ ಬಿಡುವರೊ ನಿನ್ನ
ಸೋಳು ಬೇಡನೆನ್ನಿದವರಿಗೆ-ಅವರ ಚಿಂತೆ
ಬೇರಾದಪ್ಪಿರುವವೊ ಬಗೆ ಬಗೆ

|| ೨ ||

ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ ನಮ್ಮ ಸಾಕಲಾರದೆನ್ನುವರು !
ನೂಳುವರು ನಿನ್ನ ಮೂಲಿಗೆ-ನಿನ್ನಯ ಪ್ರೇಮ
ಬೇಕೇತಕಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ?

|| ೩ ||

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಚಿಂತೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಗುಂಟು ನಿಜವು
ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವರಾಗಲು-ಆ ಮೋಹ ಬಿಡಲು
ತಕ್ಕದವರಿಗಾಲೋಚಿಸಲು

|| ೪ ||

ಇದ್ದರೇನು ಬಿಟ್ಟರೇನು ನಿನ್ನ ಪಾಡು ನಿನ್ನದಯ್ಯ
ಇದ್ದ ನಿಜವ ಹೇಳುತಿರುವೆ-ಕಲಿಗಾಲನಯ್ಯ !
ತಿದ್ದಲವರ ಏನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ?

|| ೫ ||

ನಿನ್ನ ನೀನೇ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳೊ ನಿನ್ನುದ್ದಾರ ನಿನ್ನ ಶೈಲಿ !
ನಿನ್ನ ಶೈಲಿ ನಡೆಯದ ಕಾಲಕೆ-ಮರೆಯದೆ ನೆನೆಯೊ
ನಿನ್ನ ಗುರುವ ಕಾಲ ಕಾಲಕೆ

|| ೬ ||

ಯಾರನು ನಿಂದಿಸಬೇಡ ಯಾರನು ಯಾಚಿಸಬೇಡ
ಯಾರ್ಯಾರ ಚಿಂತೆಯೂ ಬೇಡಯ್ಯ-ನಿನ್ನಯ ಮನದಿ
ಧೀರನಾಗಿ ಸುಖಿಯು ನೀನಯ್ಯ

|| ೭ ||

ಅವರವರ ದೃಷ್ಟಾವೃಷ್ಟಿ ಕರ್ಮಫಲವನುಸರಿಸಿ
ಅವರವರಾಫಲವನುಂಟುವರು-ತಪ್ಪಿಸಲಿಡ
ಕವರೇನನೂ ಮಾಡಲಾರರು

|| ೮ ||

ಶಾಲ ದೇಶ ವಯೋಧರ್ಮ ತೀಲ ಸಂಗ ಸಂಬಂಧದಿ
ಬಾಲ್ಯ ಯೌವನ ವಾರ್ಧಿಕ್ಯದಲಿ-ರುಡಿಯುತ ಭವದ
ಜಾಲದಲಿ ಹೇಗುವೆಂದಿಲ್ಲ || ೯ ||

ಬಂದವ ನೀನೊಬ್ಬ ಮತ್ತೆ ಯೋಗುವ ನೀನೊಬ್ಬನಯ್ಯ
ಬಂಧು ಬಳಗವೆಲ್ಲ ಮಧ್ಯದಿ-ನಿನ್ನಾದಿಯಂತ್ಯ
ಕೆಂದೂ ಬಾರದವರು ಜಗದಿ || ೧೦ ||

ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿ, ಬುತ್ತಿಯು ಕೇಳೊ ಹುಟ್ಟಿ ಸಾವು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ
ಕಷ್ಟ ಸುಖ ವಿಶ್ವದನುಭವ-ತಪ್ಪದು ಜಗದ
ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಯಮವಿದುವೆ ಮಾನವ ! || ೧೧ ||

ಕಂಡೊ ಕಾಣದೆಯೊ ನೀನು ಉಂಡುಟ್ಟಿದನೆಲ್ಲವ ಬ್ರ
ಹ್ಮಾಂಡದೊಡೆಯಗರ್ಭಣ್ಯದೊ-ನಿಶ್ಚಯಾಗೆ
ಗಂಡುಗಲಿಯೆನಿವೆ ನೀಜವಿದು || ೧೨ ||

ಕನ್ನ ಸಮರಿಲ್ಲವೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ನರಗೆ ಸಹಜ ಗುಣ
ಅನ್ಯರ ಕಡೆಗಣೆನ ಸ್ವಭಾವ-ಈ ಗರ್ವ ಮುರಿಯೆ
ಜಿನ್ನಾದಿಯೆ ಬಾಳುವನವ || ೧೩ ||

ಇದಕೆ ಬೇಕು ಸದ್ಗುರುವು ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮಾಡೆ
ಸದಮಲದ ತತ್ತ್ವ ಬೋಧಿಸೆ-ಇಷ್ಟಾದಮೇಲೆ
ಸದಮಲಾತ್ಮನನಪಹಣೈಸೆ || ೧೪ ||

ಗುರುವೇ ತಾಯಿ ಗುರುವೇ ತಂದೆ ಗುರುವೇ ಸಕಲ ಬಂಧು ಬಳಗ
ಗುರುವೇ ಮಿತ್ರ ಗುರುವೇ ರಕ್ಷಕ-ಭವ ಮೋಚಕನು
ಗುರುವೇ ಪರಮ ದೈವ ಸೂಚಕ || ೧೫ ||

ಗುರುವನಾರಾಧಿಸದ ಜನ ಏನು ಫಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿ
ಸರುವ ಜಾತಿ ಮತದ ಫರರಿಗೆ-ಗುರುವಿಂದ ಮುಕ್ತಿ
ಗುರುವಿನ ಗುಲಾನುವಂತನಿಗೆ || ೧೬ ||

ಇವ್ಯತ್ಯಾಲ್ಮನೆಯ ಸಂಧಿ

ಆಪೇಯ ಪಾಠ

ಮಾದಕ ಬಾಧೀಯವು ನಿವೇದಿತವೆಂದು ತಿಳಿದು ತಾವು
ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ ದುಷ್ಟ ಚಟಗಳೆ-ಹಾವಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ
ಹೋದುದೇ ಪಥವಾಯ್ತೇ ಜನಗಳ

|| ೧ ||

ಪಾಪಮತ್ತರಾದ ಜಫ ಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪಿ ಮೆರೆದು ಜರಿದು
ಹೀನ ವಚನಗಳನಾಡುತ-ಸಮಾಜಗಳ
ಸ್ಥಾನಮಾಪನವನ್ನೇ ಕೆಡಿಸುತ

|| ೨ ||

ಕುಡಿದು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿ ಕುಡಿದು ಕೆಟ್ಟ ಜನರ ಕೂಡಿ
ಕುಡಿದು ಪರರ ಸತಿಯರ ಕೂಡಿ-ತಮ್ಮ ನಂಬಿದ
ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಮದವುವೇ ರೂಢಿ

|| ೩ ||

ಕುಡಿಯಬೇಡ ಮದ್ಯವನ್ನು ಹೊಡೆಯ ಬೇಡ ಸತಿಯ ಸುತರ
ಪಡೆದವರ ಕಡೆಗಾಣಬೇಡ-ಎನ್ನುವ ಬೋಧೆ
ಹುಡಿ ಮಣ್ಣೊಳು ಬೆರಿತವು ನೋಡ

|| ೪ ||

ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ತನ್ನ ಮಾರ್ಗಕನ್ಯರ ಪ್ರವೇಶವೇಕೆ ?
ತನ್ನದೇ ಕಿರಿಟಿವೆನ್ನುವ-ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದು
ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕುತಿಹನು ಮಾಫವ

|| ೫ ||

ಕಣ್ಣೆದ್ದರೂ ಕಾಣಲಾರ ಕಿವಿಯಿದ್ದೂ ತಾ ಕೇಳಲಾರ
ಹೊನ್ನ ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣೆ ನಾನಿಗೆ-ಮಾಡದುದ ಮಾಡಿ
ಹುಣ್ಣಾಗಿ ಕೊಳೆಯುವನು ಕಡೆಗೆ

|| ೬ ||

ಮಾಡಬಾರದುದೆನು ಮಾಡೆ ಆಗಬಾರದ್ದಾಗುವುದು
ರೂಢಿಯ ಗಾಬೆಯಿದ್ದೆಲ್ಲವು-ಮೀರಲು ಜಗವೇ
ಕಾಡಿಸುವ ಕೊಲ್ಲು ದುಡಿವು !

|| ೭ ||

ಸಂಧಿಯೆ ಮೂತ ಕೇಳೊ ವಿಸ್ತೃ ಹೃದಯದಂಕರಾ ಮೆಯೊಪ್ಪೆ
ಬದುಕ ಸಾಗಿಸಯ್ಯ ಪರರಿಗೆ-ಕೇಡೊಬೆಸದಂತೆ
ಮಂದವನೇ ಹಂಚಯ್ಯ ಜನರಿಗೆ

|| ೮ ||

ಇದರೊಳುವ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ ಇದರೊಳುವ ಕಪಟವಿಲ್ಲ
ಇದರೊಳುವ ಸುಳ್ಳು ಬೇಡಲ್ಲ ! ಇದ್ದ ಸತ್ಯಾಂಶ
ಇದರೊಳಿಲ್ಲಾ ರಹಸ್ಯಗಿದೆಯಲ್ಲ !

|| ೯ ||

ಬೇಳಿವೀ ಸಂಕಟಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಲಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇಹವು
ತಾಳೆ ಗೆಣ್ಣೆ ಡಾರಿ ಡಾಡಲು-ಮಾಸವರು ತಮ್ಮ
ಬಾಳೆ ಹಸನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು

|| ೧೦ ||

ಇವೃತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸಹನಿ-ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಸಹನೆಯೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಣ-ಫಲ ಪುಷ್ಪ ತರುಗಳಿಗುಂಟು
ಸಹನಿ ಮಾತಿ ಭೂದೇವಿಗುಂಟು-ಬಾಳಿನ ದ್ವಂದ್ವ
ಸಹಿಸಿದವರಿಗಿಂತ ಸುಖವುಂಟು

|| ೧ ||

ಸಹನೆಯಿಂದ ಚಿತ್ತಸಮತಿ ಸಹನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣದಯೆ
ಸಹನೆಯಿಂದ ಲೋಕೋಪಶ್ಚುತಿಯು-ಸರ್ವೇಶ ಪ್ರಾಣಿ
ಸಹಿತಬಹುದು ಪರಮ ಸುಶ್ಚತಿಯು

|| ೨ ||

ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಹನಾಸವೈ ಮೇಣ್ ಸತ್ಯಂಗ ಸತ್ಯಂಪ್ರದಾಯ
ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವರ್ಧನೆಗೆ ಸಾಧನ-ಸದ್ವಂಶಜರ
ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಮೂಲಕಾರಣ

|| ೩ ||

ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳ ಕರ್ಮವಾಸನೆಯ ಬೀಜರೂಪ
ಮುಂದುವರಿಯುತೀಜನ್ಮದಲ್ಲಿ-ಸಂಸ್ಕಾರವೆನಿಸಿ
ಮುಂದೆ ವರ್ಧಿಸುವುದು ಬಾಳಲಿ

|| ೪ ||

ಉದ್ಯೋಗತೀಲತೆ ಬೇಕು ಉದ್ಯೋಗ ಸಲ್ಲಿದೊಂದು
ಉದ್ಯೋಗಿಯೆ ಪುರುಷ ಶ್ರೇಷ್ಠನು-ಸತತ ಬಾಳಿ
ಫಲದಾಪ್ತನದರಿ ವಿಹರಿಸುವನು

|| ೫ ||

ಏನೇ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ತಾ ಮೌನವಾಗಿ ಸಹಿಸಿಕೊಂಬ
ಮಾನವನೇ ಧೀಮದಾತ್ಮನು-ಜನಕೋಪೀಗಿಲ್ಲ
ಜ್ಞಾನವೇ ಪರಮಾಚಾರ್ಯನು

|| ೬ ||

ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮಿತಿಯು ತಾನೊಂದಿರಬೇಕು
ನೋಡುವ ನೋಟಕ್ಕೂ ಅಂತಿಯೇ-ಹಿತವಿರಬೇಕು
ಆಡುವ ಮಾತಿಗೂ ಅಂತಿಯೇ

|| ೭ ||

ಮೇರೆ ತಪ್ಪು ಮಾಳ್ ಕೆಲಸ ಯಾರಿಗೂ ಫಲಿಸದು ಕೇಳು
ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದಂತೆ ವಾಹನ-ಅಪಧಾತದಿಂದ
ಚೂರು ಚೂರಾದೀತು ತಿಳಿಯಾಡ್ತು

|| ೮ ||

ಎಷ್ಟರ ನಿಶಗಿಲ್ಲದಿರೆ ಮುಚ್ಚಿರಬೆರಗು ನಿನ್ನ
ನುಚ್ಚುನೂರು ಮಾಡಿ ಬಿಡುವರು-ನಿನ್ನಯ ಕ್ಷಮೆ
ಮುಚ್ಚಿರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿಡದಿರು

|| ೯ ||

ಸಕ್ಕರೆ ತರುತ್ತಿದ್ದ ಬೇಲ ಅಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಂದು !
ಮಕ್ಕಳು ಬೇಗಸರಬರು-ಪಣ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಡು
ಭಕ್ತ ಬೇಡುವಂತೆ ಆದರು !

|| ೧೦ ||

ತಿನ್ನುವ ನವನೆ ಧಾನ್ಯ ಚಿನ್ನಾಟವಾಡುತೆ ಮಾಯ
ಗನ್ನತಕದಿಂದ ಬಿರೆಗಳೆ-ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸುಲಿಗೆ
ಯನ್ನು ಮಾಡುತೆಹರು ಪ್ರದೇಗಳೆ

|| ೧೧ ||

ಇಂದಿದ್ದವರು ಸಾಳೆಯಿಲ್ಲದೆಂದ ಪರಿ ಆಹಾರಕೆ
ಬಂದಿತೆನೆ ಬೋಧ್ಯವಲ್ಲವೆ ?-ವ್ಯಾಪಾರ ಮೋಸ
ಕೇವಾದರೂ ಕೊನೆಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ?

|| ೧೨ ||

ಮೋಸ ಸಲ್ಲದೆನ್ನು ತುಪ್ಪಾಸ್ಯವೆ ಮಂದಿ ತಾವೇ
ಮೋಸ ಕೃತ್ಯಗಳೆನು ಕಂಡರೂ-ಕಾಣದಂತೆಹರು
ಘಾಸಿಪಡುವ ಪ್ರಜೆಯ ನೋಡರು

|| ೧೩ ||

ಸಾಳೆ ಸಾಸು ನೀನು ಯಾರೂ ಗಾಳಿ ಬಂತು ತೂರಿದೆವು
ರಾಳು ಬಾಳಿನ ಗೋಳು ತೀರದು-ಎನ್ನುವುಬೇಡ್ತೆ
ಖುಳ ಬುದ್ಧಿ ನರಗೆ ಬಂದುದು

|| ೧೪ ||

ಕೇಳಿ ತಾಳದವರಿದನು ಬಾಳುವರು ಸುಖದಿ ಮುಂಬೆ
ಕಾಳುಮೂಳು ಮಾತಿದಲ್ಲವು-ವಿವೇಕ ವೇಶ್ವ
ತಿಲವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳೆವು

|| ೧೫ ||

ಇವೃತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಅರೋಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ

ಅರೋಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯವಯ್ಯ ಅರೋಗ್ಯವೇ ಆಯುರ್ಮೂಲ
ಅರೋಗ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯ ಬದುಕಿಗೆ-ಬಾಳಿಗೆ ಸೌಖ್ಯ
ಸಾರವು ಸಕಲಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ

|| ೧ ||

ರೋಗರೂಢನ ಕಾಡಿಸುವ ಬೇಹವನ್ನು ನಾವು ನಿತ್ಯ
ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಕಾಯಲು-ಸಾಧಿಸಿ ಧರ್ಮ
ಭೋಗಿಸಲು ಬಹುವಾವಾಗಲು

|| ೨ ||

ಧರ್ಮ ಕರ್ಮವೆಸೆಗೆ ಬೇಹ ಧರ್ಮನೆಟ್ಟಿಗರಬೇಕು
ಮರ್ಮದಿಂದ ತಿಳಿಯದವರು-ದುರ್ಬಲರಾಗಿ
ದುರ್ಮೋಹಿಗಳಾಗಿ ಕೆಡುವರು

|| ೩ ||

ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮೈಯವನು ರಟ್ಟಿ ಮುರಿಯೆ ದುಡಿಯಬಲ್ಲ
ಹಿಟ್ಟು ಸೊಪ್ಪು ರೊಟ್ಟಿ ಮೆದ್ದರೂ-ನಿರೋಗಿಯಾಗಿ
ಕುಟ್ಟಿಬಲ್ಲ ಕಲ್ಲನಾದರೂ

|| ೪ ||

ರೋಗಿಯಾದವನು ಬೇನೆ ರಾಗವ ಪಾಡುತ ನಿತ್ಯ
ಸಾಗಿಸಲಾರದೆ ಬಾಳನು-ಫರಳುವ ಗತಿ !
ತೇಗೆ ಬಣ್ಣಿಸುವುದಿರಳು

|| ೫ ||

ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ನಾರುವ ಬೇಹವ ರೋಗ
ದೂರವಾಗಿಸಲು ಬೇಕಯ್ಯ-ತಪ್ಪಿದರೆ ಸೌಖ್ಯ
ದೂರನು ನೀಡಾಗುವೆ ಆಯ್ಯ !

|| ೬ ||

ದುಡಿದು ಬದುಕ ಸಾಗಿಸುವಗೊಡಲು ತುಂಬಿ ಬೇಹ ತೆತ್ತಿ
ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಬೆಳೆವುದು-ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ
ಬಿಡದ ಮಾದೆ ಸಾಧ್ಯವಷ್ಟೆದು

|| ೭ ||

ಈ ಶರೀರವನ್ನು ನಾವು ಪೋಷಿಸುವ ಭರದಿ ಪರರ
ಶೋಷಿಸದೆ ಪುಣ್ಯ ಕೆಲಸವ-ನಿರ್ವಹಿಸುವುದೆ
ಲೇಸು ಮಾರ್ಗ ಈಶೋ ಮಾನವ !

|| ೮ ||

ದೇಹವು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಕಾಲಚಕ್ರ ಸ್ಥಳೀಯವಾದುದು
ಸಾಹಸದಿ ಪುಣ್ಯ ಸಾಧನೆ-ಮಾಡಿದಲ್ಲದೆ
ಅಪೋದೇ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯಸಾಧನೆ ?

|| ೯ ||

ದೇಹಶುದ್ಧಿಯಾತ್ಮಶುದ್ಧಿ ಪಡೆದವನೆ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿ
ಸ್ನೇಹವನಿಹದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿ-ದೇವತ್ವ ಪಡೆವ
ಬಾಹಿರರ ಸಂಗವರ್ತಿಸಿ

|| ೧೦ ||

ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರ ಬಾಳೆ ನೆಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಗುರಿಯ
ಮುಟ್ಟಿ ಮುಂದೇರುವನು ಸಗ್ಗವ !-ಉತ್ತಮ ನಡೆ
ಗುಟ್ಟಿನರಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾನವ

|| ೧೧ ||

ವರ್ತದಿಂದ ನಡೆವರೆಲ್ಲ ಕರ್ತೂದವುರಿಯುಂಡು ಬಯಲ
ನಷ್ಟವಂತೆ ಮಾಯವಾಗಲಿ ?-ದೀನರ ಸೇವೆ
ಗರ್ವನೆಯ ಮನವಿಲ್ಲದಿರೆ !

|| ೧೨ ||

ಇವೃತ್ತೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಹೊಗಳಿಕೆ-ಆಶಿ-ಅರ್ಹತೆ

ಸುಗುಣವೊಂದಿಲ್ಲದ ನರರ ಹೊಗಳಬಹುದೆ ? ಹೆದರಿ ಅವರ
ದಗ ಮೋಸವಧಿವಾರದರ್ಪಕೆ ?-ಛಾಯಿಗಳ ಬಳಗ
ಬೊಗಳಿದಂತಲ್ಲವೆ ನಿರರ್ಥಕೆ !

|| ೧ ||

ಬೊಗಳೆ ಮಾತನಾಡಿ ಪಾಪು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ ಕೊನೆಗೆ
ಉಗುಳುವರು ತಂಬುಲದಂತೆ-ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ಲೇಮ
ಬಗೆಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಚಿಂತೆ

|| ೨ ||

ಕರಣಗಳು ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ ಕರುಣವೆಂಬುದಿಲ್ಲವಂತಃ
ಕರಣ ಶೂನ್ಯರಮಮಃ ! ಕರಣರು-ಮೋದಿನಿಯೊಳಗೆ
ಮೆರೆಯುತ್ತಿಹರೇಪರಿಯ ಜನರು

|| ೩ ||

ಎಂದಿಗವರ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿ ದಂದುಗಪಹುತಿಹ ದೀನ
ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಸುಖವು ಸಿಗುವುದೋ-ಆ ದೇವ ಬಲ್ಲ
ನೆಂದಿಗವರ ಹಮ್ಮು ಮುರಿವುದೋ

|| ೪ ||

ಕಾಟವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭವದ ಕೋಟಿಲೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ
ಕೀಟ ಮೊದಲು ನರನ ಪದ್ಯಂತ-ಎಲ್ಲಾ ದುರುತ !
ದಾಟಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ಈ ಹಂತ ?

|| ೫ ||

ಎನು ಪಡೆಯುವಾನೆ ನಿನ್ನಗೆ ? ಎನು ಕಾಣುವಾನೆ ನಿನ್ನಗೆ ?
ಎನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾನೆಯು ?-ಎನ್ನಥಿರುಚಿಯು !
ನೀನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯು ?

|| ೬ ||

ಅರ್ಹತೆಯ ಪಡೆಯಬೇಕು ಯಾವುದನು ಸಾಧಿಸಲು
ಅರ್ಹತೆ ಸನ್ನಹತೆಯದ್ದರಿ-ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯ
ಅರ್ಹನೆನಿಸೋ ಸುಖವೇಕಾದರೆ

|| ೭ ||

ಯೋಗ್ಯತೆಯು ನಿನ್ನೊಳರೆ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತು ನಿನ್ನ ವಶವು
ಯೋಗ ಭೋಗ ಸಮನ್ವಯದ-ದೃಷ್ಟಿಯೆ ಬೇಕು
ದ್ವೇಗ ಸಲ್ಲದಿದಕೆ ಸರ್ವದ

|| ೮ ||

ಕಾರಣ ನೀನಲ್ಲ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳ ಗ್ರಿವುದಕೆ
ಕಾರಣ ಬೇರೊಬ್ಬನಿರುವನೋ-ಅವನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ
ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾಡಿಸುವನೋ

|| ೯ ||

ನಾನೇ ನಾನೆಂದೆನ್ನುವಭಿಮಾನವಹಂಭಾವಗಳು
ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನಿಗಿಲ್ಲವೋ-ನಿರ್ಲಿಪ್ತನವನ
ಜ್ಞಾನಿಯಂತೆ ಮೆರೆವುದಿಲ್ಲವೋ

|| ೧೦ ||

ಬಂದ ಕಷ್ಟ ಸುಖವ ಸಹನೆಯಿಂಬಲನುಭವಿಸಿ ಮನದ
ಸಂದೇಹ ಭ್ರಮೆ ಭಯಗಳಿಲ್ಲದೆ-ಸಮಚಿತ್ತನಾಗಿ
ನಂದ ಪಡುವ ಯೋಗಿಯಂದದೆ

|| ೧೧ ||

ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲ
ಎಲ್ಲರೂ ಹಿತಚಿಂತಕರಲ್ಲ-ಇದರನುಭವ
ವಿಲ್ಲದವನಿಗೊದೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ !

|| ೧೨ ||

ಕೆಟ್ಟ ಚಾಳಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು ದುಷ್ಟ ಯೋಚನೆಯ ಬಿಟ್ಟು
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾರ್ಗದಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟು-ನಡೆದರೆ ಜನರು
ಎನ್ನೋ ಸುಖಗಳಹಂದೇ ಗುಟ್ಟು

|| ೧೩ ||

ಇಸ್ವತ್ತೆಂಟಿನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸಮ್ಮಾಣಾಡು

ಕನ್ನಡ ಸಾಡಿಪ ನೋಗಸು ಕನ್ನಡ ಸಾಡಿಪ ಹಿರಿಮೆ
ಕನ್ನಡ ಸಾಡಿಪ ವೈಭವ-ವರ್ಣಸಲಿನ್ನ
ಅನ್ಮ ಸಫಲವೆಂಬೆ ಮಾನವ || ೧ ||

ತೊಡಲು ಸುಡಿಯೊಳೆನ್ನ ತಾಯಿ ಮುದದಿ ಚಿತ್ತಿಸುತ್ತಲಿರುವೆ
ಹೃದಯ ಮುಳುಗಿ ಭಕ್ತಿ ಭಾವದ-ಸಾಗರದಲಿ
ಪದವೊಂದೆರಡಲಿ ಕನ್ನಡದ || ೨ ||

ಭಾರತಾಂಬೆ ಕನ್ನಡಾಂಬೆ ತಾಯಿ ಮಗಳ ರೀತಿ ಕೇಳೊ
ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ-ಈ ಕನ್ನಡಾಂಬೆ
ಭಾರತ ಅನನ್ಯಗತಿಪ್ರೀತಿ | || ೩ ||

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯು ಸಮ್ಮಾಣೆಲುವ ಕನ್ನಡಾಂಬೆ ತಿಳಿಯೊ
ರಾಜಕೀಖರಣ ರಾಣಿಯು-ಕರುಣಾಡಿನ್ನೊಡತಿ
ರಾಜಸುವ ಪರಮೇಶ್ವರಿಯು || ೪ ||

ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿಯು ಇವಳೆ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿಯು ಸಮ್ಮಾ
ಮಹಿಷೂರ ಸಗರಾಧಿದೇವತೆ-ಭುವನ ವಿಖ್ಯಾತಿ
ಮಹಿಷೂರ ನೃಪರಾಜದೇವತಿ || ೫ ||

ಮಹಿಮೆಯವಳೆ ಕೃಪೆಯ ಬಲದಿ ಮಹಿಯೊಳೆ ಕರುಣಾಡ ನೆಲದಿ
ಮಹಾನಾಯಕನೊಬ್ಬನೊಪ್ಪಿಟ್ಟಿತು-ಬುಧ ಗುರು ಕವಿಗ
ಳಹಪರದ ಸುಖತೆ ಸಂತತ || ೬ ||

ದಿವ್ಯ ಬೋಧೆಗೈದು ತಾವು ದಿವ್ಯ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿ ತಮ್ಮ
ದಿವ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತ-ಜೀವರ ಲೀಸ
ಸವ್ಯಾಹತದಿ ಸೇವೆ ಸಲಿಸುತ || ೭ ||

ಲೋಕೋಪಕಾರವಗೈದು ಕಾಕು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತಿದ್ದಿ
ಭೂಕೈಲಾಸವೆನ್ನಿಸಿದರು—ಕನ್ನಡ ಜಾಣ
ರೇಕೋ ಭಾವದಿಂದ ವೊಡಿದರು

|| ೮ ||

ಒಬ್ಬಬ್ಬರೆ ಹೆಸರಿಸಲು ? ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗುವುದು ಕೇಕೋ
ಅಬ್ಬಬ್ಬ ! ಆ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ—ಪಲೆಬಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸೆ
ಮಬ್ಬ ಮತಿಯು ಮಾಯ ಮನುಷಿಗೆ !

|| ೯ ||

ಒಂದೊಂದು ಕಾಲದಿ ಜನಿಸುತೊಂದೊಂದು ರೂಪದಿ ಕಾಣು
ತೊಂದೊಂದು ವಿಧದಲಿ ನಾಡಿಗೆ—ಬೀದಿಗೆ ಜಗಕೆ
ಸಂದೇಶವಿತ್ತರು ಜನರಿಗೆ

|| ೧೦ ||

ಮನುಷ್ಯನಾದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಜನುಮ ಸಾಧಲ್ಯವನು ಪಡೆಯೆ
ದಿನಚರಿಯೊತರಬೇಕೆನ್ನುತ—ಬೋಧಿಸಿದರು
ಮನ ಹೋಗಿರಿಯರಬೇಕೆನ್ನುತ

|| ೧೧ ||

ಲಂಗುಲಗಾಮಿಲ್ಲದಿಹ ದಂಗೆಯೇಳ್ತ ಕುದುರೆಯಂತೆ
ಮಂಗೆ ಮನವು, ಕಟ್ಟಿರೊಂದರು—ಮಾನವರ ತಿದ್ದಿ
ಡಂಗುರ ಸಾರುತ ನಡೆದರು

|| ೧೨ ||

ಮಾನವನ ಸುಖದ ಬಾಳಿಗೆನು ಬೇಕವೆಲ್ಲವನು
ನಾನುರಾಗದಲಿ ಬೋಧಿಸಿ—ನಡೆದು ತೋರಿಸಿ
ಮಾನವನಿಧಿಗಳೈದಿದರು ಹರಸಿ

|| ೧೩ ||

ವಿಸು ಬೋಧಿಸಿದರು ಮನುಷ್ಯರಾಸೆಗೊಂದು ಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲ
ಈಶ ಪೂಜೆ ದೇಶ ಸೇನೆಯು—ಎಂಬುವ ಮರಿತು
ನಾಶವೈದುಕಿಹುದು ಜನತೆಯು

|| ೧೪ ||

ಇವ್ವತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಅತಿಥಿ-ಅಭ್ಯಾಗತರ ಸೇವೆ

ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರ ಸೇವೆ ಮತಿಮಂತರ ಕರ್ಮ ಬೇವ
ಸ್ತುತಿಯಾರಾಧನೆಗಳೆಲ್ಲವು-ಬೀದಿಯ ಪಾಲು
ಗತಿಗೆಟ್ಟಿತೆ ಬಾಳಂದೆಲ್ಲವು

|| ೧ ||

ಅರಿಯದವನರಿಂದೆನೆಂಬ ಪರಿಯೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ನೋಡು
ಅರಿತವರ ತೆರದಿ ನಟಿಸುತ-ತಪ್ಪುವರೆಡವಿ
ಕುರಿಗಳಂತೆ ಹಳ್ಳಿಕೆಯುತ !

|| ೨ ||

ಗಾಳಿ ನೀರು ಬೆಂಕಿ ಮಣ್ಣು ಈ ಅಕಾಶ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ
ರಾಳುತಿಹರು ಪ್ರಭುಗಳೆನಿಸಿ-ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು
ಮೋಲು ಕೀಳೆಂದೆನದೆ ಪ್ರೋಹಿಸಿ !

|| ೩ ||

ಇವರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಲು ಇವರಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕಲು ಮಾ
ನವಗೆ ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗೆ-ಅಗಮ ಕೇಳು
ಇವರೆ ಕಾಂಬ ದೇವರೆಮಗೆ

|| ೪ ||

ಸಾಕ್ಷಿಯವರು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನೀಕ್ಷಿಸರು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವು
ಕುಕ್ಷಿ ಹುಂಬಲಾವು ಮಾಡುವ-ಕಾಯಕಳೆ ತಾವ ಪ
ರೋಕ್ಷ ನೆರವೀವರೊ ಮಾನವ !

|| ೫ ||

ತಪ್ಪ ಮಾಳ್ವವರಿಗವರು ತಪ್ಪದೆ ಶಿಕ್ಷಣವೇನಿವ
ರೊವೈ ಕ್ಷಮಿಸುವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲ-ಮರೆಯೊಗಲು ಕೇಳು
ಒಪ್ಪವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಬಾಳೆನು

|| ೬ ||

ಉಪ್ಪಿಟ್ಟಿವರ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುಪ್ಪಿನೆಲ್ಲ ನೆನೆಯ ಬೇಕು
ಅಪ್ಪ ಆಮ್ಮನ ಮರೆಯದಿರಬೇಕು-ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು
ತಪ್ಪದ ನಡೆನುಡಿಯಿರಬೇಕು

|| ೭ ||

ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ಸಹಿತ ಇಷ್ಟ ದೇವರ ನೆನೆಯಬೇಕು
ಶಿಷ್ಟರ ಸಂಗಮೋರಬೇಕು—ದುರ್ಯೋಧನೈವ
ದುಷ್ಟರ ದೂರದಲ್ಲಿರಬೇಕು

|| ೮ ||

ಬೆಂಚಿನ ಮಕ್ಕಳ ಶ್ರೇಯ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು
ಬಂಡುಕೊಂಡುದಿ ಗುರುಗಳ—ಪದ ಕಮಲಗಳ
ಬಂಡುಕೊಂಡು ಕಳೆವುದು ದಿವ್ಯಗಳ

|| ೯ ||

ಸಾಗರ ದಾಟುವ ಪರನೇಗಲಾರ ಭವದ ಕಡೆಯೊ
ಳಾಗಸ ಪಥದಿ ತೊರುವ—ಜಾಣ ತನ್ನೊರು
ಲೋಕಗುವುದ ತನ್ನಿವನ

|| ೧೦ ||

ನಿಜೈ ಹೋದ ಮಾನವ ಮತ್ತೆ ದೈವಗುವುದಭಯಪದ
ನಿಜೈರೀಣಾಳಲ್ಲ ಪೂವವ—ಕಡೆಗೊಂದು ದಿವ
ಬಿದ್ದು ಸಾವುದರಿಯದಂಥವ I

|| ೧೧ ||

ಗದ್ದಲವ ಮಾಯಕ ಗೇಣಾವ್ವ ದೊಡಲ ಹೊರೆಯೆ ಪೂವ
ಕದ್ದು ಪರರ ಹಿಂಸೆ ಪಡಿಸುವ—ಕಷ್ಟದ ಸುಳಿಗೆ
ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತಿರುವವ

|| ೧೨ ||

ಇದ್ದ ಪಾಲ್ಕು ದಿವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಬಾಲ್ಕಿ ಪಡೆ
ಮುಂದಾಗಿ ಲೋಕಕೆ ಸತ್ಯದಿ—ಪಡೆವಾತನಿಗೆ
ಹೊದ್ದುವುದೆ ದುಃಖ ದಿಟದಿ ?

|| ೧೩ ||

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಯಾರನ್ನು ಆಳಬಲ್ಲೆ ; ಗೆಲಬಲ್ಲೆ ?

ನೂರಾರು ಜೀವರು ನಮಗೆ ಯಾರಿಬ್ಬವೊಂದನಬೀಡ
ಯಾರಾದರೊಬ್ಬನ ಸುಖಲೋ-ಸೌಖ್ಯದಿ ಬಾಳೋ
ದಾರಿ ನಿನ್ನಗೆ ಸುಗಮ ಕಾಣಲೋ !

|| ೧ ||

ಜೀಳುವ ಕೇಳುವರಿಬ್ಬದಾಳುವೆನು ಜನರನೆಂಬ
ಕೇಳು ಬುದ್ಧಿ ತರವಿಲ್ಲವೋ-ಪ್ರಜೆಗಳ ಮುಂದೆ
ಅಳು ನೀನು ! ಸುಳ್ಳಿದಲ್ಲವೋ !

|| ೨ ||

ಯಾರನಾಳಬಲ್ಲೆ ನೀನು ನಿನ್ನನೇ ನೀನಾಳುವವ !
ಯಾರ ಕಡೆಯ ಬಲ್ಲೆಯೋ ನೀನು ?-ತರಗಲೆಯ ಪರಿ
ತೂರಿ ಗಾಳಿಗೆ ಜಾರುವಾತನು !

|| ೩ ||

ಯಾರಿಗೆ ನಿನ್ನಯ ಕಟ್ಟಿ ಯಾರಲಿ ನಿನ್ನಯ ಪಟ್ಟಿ
ಯಾರಿಗೆ ನಿನ್ನಯ ಒಳಗಟ್ಟಿ ?-ಎಲ್ಲವೂ ರಟ್ಟಿ !
ಯಾರನೂ ಕೊಲದಿರು ಬಣ್ಣಿಟ್ಟಿ !

|| ೪ ||

ಒಳತನೇ ಯೋಚಿಸು ಸದಾ ಒಳತನೇ ಮಾಳ್ವಿದು ನೀನು
ಒಳತು ಜನರ ಸಂಗ ಸೇರುತ-ಒಳತನೇ ಕೇಳಿ
ಒಳತನೇ ನೋಲ್ವಿದು ಸಂಕತ

|| ೫ ||

ಕೇಡ ಬಯಸುವುದು ಸಲ್ಲ ಕಾಡುವುದು ಪರರ ಸಲ್ಲ
ಕೇಡಿಗರ ಸಂಗವು ಸಲ್ಲ-ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಡೆಯೆ
ಕೇಡು ನಿನ್ನಗೇ ಸಂಕಯ ಸಲ್ಲ

|| ೬ ||

ಜೀವದಿ ಕಾಮವು ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರವು
ಸಾಹಸದಿ ನಿನ್ನ ಸೋಲಿಸಿ-ಗಿಲ್ಲುತಲಿತವು
ಮೋಹಪಾಶದಿಂದ ಬಂಧಿಸಿ

|| ೭ ||

ಸುಲಗೆ ಬಿಡಲು ಸುಲಭದಿ ನೀ ಬರೆಗೆ ಬೀಳ್ತೆ ಜೋಕೆಯಿಂದ
ಬಲಪಡಿಸು ನಿನ್ನ ಮನವನು-ವಿವೇಕದಿಂದ
ಗೆಲಲುಬಹುದೀ ವೈರಿಗಳನು

|| ೮ ||

ಕೆಟ್ಟವರ ಹಿಡಿತದಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಕೋಪ ಗರ್ವ
ಬೊಟ್ಟೆಯ ಮತ್ಸರ ತೋರಿಸು-ಉಳಿದಿರ್ಪ ಮೂರ
ತಿಷ್ಟರ ಸೇರಲು ಬಳಸು

|| ೯ ||

ಆರು ವೈರಿಗಳನು ಜಯಿಸಲಾರಾರಿಗೂ ಶತ್ಯವಿಲ್ಲ
ಧೀರ ತಾನು ದೇಶ ಕಾಲವ-ವಾತ್ಸವರಿತು
ಆರು ಶತ್ರುಗಳನು ಗೆಲ್ಲುವ !

|| ೧೦ ||

ಉಪ್ಪು ಕಾರ ನಿನ್ನುವೊಡಲು ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಹುದು ಆದ
ನೊಪ್ಪಿಯಂತರಾ ಮಿಗಿದನು-ನಿವೇದಿಸಲು
ತಪ್ಪದೆ ಕ್ಷಮಿಸುವ ನಿನ್ನನು

|| ೧೧ ||

ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಪುಣ್ಯವನುಂಟು ತೀರಿಸಲು ಬೇಕು
ಭಂಡು ಮಾಡದವರ ಸಲಹುತ-ತಾಪುಣ್ಣ ಬೇಕು
ಕಂಡು ಪ್ರೇಮದಲಿ ಸಂತತ

|| ೧೨ ||

ನಿನ್ನ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರಿಂದಲೊಂಗೆ ಬರ್ಪ
ಭಿನ್ನ ಕರ್ಮ ಧರ್ಮ ಘಟನೆಗೆ-ನೀ ಕಾರಣನೆ ?
ಇನ್ನೇತಕೆ ಹಿಂತೆ ನಿನಗೆ ?

|| ೧೩ ||

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ನಟನೆ

ಆಟ ಕಟ್ಟುವವರೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೂಟೆ ನಾಮ ಬೂದಿ ಬಳಿದು
ಲೂಟದ ಮಾರ್ಗಕೆ ನಟಿಸುವ-ಪರಿಯೆಲ್ಲವಿಂದು
ನೋಟ ಮಾತ್ರಕಾರ್ತಿಸುವ

|| ೧ ||

ನಟನೆಯ ಪ್ರಸಂಚವಿಂದು ನಟರು ನಾವೆಲ್ಲರು ಪಾತ್ರ
ನಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೆ-ವರ್ತಿಸಬೇಕು
ಕಟುವ ಸಹಿಯನ್ನೊಂದು ಮಾಡಿಯೆ

|| ೨ ||

ಜಾರಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲ ಜೋರಿಗನಕಾಶವಿಲ್ಲ
ದಾರಿತಪ್ಪಲಾರಿಗಾಗದೊ-ವಿವೇಕದಿಂದ
ಪಾರುಗಾಣಬೇಕಾಗಿಹುದೊ

|| ೩ ||

ಚಿತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳ ನೋಡಿ ಚಿತ್ರದ ಕಾಡುಗಳ ಹಾಡಿ
ಸತ್ಯ ಜಗದಿ ವಿಪರಿಸಿ ಸಲ್ಲ-ಬದುಕಿನಲಿ ನೈಜ
ವಾಕ್ಯವಹಿಸಿದಾತ ಗೆಲಬಲ್ಲ !

|| ೪ ||

ಯಾವ ವಾಕ್ಯವಾಡರೇನು ಮೇಲ, ಕೀಳು ಗಣಿಸಿ ಸಲ್ಲ
ನಾವು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ವಾಕ್ಯಕೆ-ತಕ್ಕಂತೆ ನಟಿಸಿ
ಸಾವನ್ನೊಪ್ಪಿ ಪೋಪುದು ಪರಕೆ

|| ೫ ||

ಇವರೊಳಾವ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲವಿದರೊಳಾವ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ
ಉದರಭರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಯದಿ-ಜೀವನ ನಡೆಸ
ಲದುನೆ ಮಾನ್ಯವಹುದು ಲೋಕದಿ

|| ೬ ||

ಇಲ್ಲಿ ಗೈದ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಕ್ಕಿಲ್ಲಿ ಫಲವನುಂಬ ತೆರದೊ
ಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನ್ನಣೆ ಧಿಕ್ಕಾರ !-ಎದುರಿಸಬೇಕು
ಎಲ್ಲಿ ವರಿಸಿಕೊಳ್ಳೆಯೋ ನರ

|| ೭ ||

ಯಾವ ಜನುಮವಾಗರೇನು ಸಾವು ಹುಟ್ಟಿಗಳ ಮಾಲೆ
ಯಾವ ಜೀವಭಗೂ ಹೆಪ್ಪದು—ಕರ್ಮದ ಪಾಶ
ಯಾವುದೋ ರೂಪದಿ ಬಿಗಿವುದು

|| ೮ ||

ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕರ್ಮ ಬೆಳೆದು ಹೊಂದಿಕೆಗೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟ
ಬಂಧಿವುದು ಸರಪಳಿಯಂತೆ—ಬಿಡಿಸದೆ ಭಗ
ಬಂಧ ಯಮವಾಶವಿದ್ದಂತೆ !

|| ೯ ||

ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಬಾಳಿನಲಿ ತಾಳಿ ಹಂಪ ಸಹನೆಗಳ
ಹೋಳು ಹಲೆಯ ಬಲವನೊಳಿತಹ—ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಸು
ನಾಳು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನು

|| ೧೦ ||

ದೈವದೊಲುಮೆ ಪಡೆದ ಜೀವಿಗಾವದುಃಖವಿಲ್ಲ ಪರರ
ನೋವ ತಾನು ಕೊಂಡು ಸುಖವನು—ಅಪರಿಗೆ ಮುದದೊ
ಳಿವ ಸತ್ವಶಾಲಿ ಧನ್ಯನು

|| ೧೧ ||

ಅಟದ ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲು ಮೇಟಾಧರಿಸೊ ಜನರತನಕ
ನೇಟೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ—ಸಮಸ್ತ ಜನರು
ಪಾರ ಕರಿಯಬೇಕೊ ಮಾನವ

|| ೧೨ ||

ತಿದ್ದಿ ಕೊಂಡು ನಡೆಯುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತ ಲಕ್ಷಣವು
ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಡೆಯ ಕಲಿಕಂತೆ—ಫಮ್ಮಯ ಬಾಳಿ
ನುಪ್ಪಕ್ಕೂ ಹೆಪ್ಪದು ಈ ಚಿಂತೆ !

|| ೧೩ ||

ಅಲ್ಲೊ ಇಲ್ಲೊ ಎಲ್ಲೊ ಒಂದು ಸಲ್ಲದ ಮಾತಿರಬಹುದು
ಸುಳ್ಳಂತೂ ಇಲ್ಲವು ಇದರೊಳು—ನೇಳಿರುವೆ ಸೊಲ್ಲ
ನೆಲ್ಲವೂ ಇದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮೊಳು

|| ೧೪ ||

ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನಕೆ ಹೋಗಿಹುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು
ಗೀತೆನೆನ್ನುತೆ ಇರಿಯದೆ—ಈ "ಕಲಿಪದ"ವ
ವಾಚಕರೋದುವುದು ಮುದದೆ

|| ೧೫ ||

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಕಾಲದ ಸಂಪದೋಗ

ಎಲ್ಲರಿಲ್ಲವರಿಯದನು ಬಲ್ಲ ಜನರೆ ವೇಳುತಿಪರು
ಗೆಲ್ಲರೀ ಬೇದವದಿ ಜಾಣರು-ತಿಳಿದನಿತರೊಳು
ಒಳ್ಳಿದರೆನಿಸಿ ಮರೆವರು || ೧ ||

ಕಳೆದ ಕಾಲ ಕಳೆದಾಯುಷ್ಯಗಳಿಗೆ ವೃಥಾ ಚಿಂತಿಸದೆ
ತಿಳಿದು ತನ್ನ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ-ಬೆಳಸಿ ಬಾಳೆ
ಬೆಳಕಿಗನ ಬಳಸಬೇಕಯ್ಯ || ೨ ||

ದಿನಚರಿಯ ನುಡಿಯದಲೆ ಬರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡು
ಮನವಚನ ಕಾಯದೊಳಗೆ-ಶುದ್ಧಗಾಗಿರು
ಜನ ಹಿತ್ಯುಪಯೋಗಿಸಿ ಧರಣಿಗೆ || ೩ ||

ಒಂದೊಂದು ಗಳಿಗೆ ನಮಗೆ ಮುಂದೊಂದು ಬಾರದು ನೋಡು
ಹಿಂದು ಹಿಂದೆನೋಡುತಿಹುದು | -ಅದರೊಡನೆ ಸಾವು
ಹೊಂದಿ ಬಾಳ ತೀರನೇಳುವುದು || ೪ ||

ಗಡಿಬಡಿಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣೊ ಒಡಲ ವಿವಿಧ ಕಾಟಗಳನು
ತಡೆಯಲಾರದೆಲ್ಲಾ ಜನರು-ಶ್ರಮಿಸುವಾಗ
ಎಡವಿ ಬೀಳ್ವ ಹಲವರಿಸರು || ೫ ||

ಅಡಿಯಿಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಜನರು
ಬಡಬಗ್ಗೆರ ಕ್ಷಮೆ ಚಿಂತನೆಯ-ಮಾಡುವ ನಾಡಿ
ನೋಡಿಯಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಕಂಡೆಯ | || ೬ ||

ಹುಚ್ಚು ಹಂಪಿ ಕಾಲಪರಣ ಮೆಚ್ಚರೊಂದೂ ಬಲ್ಲಿದರು
ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ ನಮ್ಮಯ-ಕಾಲಾವಕಾಶ
ಉಚ್ಚ ರೀತಿ ಬಳಸು ಕಂಡೆಯ | || ೭ ||

ಕಾಲ ವಸ್ತು ವಿಷಯ ವೈಶ್ವಯಿಲ್ಲರ ಸದುಪಯೋಗ
ಶೀಲವಂತರನುಸರಿಸುವ-ಮಾರ್ಗಗಳಿವು
ಈಳಿ ತಿಳಿದು ಬಾಳಿ ಮೂಢನ

|| ೮ ||

ಶ್ರದ್ಧೆಯೊಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳುವ ಶೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ
ಶ್ರದ್ಧೆಗಾಢಕ್ರಿಯೆ ಮೂಲವು-ವಿಶ್ವಾಸ ಭಕ್ತಿ
ಶ್ರದ್ಧೆಯೊಡಗೂಡಿ ಜಯವು

|| ೯ ||

ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷ-ಬಿಡು ಮಾಳ್ವ ಸಮಯೋಚಿತ ಕಾರ್ಯದಲಿ
ಅಮಿತ ಪ್ರೀತಿಯಿರಲಿ, ಸಿದ್ಧಿಯು-ಬೋರೇತೊಂಬುದಿದು
ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲ ವಂದಿಪುದು "ಗೀತೆಯು"

|| ೧೦ ||

ಅವರ ಭಾವತವರಕಾರ್ಯತವರಮಾತಿಗವರನಡಿಗೆ
ಅವರವರ ಸಂಸ್ಕಾರ ವೃದ್ಧಿಗೆ-ತತ್ಕೃತೆ ಫಲ
ವವರವರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ

|| ೧೧ ||

ಮೂವತ್ತೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಎಲ್ಲರೊಂದೇ ಹೇಗೆ ?

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಕಲಸವಟ್ಟರದ ಮಾತಿವಲ್ಲ
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಭರುತಿ ಭಿನ್ನವು-ಈ ನಿಯಮದಂತೆ
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಬಾಳು ವಿಚಿತ್ರವು !

|| ೧ ||

ನಾನೆ ಬೇರೆ ನೀನೇ ಬೇರೆ ಅವನೇ ಬೇರೆ ಅವಳೇ ಬೇರೆ
ನಾನು ನೀನವನವಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ-ಎನ್ನುವ ವಾದ
ಕೇನಾಧಾರ ? ಹೇಳೊ ನಮಗಿಂಬೆ

|| ೨ ||

ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಮೈದ ಮಾವ
ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ವರು ಮುಂತಾಗಿ-ಎಲ್ಲಾರೊಂದೆನುವ
ಬಣ್ಣ ಗೇಡಿನ ಘಡಿಗೆ ಕೈಮುಗಿ ?

|| ೩ ||

ಬಂಧು ಬಳಗ ಮಿತ್ರವರ್ಗ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಪರಿವಾರ
ಮಂದಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಸಬಿನ-ಸಂಸ್ಕಾರಿಗಳು
ಒಂದೇ ಎನ್ನು ಬಹುದೇ ಮಂಕಣ್ಣ

|| ೪ ||

ಭಿನ್ನ ಕರ್ಮ ಭಿನ್ನ ರುಚಿ ಭಿನ್ನ ಮತ ಭಿನ್ನ ಭಾವ
ಭಿನ್ನ ಜೀವ ಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಯು-ವಯೋ ಭೇದ ಸಂ
ಪನ್ನರಿಲ್ಲರೊಂದೆ ಎಂಬೆಯ ?

|| ೫ ||

ನಾನೇನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ನೀನೇ ನಿನ್ನ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೊ
ಜ್ಞಾನಿಗಳದನೊಪ್ಪುವರೇನೊ ? ವಿಚಾರ ಮತಿ
ಹೀನವಾದವಾಯ್ತಲ್ಲವೇನೊ

|| ೬ ||

(೨) ಸಾಲ

ಸಾಲನೆಂಬುದೊಂದು ಕೆಲಕೊಲೆಯೆಲ್ಲಾ ಮನುಷರಿಗು
ಹೇಳಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿರುವ ಬುತ್ತಿಯು—ಅದನ್ನೊಡೆಯ
ಬಾಳಿದಾತನಿಲ್ಲದೆದೆಯು

|| ೭ ||

ಹೇಡ ಸಾಲವೊಂದೆನಗೇಡ ಮುಡದ ಬಾಧೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿ
ಎಣಿಕೆ ಸಿಗದು ಬಾಳ್ದಿದಿನಗಲಿ—ತಿರಿಸದೆ ನಿಂತ
ಬೇಡಕೆ ಹೋಗಿ ನೀ ಭವಭವದಲಿ

|| ೮ ||

ದೊಡ್ಡವರ ಚಿಕ್ಕವರ ಹೆತ್ತವರ ಹೊತ್ತವರ
ದೊಡ್ಡವನ್ನ ಮಾಡಿದವರ—ಗತಿ ಪುತ್ರ ಸುಖ
ಬಡ್ಡಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಜನರ

|| ೯ ||

ಹಿಂಬರಹ ಕಲಿಸಿದವರ ಹುಡಿ ಸುಗಮ ಕೋರಿದವರ
ಬೈದು ಹೋಡಿದು ಕೇಡಾಗಿದರ—ಹಿತತತ್ವಗಳ
ಭೇದ ಮಾಡಿ ಪೋಸಗೈದರ

|| ೧೦ ||

ಹುಟ್ಟಿದೊಂದು ಕೇರಿ ನಾಡು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನಿತ್ಯ
ಕಟ್ಟಿಕೆ ನೈವಪಾರದೊಳಗಿನ—ಸಾಲದ ಭಾರ
ವಿಟ್ಟಾಡಿಸುವುದು ಮನುಷನ

|| ೧೧ ||

ಕಂಡುಕಾಣದಿತ್ತು ಮುಣವನುಂಡು ತೀರಿಸದೆ ಬಿಡದು
ಭಂಡ ಮೊಂಡರಿಗೆ ಜಗ್ಗದೊ—ಇದನರಿತು ನೀನು
ಗಂಡೆದೆಯಿಂದೆದುರಿಸುವುದೊ

|| ೧೨ ||

ವೇಳೆ ವೇಳೆಗಾದ ಮುಣವ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ತೀರಿಸುತ್ತ
ಕಾಲಮುಗಿದ ಮೊದಲೇ ಸಾಲದ—ಹೊರೆಯಿಸುವುದು
ತಿಲವಂತನೆನಿಸಿ ಸರ್ವದ

|| ೧೩ ||

ಅಜ್ಞೋ ಅಜ್ಞೋ ಎಜ್ಞೋ ಸಾಲ ಕಪ್ಪಪಟ್ಟಿ ತೀರಿಸಯ್ಯ
 ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯದೆ-ಎಲ್ಲರ ಹಿತದ
 ಗೃಹ್ಯಯಿಟ್ಟು ನೀನು ಮರೆಯದೆ !

|| ೧೪ ||

ಪಾಂಶಿ ತೃಪ್ತಿ ಕರಣಿಯಿಂದ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬಾಳಿ
 ಸಂಕರಂಗವರಿತು ನಡೆವೆಗೆ-ಸಾಲದ ಬಾಧೆ
 ಹಿಂತೆಗೆವುದಾಮಾತ್ಮಗೆ

|| ೧೫ ||

ದೇವ ಬಾಹಿ ಸಿಕ್ಕ ಯಣ ಭಾವಿಸಲೇ ಮೂರೇ ಮುಖ್ಯ
 ಭಾವ ಶುದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಮನುಷ್ಯನು-ತೀರಿಸಬಲ್ಲ
 ಸೇವಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸುತವರನು

|| ೧೬ ||

ಆವರು ಮೆಚ್ಚಿದುದರೆ ಗುರುತು ಅಂತೇ ಕೊಡುವ ಸತ್ಯವಿಗಳು
 ಅವರೊಲಿದೀವ ಭೋಗ ಭಾಗ್ಯವೊ ! ಇಷ್ಟಾಗಿ ನಿನ್ನ
 ಭವದ ಬವಣೆಯೆಲ್ಲ ಮಾಯವೊ !

|| ೧೭ ||

ಮೂವತ್ತಾಲ್ಪನೆಯ ಸಂಧಿ

ಬಾಳಿನ ವರದಿ ದೇವರಲ್ಲಿ

ಬಂದ ನಾನು ಭುವಿಗೆ ದೇವ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮವು ಸವೆಯೆ
ತಂದೆ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆ ಪಟ್ಟದೆ-ಮಾನವನಾಗಿ
ನಿಂದು ಜಗವನ್ನೆ ನೋಡಿದೆ |

|| ೧ ||

ತಾಯಿ ತಂದೆಯಾದಿಯಾಗಿ ಕಾಯಿದರು ಹಿರಿಯರೆನ್ನ
ಬಾಯಿ ಸಾಲದವರ ಸ್ತರಿಸಲು-ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ
ನೋಯಿಸದೆ ಪಾಲಿಸಿರಲು

|| ೨ ||

ಹೊತ್ತು ಗೊತ್ತಿಗನ್ನ ವಾಸವಿತ್ತು ಸಲಹಿ ಬೆಳೆಸಿದರು
ಕುಶಲೋಗ ಜೋಗಲಾಡಿಸಿ-ಉಪಚಾರಗೈದು
ಹತ್ತೆಂಟು ವಧದಿ ರಕ್ಷಿಸಿ

|| ೩ ||

ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಿದರಯ್ಯ ವಿದ್ಯೆ ಹೇಳಿಸಿದರಯ್ಯ
ಉದ್ಧಾರಕೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸಿರು-ಹಲವಾರು ಪರಿ
ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ದಯೆಯ ತೋರಿಸಿರು

|| ೪ ||

ಹಿರಿಯರೆನಿಸಿ ಮಂದಿಯನ್ನ ಹರಸಿ ಮುದ್ದಿಸಿದರಯ್ಯ
ಹರಿಯ ಕೃಪೆಯು ದೊರಕಲೆಂದರು-ಗುರುವಿನ ಪರಮ
ಕರುಣೆ ಲಭಿಸಿ ಸುಖಿಸುಯೆಂದರು

|| ೫ ||

ಅಕ್ಷರವ ಕಲಿತು ನಾನು ಕುಸ್ತಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಸಿದನು
ಲಕ್ಷ್ಯವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥಕಾಯಿತು-ಯೌವನ ಮದ
ವಶ್ಚೆಯೊಳಗೆಯ್ದು ಕಂಡಿತು

|| ೬ ||

ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆಗೆ ಮನವ ಬಿಡಿದಂತೆ ತಿರುಗಿಸಿತ
ಪುಂಡು ವಿನಯಕೆಡೆಯಕೊಟ್ಟಿತು-ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನ
ಭಂಡನೆಸಿಸಿ ಬಯಲಿಗಿಟ್ಟಿತು !

|| ೭ ||

ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಗಿಲ್ಲ ವಿನಯ ಬೆಳೆಯಿತಯ್ಯ ಗರ್ವಗಿರಿ
ತಿಳಗೇಡಿ ಬುದ್ಧಿಯು ಹುಟ್ಟಿತು-ಅಧಿಕಾರ ಹಂತ
ಬೆಳೆದು ನನ್ನ ಪದವಿ ಹೆಚ್ಚಿತು

|| ೮ ||

ಎಡಕೆ ಬಲಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಅಡಿಯಾಳುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಘಾಢು
ಏಡು-ವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯದಿ-ವಿಜೃಂಭಿಸಿದೆ
ಒಡೆತನವು ಬಂದ ಕಾಲದಿ

|| ೯ ||

ಕೇಳುವರು, ಬೇಡುವರು ಕೇಳು ಜನರಿಂದೇ ಬಗಿದಾ
ಕೇಳಿಕೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ, ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ
ಗೋಳುಪಡಿಸಿದನು ಜನಗಳ

|| ೧೦ ||

ಬಂಸವರನಾದರಿಗಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ
ಮಂದಿಯ ಕಷ್ಟವನೊಂದನು-ಕೇಳದೆ ಮನ
ಬಂದ ತೆರದೊಳವರ ಜರಿದನು

|| ೧೧ ||

ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಉಪಕಾರ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಪರರ ಕಷ್ಟ
ನಾಡಲಿಲ್ಲ ವಿನಯ ವಾಕ್ಯವ-ಸರ್ವಜ್ಞನೊಂದು
ತೋಡಿಕೊಂಡೆ ಸಕಲ ಗರ್ವವ

|| ೧೨ ||

ಅಧಿಕಾರದಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಹೆದರಿ ಜನರು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವ
ಹದನು ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ-ತೋರಿದನೆನ್ನ
ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿ ಯುಕ್ತಿಯ

|| ೧೩ ||

ಅಡಿಕೊಂಡರೆನಿತೋ ಜನರು ಕೇಡು ಬಗೆದೊಂದುಯೆನ್ನ
ಮಾಡದೆ ಉಪಕಾರವೆನ್ನುತ-ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲ
ರೂಢಿಸಿದನು ಸ್ವಾರ್ಥವೆನ್ನುತ

|| ೧೪ ||

ಹಿರಿಯರ ಹೀಗಿಲ್ಲದೊಂದು ಕಿರಿಯರ ಹಂಗಿಸಿದೊಂದು
ಗುರುಗಳ ನಂದಿಸಿದನೆನ್ನುತ-ಪರಸತಿ ಭವಕೆ
ಮರುಳೆನಾಗಿ ಕೆಟ್ಟನೆನ್ನುತ

|| ೧೫ ||

ಅಿನ್ನದ ಕುಡಿಯದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದೆಯೆಂದು
ಅಿನ್ನ ಬಾರದ ಮಾತು ಕತೆಗೆಳೆ-ಅಡಿದೆನೆಂದು
ಏನ್ನಿ ತೋರಿದು ಬಾಳ್ವ ಪರಿಗಳ

|| ೧೬ ||

ಇಂತಿವೆಲ್ಲ ದುರ್ಗುಣಗಳು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ತಾವು
ಏಂತು ನೆಲೆಯ ಮೂಡಿಕೊಂಡವು-ಸ್ವಾಮಿಯೆ ! ಏನ್ನ
ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲವು

|| ೧೭ ||

ಬಾಳ ಬದುಕಿ ಜೀವಿಸುವ ಬಾಳು ಸುಗಮವೆನ್ನಿಸುವ
ಬಾಳನು ಬಾಳದೆ ಬಳಿದಿದೆ-ವಿಧವಿಧದಲಿ
ಬಾಳಲಿ ನೋದಿನು ಬರಿದೆ

|| ೧೮ ||

ಸುಖವು ತೋರಲಿಲ್ಲ ವಿಷಯ ಸುಖವೆಲ್ಲವು ದುಃಖವಾಯ್ತು
ಸುಖದ ಬೇರು ದುಃಖ ತರುವಾಯ್ತು-ಏನು ಸಮದ ಬಾಳ
ಸುಖವು ಪರರ ದುಃಖಗೊಳಿಸಿತು

|| ೧೯ ||

ಜರಿದರೆನ್ನ ಬಂಧುವರ್ಗ ತೋರಿದರೆನ್ನ ಸತಿ ಪುತ್ರರು
ಮರೆಯಲಿ ನಿಂದಿಸುತ್ತೆನ್ನನು-ಪಾಪಿಷ್ಠನೆಂಬ
ಬಿರುದಿನಿಂದ ಕರೆದರೆನ್ನನು

|| ೨೦ ||

ಪಾಪಿಯೆನನು ಬಡಬಗ್ಗರ ಶಾಪವಪಡಿಸುತ ಘೋರ
ಶಾಪಕೊಳಗಾದನೆನ್ನುತ-ಮುಂದೆಕೆ ನರಕ
ಕೂಪದಲಿ ಬೀಳ್ತನೆನ್ನುತ

|| ೨೧ ||

ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆ ಸಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ನಂಬಿಕೆಯನು
ಕಟ್ಟಿಕಡೆಗೆ ನಂಬಿದವರ-ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂತ
ದುಷ್ಟನೆಂಬ 'ಕೂಗು' ಅವರ !

|| ೨೨ ||

ಸಮಯ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಧಿತು ಕೈಲಾದಷ್ಟು
ಶ್ರಮಿಸಿ ದೀನ ಸೇವೆಯೆಂದೆ-ಪರರ ದುಃಖೋಪ
ಶಮನಮಾಡಿ ಪೂಜ್ಯ ಪಡೆಯದೆ

|| ೨೩ ||

ಹಿರಿಯ ಗಣಗಳೆಲ್ಲ ದಾಗಿದ್ದು ಹಿರಿಯನೊಡನೆ ಸಿಕ್ಕೊಂಡು
ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು
ಹಿರಿಯನಾದವನೊಬ್ಬರು ?

|| ೨೪ ||

ಅಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲದೆ ಮೂಢ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳ
ನಿಲ್ಲವನು ತಾನೇ ಬಯಸಿ-ಪಡೆದು ಕಡೆ
ನಿಲ್ಲವಾಯ್ತೆಂದರು ಶಬ್ದ

|| ೨೫ ||

ಆಚಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀಡ ಬುದ್ಧಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ
ಯೋಚನೆ ಸತ್ಯವು ಕಂಡಲಿಲ್ಲ-ಗುರು ಹಿರಿಯರು
ಸೂಚಿಸಿದ ಪರಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ |

|| ೨೬ ||

ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಣೆಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿನ್ನು ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ
ಎನ್ನ ಮಾತ್ರ ಶೈ ಬಿಡದಿರೋ !-ಈ ಬಿನ್ನಪಕ
ಮಂತ್ರನಿನ್ನ ರಕ್ಷಿಸ ಬಾರೋ

|| ೨೭ ||

ಸಾರಸಾಕ್ಷ ಕಮಲಾರಮಣ ನೀರಜನಾಭನೆ ನಿನ್ನ
ಕಾರ ಕರುಣವೆನ್ನ ಮೇಲಿರಲಿ-ಶ್ರೀ ರಘುವರ
ಸಾರಿ ಸಾರಿ ನಮಿಸೆ ಕೃಪಾಕೊ

|| ೨೮ ||

ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಹಳ್ಳಿಯ ಚೀವನ

ಹಳ್ಳಿಯ ಚೀವನದೊಳು ಕೊಳ್ಳಿಹೊಡೆನ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿ
ಸುಳ್ಳು ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕಳ್ಳತನಗಳು—ಕಲೆಯೆತ್ತಿಹವು !
ಬಲ್ಲ ಜನರು ಕಡೆವೆ ಈಗಲು

|| ೧ ||

ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿ ಜಗಳ ಹೆಚ್ಚಿ ತಂಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದವರು
ಸಂಪತ್ತನು ಸೂರೆಹೊಡೆಯುತ—ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಸೊಂಕು
ಕಂಪಿಯದೆ ಜನರ ಕೆಡಿಸುತ

|| ೨ ||

ಅರಿಯದಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದು ಕರಿವುದು ಹಳ್ಳಿಗರ ತಪ್ಪು
ಅರಿಯದವರು ಕೂಟಿ ಮೊಸವ—ಪಟ್ಟಣಿಗರಾಡಂ
ಬರದ ಬೂಟಾಪಿಳಿಯ ವೇಪನ

|| ೩ ||

ಓದು ಬರಹ ಬಾರದಾಗ್ಯೂ ಓದಿನ ಗುರಿಯಲಿ ಬದುಕಿ
ಮೇದಿನಿಯ ಣಾಲ್ಪು ಮಂದಿಗಿ—ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ
ಸಾಧಿಸುವ ತಿಳಿವುಂಟವರಿಗೆ

|| ೪ ||

ನೀತಿ ನೇಮ ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ ಜಾತಿ ಜಾತಿಯೊಳು ಪ್ರೀತಿ
ಸಾತಿತಯ ಭಕ್ತಿ ಗೌರವ—ವುಂಟಿಲ್ಲಿ ಜಾತ
ಛೇತಿ ರಕ್ಷೆ ಆತ್ಮ ಗೌರವ

|| ೫ ||

ಹುಚ್ಚರ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ? ಹುಚ್ಚರಾದಿಕೊಂಬವರು
ಹೆಚ್ಚು ಓದಿದವರು ತಾವೆಂದು—ಗರ್ವಪರವರ
ಚುಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದ ಎಂಬೆಂದು

|| ೬ ||

ನೇಗಿಲ ರೈತನು ಮೊದಲು ಬಾಗಿಲ ಬೆನ್ನಿನ ಏಡವ
ತಾಾಗಿ ಸುಜನ ಯೋಗಿಯನಿಸನೆ ? ಆ ಪುಣ್ಯಾ ಚೀವ
ನೀಗಿದನುವ ಬೇಡವಾದನೆ !

|| ೭ ||

ಶ್ರಮಿಸಿ ದುಡಿದ ಜನರಿಗಿಲ್ಲ ಕಮನಗೊಳಿಸಲುಪರ ಬಾಧೆ
ಶ್ರಮಿಸದೇ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಸುವ—ವರ್ಗದ ಜನಕೆ
ಅಮನು ! ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖದ ವೈಭವ

|| ೮ ||

ಹೊತ್ತುಗೊತ್ತಿಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯಲು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ
ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೈಗೆ ಮದ್ರವು-ಸಿಕ್ಕದ ಕಾಲ
ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುತಿದ್ದೆನು ಪ್ರಾಣವು

|| ೯ ||

ಬೆಡಗು ಬಿಂಕ ಬಿನ್ನಾಣದಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನೆಟಿಸಿ ಭಕ್ತಿ
ಯೊಡಲೊಳು ಮತ್ಸರ ಮೋಸವ-ತುಂಬಿದ ಜನ
ಬೆಡದೆ ಜೆಟ್ಟಿ ಬಂತೀ ಪರಿಭವ !

|| ೧೦ ||

ದೈತ ಕಾಮಗಳನು ವಿವಿಧ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಗೈವ ಜನರು
ನೀತಿ ನಡತೆಯಿಂದ ಸೌಖ್ಯದಿ-ಬದುಕಲು ದಾರಿ
ಯೇಕರದಿಲ್ಲವೇ ಕಾಲದಿ

|| ೧೧ ||

ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ದುಡಿದ ಕಷ್ಟ ಬೀವಿ ಜನಗಳಿಗೆ
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬದಂಥ ಕಾಲವು-ಬಂದಿತು ದೇಶ
ಭ್ರಷ್ಟ ಜನಗಳಿಂದ ನಷ್ಟವು

|| ೧೨ ||

ವ್ಯಾಪಾರದಿ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರವೆಲ್ಲ
ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಗುಬುಗದ್ದಿಯಿಂದಲಿ-ಅತಿ ಲಾಭ ಪಡೆವ
ತಾಪವೇ ಹೆಚ್ಚಿತು ಧರೆಯಲಿ

|| ೧೩ ||

ಯಾರು ಸತ್ತರೇನು ನಷ್ಟ ಯಾರು ಬದುಕಲೇನು ಲಾಭ ?
ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೊ ಪುರಂದರ ವಿಟ್ಟಿಲ ?-ಎನ್ನುತ ಹಳಿದು
ಸೂರಗೈಯುತಿದರು ಪ್ರಜೆಗಳ

|| ೧೪ ||

ಅವರ ಮಾತು ಅವರ ಕೃತಿಯು ಅವರ ನೀತಿ ಅವರ ರೀತಿ
ಅವರವರ ಹೃದಯಕೆ ಹಿತಕರ !-ಜೆಟ್ಟೇನು ಕೊನೆಗೆ
ಅವರ ಕಣ್ಣೆ ಅವರಿ ಸುಂದರ !

|| ೧೫ ||

ವ್ಯಾಪಾರ ಧರ್ಮದ ದಿವ್ಯ ಸೋಪಾನವೇ ಮುರಿಯುತಿದು
ತಾಪಬಡುತಿದ ಬಡವರ-ಬಾಳಿನ ಗೋಳ
ಶ್ರೀಪತಿಯೆ ಬಲ್ಲ ವಿವರ !

|| ೧೬ ||

ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಸರಣಿಗೆ ದೇವ ಭ್ರಮೆ

ಜಗದಪಾರ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ವ್ಯುಗ್ರ ಸಮಾಸವಿರ್ಪ ಸರಣಿ
ಜಗದ ದೇವ ತಾನೆಯೆಂಬನು-ವಿಚಾರ ಕೂಡ
ಬಗೆ ಬಗೆ ವಾದವನು ಮಾಳ್ವನು

|| ೧ ||

ಏನೊಂದರಿಯದ ಮಂದ ಮಾಸವನ್ನೇ ಜಗಕೆ ಬಂದು
ನಾಳು ತಾನೆಂಬೆಂಬ ಪರಿಯು ಚರಾಚರದೊ
ಳೆನಿದೇನಿದೇನಭ್ಯರಿಯು |

|| ೨ ||

ತರಣಿ ಬಿಂಬ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಕಿರಣಗಳೊಂದೊಂದರಂತೆ
ಮೆರೆಯುತಿದ ಜೀವರುಗಳಂತೆ | -ತನ್ನೊಳು ತಾವೆ
ತರಣಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ |

|| ೩ ||

ಹಲವು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಸರರು ಗೆಲುವು ನೋಲು ಪಡೆದು ಜಗದಿ
ಬಳಲಿ ಬೆಂದು ಭವದ ಬಾಳಿಸು-ಮುಖ ಮುಖ ಫಲವ
ಮೆಲುವ ಕಣ್ ಮುಚ್ಚಿದರು ಬಹು ಜನ ?

|| ೪ ||

ಜೀವರೆಲ್ಲರಿಗು ತಮ್ಮ ದೇಹವೇ ತಾವೆಂಬ ಮೋಹ
ವಾವರಿಸಿ ದಿಕ್ಕುಗೊತ್ತಿರಿಸಿ-ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಸರರು
ದೇವನೇ ತಾವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸರೆ ?

|| ೫ ||

ವಿಪರೀತ ಮತಿಯ ಸರಣಿಪಡೆದವನೇ ಕಣ್ ಬಾಯ್ ಬಿಡುವ
ನುಪಕಾರವೊಂದಿಲ್ಲ ಪರರಿಗೆ-ನೋಡಿರಿ ಇವನ
ಅಪಚಾರ ಭಾವವ ದೇವಗೆ

|| ೬ ||

ತನ್ನ ತಾನು ತಿಳಿಯದವ ಅನ್ಯರನ್ನೂ ತಿಳಿಯದವ
ಜನ್ಮ ಮರಣ ಸುಳಿಗೆ ಬಿದ್ದವ-ಸರಹುಳು ತಾನೇ
ಉನ್ನತಾತ್ಮನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸುವ

|| ೭ ||

ಚಿತ್ತ ಸಮಂತಿಯರ್ಪ ಮನುಜನೈತ್ತಲು ತಾ ಜಯಿಸುವನು
ಗೊತ್ತು ಗುರಿ ಬಾಳನ್ನರಿಯುತು-ಗುರು ಹಿರಿಯರೊಡ
ಸಾಕ್ಷೀಕ ಮಾರ್ಗದಿ ನಡೆಯುತ

|| ೮ ||

ಸಹನೆ ಬೇಕು ಜೀವರಿಗೆ ಸಹಿಯ ಕಹಿಯ ಸೇವಿಸಲು
ಅಪರಹದಿ ಜಗದೀಶನಂಭ್ರಮ-ಪಾರಾಧಿಸುತ್ತ
ರಿಹವರದಿ ಸುಖಿಸಲು ಕಂಡೆಯ !

|| ೯ ||

(೨) ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕಾರ-ಪ್ರತಿಭೆ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನಿಗೊಂದು ಪ್ರತಿಭೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಂದು
ಅತಿಶಯ ಕಾಂತಿಯುಂಟು ಬೀರುತು-ಲಿಪ್ಪುದು ಪರ
ಹಿತ ಸುಖಪ್ರದವಾಗಿ ಸಂತತ

|| ೧೦ ||

ಜೀವ ಜೀವರಿಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಾವ ರುಚಿ ಗುಣ ಕರ್ಮ
ಈ ಮನುಷ್ಯಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲು-ಕಾಂಬುದು ದೇವ
ದೇವನ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳ್ಳಿಲ್ಲೊ

|| ೧೧ ||

ತಿಳಿಯಬೇಕು ಮಾನವ ಪನ್ನೋಳಿಗನ ವಿಶೇಷ ಬಲವ
ನಲವಿನಿಂದದನು ರೋಗಕದ-ಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ
ಬಳಸಿ ತಾನೂ ಸುಖವುದು ಸದಾ

|| ೧೨ ||

ಒಬ್ಬ ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಕೂರನೊಬ್ಬ ತಿಲ್ಲಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ
ಒಬ್ಬ ಗುರುವೊಬ್ಬ ಸೇವಕ-ಕೃಷಿಕ ವಲೆಕ
ನೊಬ್ಬ ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬ ಗಾಯಕ

|| ೧೩ ||

ಮಾನವನ ಕಾಯಕವು ತಾಪ್ತಿರ್ಪ ಸ್ವಭಾವದಂತೆ
ಜ್ಞಾನ ಗುಣ ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕ-ವದೆಯುವುದಿದೇ
ಜಾಣಕನ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ರೋಗ

|| ೧೪ ||

ಒಬ್ಬನ ಸ್ವಭಾವಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಸ್ವಭಾವ ಬೇರೆ
ಒಬ್ಬನಂತೆ ಒಬ್ಬನಿಲ್ಲವು-ಹೀಗಿದ್ದರೂ ತಾ
ನೊಬ್ಬನೊಬ್ಬನಿಗಾಶ್ರಯವು

|| ೧೫ ||

ಇಷ್ಟಾದರು ಶಿಷ್ಯ ಜನ ದುಷ್ಟ ಜನ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
 ಇಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾರ್ಚರು—ಅ ಫಲಕೆ ತಕ್ಕ
 ತಕ್ಕ ಸುವಿಗಳನುಣುವರು

|| ೧೬ ||

ಸತ್ಯ ರಜ ತಮ ಗುಣ ಸುತ್ತಿಯೆದು ಬೇವರನು
 ಎತ್ತೆತ್ತ ಬೋದರು ಬಿಡದು—ಅವರವರಿಂದ
 ತತ್ತಕ್ಕುಮ್ ಮಾಡಿಸುವರು

|| ೧೭ ||

ಮಾಣವ ಸಮಾಜದೇಳ್ಗೆ ಗೇನೆನ್ನ ಸಂಸ್ಕಾರಬೇಕು
 ಮಾಣವನ ಹೈದಯದ ವಿಶಾಸಲೆ—ಭಾವೈಶ್ಯತೆಗೆ
 ಮಾಣವನ ವಂಶದುಡ್ಡಾರಲೆ

|| ೧೮ ||

ಮೂವತ್ತೆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳು

ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳಲಿ ಸದಾ ಕಷ್ಟರ ಕಾಲವೆಯೆನುತು
ಕಷ್ಟವನವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ-ಲೋಕದೊಳದ
ಬೆಣ್ಣಿನ ಶಕ್ತವೆ ನಿನದರೆ !

|| ೧ ||

ಮಕ್ಕಳ ಪಡೆದು ಮುಂದೆ ಅಕ್ಕರದಿ ಸಾರಿ ಸಲಹಿ
ಅಕ್ಕರ ವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿಸಿ-ಕೊನೆಯೊಳವರ
ಸಿಕ್ಕಿದವರಿಗೆ ನೀರಿಸಿ

|| ೨ ||

ವಿಹಿದ ಸತಿ ಪತಿಗಳು ಸುಖವನನ ನಡೆಸಲೆಂದು
ಅಪರಹದಿ ಬಯಸಿ ಹಿರಿಯರು-ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹೆಣ್ಣು
ಸಹನೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲಿಯರು

|| ೩ ||

ಹೆಣ್ಣು ತಾಯಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಹೆಣ್ಣು ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಬಂದು
ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ರೂಪದಿ ಬಂದು-ಪರಿಕಿಸುವಳು
ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದಲ್ಲವೆ ಜಗವಿದು ?

|| ೪ ||

ಹೆಣ್ಣು ಗೊಂದು ಗಂಡು ಬೇಕು ಗಂಡಿಗೂ ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಸಾಕು
ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಪರದ-ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ನೋಲ್ಲ
ಹೆಣ್ಣುಗನಿಗಿಲ್ಲವೆನಪರ !

|| ೫ ||

ಸತಿಯ ಮನವ ಕೆಡಿಸ ಪತಿಯು ಪತಿಯ ಮನವ ಕೆಡಿಸ ಸತಿಯು
ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರೇ ಅಲ್ಲ ಲೋಕದಿ-ಅವರೊಂದು ಬಗೆಯ
ಹಿತಶತ್ರು ಸಂಬಂಧ ಜಗದಿ

|| ೬ ||

ಸತಿಯ ನೇಮವಿರದ ಪತಿಯು ಪತಿಯ ನೇಮವಿರದ ಸತಿಯು
ಸತಿ ಪತಿಯರಾಗುವರೆನು ? -ವಿಳಿಯಲು ಪರಮ
ಪತಿತರವರ ನಂಬುವುದೆನು ?

|| ೭ ||

ಸತಿ ಪತ್ನಿಯರನ್ನೆಗಲಿಸುವ ಮತಿವಿಳಕೊಂಡೊದಗು
ಹಿತವನ್ನೆಣೆಪರೆ ಇವರಿಗೆ ?-ಕಡೆಯಲಿ ದುಷ್ಟಂ
ಗತಿಯೇ ಗತಿ ಇವರ ಬಾಳಿಗೆ

|| ೮ ||

ವಿರಹ ದುಃಖವೆಂಬುದೊಂದು ಪರಿಪರಿ ವಿಧವಲಿ ನೆರನ
ಪರಿಶಿಸಿ ಮರುಳನ ಮೂಲ್ಯದು-ಇದೊಲಿತ ಜಾಣ
ಮರುಗೊದಕೆ ನೋಡಲೊಂದೆಂದು

|| ೯ ||

ಸಖಾ ಏಯೋಗ ಸತಿ ಏಯೋಗ ಸಕಲ ಬಂಧು ಸುತ ಏಯೋಗ
ಸಖಿ ತಿಪ್ಪ ಸ್ನುರು ಏಯೋಗವು-ಸಂಪದ ಏಯೋಗ
ಸಕಲರ ಬಾಳಿನಲಿ ಬಹುವು

|| ೧೦ ||

ಪರ ಸಾರೀ ನೋಡದರೆ ಎಲ್ಲ ! ಪರಸಾರಿಯರ ಕಂಡರಾಸೆ !
ಪರಿಪರಿ ಪತ್ನಿಗಳ ನೋಡನೆ-ಬಾಯಲಿ, ಹೆತ್ತಾ
ಚೆರನೆಯಲಿ ಡಾಂಭಿಳ ನೆಡೆನೆ !

|| ೧೧ ||

ಅವ ದೇವ ಕಾವನವರನಾವ ಗುರುವು ಕೃಪೆಯ ಕರೆವ
ನಾವ ಸುಗುಣವಿಹುದೀ ಜನರಲಿ ? ಉದ್ಧರಿಸಲು
ಕೋವಿದರೆ ಇವರು ಜಗದಲಿ

|| ೧೨ ||

ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರ

ನೇಮು ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲದೆಯೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಭಜಿಸರ ನೋಡು
ಕಾಮದ ಕಣ್ಣಿನ ಜಫರನು-ಆಡಂಬರದ
ತಾಮಸೆ ಗುಣದ ನರರನು

|| ೧ ||

ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವದೇಕೆ ? ಆಗ್ನಿ ನಾಳು ಕಡಿಮೆಯೆಂದು
ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಭವದ ಕ್ಷಣಿಕ-ದೀಪದೊಳವಾ
ಮಾರ್ಗ ಹೆಜ್ಜೆಯೆಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ

|| ೨ ||

ಸುಳ್ಳು, ಕಳ್ಳ, ತನಗೊಂದ ಜೊಳ್ಳು, ಜೀವನಕೆ ಜೋಡು
ಜೊಳ್ಳು ತುಂಬ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ-ಮೊಗಲಕೊಂಬ
ಗೆಳ್ಳುನೀರು ಬಿಡುವರ ಕಾಣೆ

|| ೩ ||

ಮಳೆಯು ಬಿಸಿಲು ಹಿಂದು ಗಾಳಿ ಬೆಳೆ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸೂರ್ಯ ಹಂದ್ರ
ರಿಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆಳಕು ಕಾಂತಿಗೆ-ಕಾರಣನೆ ನರ ?
ಹುಳುವೀತ ಸಿಕ್ಕಿಹನು ಭ್ರಾಂತಿಗೆ

|| ೪ ||

ತನ್ನಿಂದಲೇ ಲೋಕವೆಂಬ ಕುನ್ಫಿ ಮಾನವನು ನೋಡು
ತನ್ನ-ಲೋಕದಂತರವನು-ತಿಳಿಯದ ದುಷ್ಟ
ನಿನ್ನೆಂತು ಪಾಲಿಸುವ ಜಗವನು ?

|| ೫ ||

ಜಗದ ನೋಡಿ ನಾವು ನಗಲು ಜಗವೇ ನಮ್ಮ ನಗುತಲಿಹುದು
ಜಗದ ಜೀವಲೋಟೆ ಬೆಜ್ಜೆಗೆ-ಕಾರಣರೆ ನಾವು
ಜಗದೀತನದ್ಭುತ ಲೀಲೆಗೆ

|| ೬ ||

(೨) ಸಾಸ್ತಿ ಕವಾದ

ದೇವಭಿಕ್ಷುವೆಂಬರುಂಟು ದೇವನೇ ನಾನೆಂಬರುಂಟು
ದೇವನ ಸಿದ್ಧಿಸುವರುಂಟು—ಈ ಮೂರು ಬಗೆಯ
ದೇವ ವೈರಿ ಮಾನವರುಂಟು

|| ೭ ||

ದೇವನ ಬೆಸದಿವಲ್ಲಿ ನೋವ ಪರರಿಗುಂಟುಮಾಡಿ
ಯಾವ ನೀತಿ ಕೃತ್ಯವಾದರು—ಮಾಡುವರುಂಟು
ದೇವನ ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತರು

|| ೮ ||

ವಿಭ್ವ ಮಾಡುವವರೆ ಬಹಳ ಸುಖಾನ್ವಿತ ಕರ್ಮದ ಪಥಕೆ
ಅಪ್ಪಾಣವೆ ಇದಕೆ ಕಾರಣ—ವಲ್ಲದಿದ್ದೇನು ?
ಪ್ರಶ್ನೆಯವರಿಗದ ಕಾರಣ

|| ೯ ||

ವಾವನತ್ತವಿಲ್ಲದಿಹೆ ಬೇವನವೆ ಸಾಗಿದುದು
ನೋವು ಸಾವು ಸಂಕಟಗಳು—ಹೆಚ್ಚಿತವೆಲ್ಲೂ
ಕಾವ ದೇವ ಕೋಪಿಸಿರಲು

|| ೧೦ ||

ಶಿಷ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ತುಷ್ಟಿಯ ಬೇವನವ ನಡೆಸಿ—ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರರ
ಗೋಪಿಯೊಳು ಬದುಕ ತೋಗಿಸಿ

|| ೧೧ ||

ಮನೆ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಲಹೆ ಜನಮಂದಿಗನೈದಿಸಿ ನಾಡ
ಜನರ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಹನು ಮನ—ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು
ವಿಧಿಯೋಗಿಸುವವನೇ ಪಾವನ

|| ೧೨ ||

ನಾಡು ನುಡಿಯ ಜನರ ಮೇಲ್ವಿಗಾಡಿ ಮಾಡುವ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯ
ಬೇಡವೆನ್ನುವವರೇ ಬಹಳ !—ಈ ಕಾಲದೊಳಗೆ
ನಾಡ ಹಿತವನೇನೆಂದರೆ ವಿರಳ !

|| ೧೩ ||

(೨) ಭಂಡ ಜೀವನ

ಲೋಕ ಹಿತವು ನಮಗೇಕೆಂದು-ಲೋಕ ತಿದ್ದಲಾಗದೆಂದು
ಲೋಕವ ನುಚ್ಚುಸುರೆಕೆಂದು-ನಾಡಿಸುವಂಥ
ಕಾಕು ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿಹರಿದುಂ

|| ೧೪ ||

ಕಸುಟೆ ಮೋಸ ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂಬ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ಧಿಯ ಜನರು
ಅಪಕಾರವನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಪರರಿಗೆ-ಲೋಕವು ಕೆಡಲು
ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವರಿದಿಗೆ

|| ೧೫ ||

ಅನ್ಯಾಯವಶ್ರಮದಿಂದಲನ್ಯರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ದೋಚಿ
ತನ್ನದನ್ನು ತಹ ಕಾಲವು-ಬಡವರಿಗನ್ನ
ತನ್ನ ಲಿಲ್ಲವೇನನ್ಯಾಯವು ?

|| ೧೬ ||

ಇಂದಿಗೆ ಬಂದದ್ದೆ ಲಾಭ ಮಂದಿ ಸತ್ತರೇನು ನಮಗೆ
ಮುಂದಕೆಂಥ ಸಮಯ ಬರುವುದೆ ?-ಎನ್ನುವ ಕೆಟ್ಟ
ಮಂದಿ ಹೆಚ್ಚಿ ವೇಳುವೇನಿದೆ ?

|| ೧೭ ||

ಇದ್ದ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಕ್ರುದ್ಧರಾಗುವಂಥ ಕಾಲ
ಕದ್ದು ಪರರ ವಿಶ್ವಾದಿಗಳ-ಕೊಬ್ಬುತಲಿಹರು
ಹದ್ದು ಹಾವ ಹೊಡೆವಂತೆ ಫಲ !

|| ೧೮ ||

ಎನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಕಟ ! ಮಾನ ಬಿಟ್ಟು ಜನರ ನಡೆತೆ
ಶ್ವಾನನಂತೆ ದಿನವ ಕಳೆಯುತ-ಮೆರೆವರು ತಾವು
ಮಾನವರೆಂಬುದನೆ ಮರೆಯುತ

|| ೧೯ ||

ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಬುದ್ಧಿ ಮಾತು

ಜೊತ್ತು ಕಳೆದು ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಮುನ್ನ ಮನದಿ
ಉತ್ತಮ ಕ್ರೋಧವ ನೆನೆಯೊ-ಮಾಣವ ನೀನು
ಮರ್ತ್ಯನಲ್ಲವೇನೋ ತಿಳಿಯೊ

|| ೧ ||

ಕರುಣಾಸಾಗರನ ನೀನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಪ್ರಾಣಿ
ಪರಿಪರಿ ಭಾಗ್ಯಗಳ ನೀಡುವ-ಇಹಪರದಲಿ
ಕರುಣದಿಂದ ನೀನ್ನ ಸಲಹುವ

|| ೨ ||

ಬಂದ ಭಾಗ್ಯವೇನೋ ನಿನ್ನಗೆ ಮಂದಮತಿಯಾಗಿ ನೀನು
ಹಿಂದು ಮುಂದು ಕಾಣದೆ ಕಾಲ-ಕಳೆಯುತ ಬರಿ
ಮುಂದೆ ಗತಿ ಯಾರಹರೊ ಗಾವಿಲ

|| ೩ ||

ಅಂಕು ಇಂಕು ಎಂಕಾದರು ಸಂತ್ಯೆಸಲು ಬೇಕೋ ಭವದ
ಕಂತೆ ಜೊಣೆಯು ಬಹಳ ಜೊಡ್ಡದೊ-ಇದ ತಿಳಿಸಲು
ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿ ಬೇಡುದೊ

|| ೪ ||

ಸಂತಸದ ಮನದಿಂದಲಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ಸದಾ
ಹಿಂಸನೆಯ ಮಾಡುತಂದಿನ್-ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳ
ಸಂಘ ಮಾಡು ನಡೆಸೊ ದಿನದಿನ

|| ೫ ||

ಜರಿಯಬೇಡ ದೈವವನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ ನೀನ್ನ ಗುರುವ
ತೊಲೆಯಬೇಡ ಸಜ್ಜ ಪರನು-ಸತ್ಯಾರ್ಯಕೆ ಹಿಂ
ಜರಿಯಬೇಡ ಮಾಡು ಮನವನು

|| ೬ ||

ದೂರ ದೂರವಾಗಲಿ ನಿನ್ನಾರುಭವಿಗಳು ಅಧಿ
ಕಾರ ಮದ ಡಂಭಾಚಾರವು-ಮನವು ನಿರ್ವಿ
ಕಾರವಾಗಿದಲಿ ಸತಪವು

|| ೭ ||

ಸಾಕ್ಷಿಯ ಸೇವೆಯಿಲ್ಲದೇನೋ ನೇಮದಿಂದ ಒಡುಕುವುದು

ವ್ರೇಮ ಜೀವನದ ಬಂಧನ-ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನಗೆ

ಈ ಮರ್ಯಾದೆ ತಿಳಿಯಲೋ ಜಾಣ

|| ೮ ||

ಅವನ ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧವು ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಫಲಿಸಲಿವೆ

ಅವನು ನಿನ್ನ ಕಳುಹಿದುದಕ್ಕೆ-ಮೂಢನೇ ಇಂದು

ಅವನನ್ನೇ ನೀ ಮರೆತೆಯೇಕೆ ?

|| ೯ ||

ಅವನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ನೀನು ಅವನೇ ನಿನ್ನ ಸಮಯಕರನು

ಭವದ ಕಡಲ ದಾಟಿಸುವನೋ-ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳ

ನಿವರಣವಿತ್ತು ಸಂಪ್ರೀತನನೋ

|| ೧೦ ||

ನಿನ್ನೊಳಗೆ ತಿಳಿದು ನೋಡೋ ಬನ್ನಬರುವ ಬದುಕಿನೋಳಿಗೆ

ಇನ್ನು ಸಾರವಾವುದೆಂಬುದು-ಈ ವಿಶ್ವದೊಳಗೆ

ನಿನ್ನ ಬಾಳೆ ಗುರಿಯೇನೊಬುದ

|| ೧೧ ||

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಪ್ಪುಬ್ಬಗೊಳ್ಳದಿರಿದರೆ

ಅಬ್ಬಬ್ಬ ! ಈ ಜಗದ ಸೃಷ್ಟಿಯು-ಅದ್ಭುತವದೋ

ಕೊಬ್ಬನು ನೀ ಪರಪ್ರಾಣಿಯು

|| ೧೨ ||

ಜಗವು ನಿನ್ನಾಧೀನವೆಂತೋ ಜಗದ ಮೂಲೆಯೊಳು ನೀನೊಬ್ಬ

ಜಗದ ಜನರು ನಿನ್ನ ದಾಸರೆ ?-ನಿನ್ನ ಕುತರ್ಕ

ನಗೆಪಾಟಲಾದೀತು ಮೆರೆದರೆ !

|| ೧೩ ||

ಜಗದ ಜನರನಾಳ್ವಿನೆಂದು ಬೋಗಲುವುದು ನ್ಯಾಯವೇನೋ

ಮೇಲೆ ದಾಸ ಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯವು-ಜಗದೀಶ ನಿನ್ನ

ಲೋಕವದೆ ಬಡನೋ ಪರಶವ !

|| ೧೪ ||

ಬೇವದೇವನಾರಾಧನೆ ಬೇವ ಗುರು ಸ್ತೋತ್ರ ಭಜನೆ

ಬೇವ ಮನೋಭಾವ ವರ್ತನೆ-ಇವುಗಳು ನಿನ್ನಗೆ

ಈವುದಯ್ಯ ಪರಮಾರ್ಥವನೆ !

|| ೧೫ ||

ನಲವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಪಾಠ

ಮಳೆ ಗಾಳಿ ಭಳಿ ಬಿಸಿಲು ಬೆಳಕು ಇಳೆಯ ಚೀವರ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿ
ಫಲವ ಕೊಡುವ ಶ್ರೀಶ ಕಂದೆಯ-ನೀನೇನ ಮಾಳ್ವೆ
ತಿಳಿಯುವೆ ನೀಯಂತೀ ವಿಸ್ಮಯ !

|| ೧ ||

ಜಗದ ಚಕ್ರ ಸುಗಮವಹುಮು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ
ಸಗುವ ಸಸ್ಯ ಖಗವ್ಯಗಾವಳಿ-ರಾಜಸುಕಿತವು
ಸೋಗಸು ಚಿತ್ರವಿದನು ನೀ ತಿಳಿ

|| ೨ ||

ಒಂದೇ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕೊಂದೆ-ರೆಂಬೆ ಹೂವು ಕಾಯಿ
ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿರುತ್ತಲಿ- ಬೆಳೆಯುವ ತಮ್ಮ
ಸಂದ ಕೆಲಸ ಗೈವ ಪರಿಯಲಿ

|| ೩ ||

ಒಂದೇ ವೃಕ್ಷದಾಶ್ರಯದಿ ಬಂದು ಜನರು ಪಕ್ಷಿ ಮೃಗವು
ನಿಂದು ನೆರಳು ಹೆಣ್ಣು ಕಾಯ್ದುಳಿ-ಸವಿಯುವ ತೆರದಿ
ಒಂದೇ ಹಲವಕಾಯ್ತು ಬೆಂಬಲ

|| ೪ ||

ಒಂದೇ ವೃಕ್ಷನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದ ತಾಯಿಬೇರು ತನ್ನ
ಕಂದ ಬೇರುಗಳ ಮೂಲಕ-ಸಾರವನೇಳಿದು
ನಿಂದ ವೃಕ್ಷಕೆರೆವ ಕೌತುಕ

|| ೫ ||

ಒಂದೇ ವೃಕ್ಷದಿಂದ ಬೀಜವೊಂದೊಂದು ತಾ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ
ನಿಂದು ಮುಂದೆಕಾಶ್ರಯವೇನ-ರೀತಿಯಲಿ ಜಗ
ಮುಂದೆ ಸಾಗುತಿಹುದೊ ಮಾನವ

|| ೬ ||

ವೃಕ್ಷ ಜಾತಿಯೆಷ್ಟು ನೋಡು ಪಕ್ಷಿ ಜಾತಿಯೆಷ್ಟು ನೋಡು
ಲಕ್ಷ ಹದಿನೆಂಟು ಯೋನಿಯ-ಜೀವರನು ನೋಡು
ಕುಕ್ಷಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳು ಪರಿಯ

|| ೭ ||

ಪ್ರಕೃತಿ ಬೇಡಿ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಶಕುತಿವಂತೆ ಧರಣಿ ಮಾತೆ
ಸುಕೃತ ಬೀವಿಗಳ ಕಾಯಕೆ ?—ದಷ್ಟು ಗೈವ
ವಿಕೃತ ಬೀವರನು ದಹಿಸಲಿ ?

|| ೮ ||

ಸದ್ಗುಣವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳೊ ಸದ್ಗುರುವ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳೊ
ಬಿದ್ದನರೂಪನ ದೇವನ—ಬಿಂತಿಸೊ ಭಗ
ವದ್ಗೀತೆಯ ಸುಧೆಯ ಕರೆದನ

|| ೯ ||

ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಭವದಲ್ಲಿ ನೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ
ಸಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವ ನಿಲ್ಲಿಸೊ—ಈ ದಿನದಿಂದ
ಪ್ಲುಪ್ಲಕ ಬುದ್ಧಿಯ ಶೃಜಿಸೊ

|| ೧೦ ||

ಕಾಕು ಮನುಜರ ಸಂಗವೇಕೆ ಮಾಡುವೆಯೊ ನೀನು
ನಾಕ ಸುಖವ ನಿನ್ನಗೆ ಕೊಡುವರೆ ?—ಅವರ ಅವಿ
ವೇಕ ಬೋಧೆಗೆ ಕಿವಿಯ ಕೊಡುವರೆ ?

|| ೧೧ ||

ಧೂರ್ತನಾಗಿ ಮೆರೆಯಬೇಡ ಅರ್ಹ ಜನರ ಮೆರೆಯಬೇಡ
ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಲು ನಿನ್ನಯ—ಬೀವನನ ನೀ
ಸ್ವಾರ್ಥದಿ ಸಲ್ಲಿಸೊ ಸೇವೆಯ

|| ೧೨ ||

ಪ್ರಾಣಿ ದಯೆ ಬೊಡ್ಡದಯ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಸಲ್ಲದಯ್ಯ
ಪ್ರಾಣಿ ತೆಗೆಯದಿರೊ ಬಡವರ—ರಕ್ತವ ಹೀರಿ
ಪ್ರಾಣವ ನೀ ಬಿಡುವೆ ಎಚ್ಚರ !

|| ೧೩ ||

ಲೋಕಗತಿ ಬೀವ ಭಾವ ಶೋಕ ಮೋಹ ಮದಮಜ್ಜಾನ
ಅಕರ್ಷ ಬೀವನದ ಮರ್ಮವ—ತಿಳಿಯ ಬೇಗ
ತೇಖರಿಸೊ ಪುಣ್ಯ ಸಾರವ

|| ೧೪ ||

ನಲವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ದೇವರಲ್ಲಿ ವರಣಾಗತಿ

ಯಾವ ಕಾರಣವೋ ಏನೋ ದೇವ ನಿನ್ನ ಇತ್ಯೆಯಂತೆ
ಈ ವಸುಧೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ-ನರಮೃಗವಾಗಿ
ಯಾವ ಜ್ಞಾಪಕವು ಇಲ್ಲದೆ

|| ೧ ||

ಯಾರಿಗೆ ಸಾ ಇನ್ನಿಸಿದನೋ ! ಯಾರೋ ಎನ್ನ ಮಾತಿ ಹಿತರು
ಯಾರೋ ಏನೋ ಒಂದೂ ತಿಳಿಯದೋ-ಈ ಪರಿಯಲಿ
ಧಾರುಣಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದನೋ

|| ೨ ||

ರಕ್ಷಿಸಿದವಳೆ ಪಾಯಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದವನೆ ತಂದೆ
ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಯುವ ವೇಳೆಗೆ-ಎಳೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ
ಲಕ್ಷ್ಯ ಬಂದಿತ್ತವರ ಕಡೆಗೆ

|| ೩ ||

ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಯಲಿ ರೀತಿಯಿಂದಲೆನ್ನ ಪೊರೆದ
ವೇಳೆಯೊಳಗವರು ಕಲಿಸಿದ-ಮಾತುಗಳು ಮುಖದಿ
ಓಲಾಡುತ್ತಿರವು ವಿಧ ವಿಧ !

|| ೪ ||

ಕೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲಿ ಕಳೆದವೇಷೋವರ್ಷಗಳು ಅದರ
ವಾಸನೆಯಿಲ್ಲವೋ ನನಗೆ-ಗೊಂಬೆಯವೊಲು
ವೇಷ ಕೊಟ್ಟು ಕುಡಿದ ಬಲು ಬಗೆ !

|| ೫ ||

ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಿಂತ ಕೇಡು ಸಾಧು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ರೀತಿ
ಗೌಣವಾಯಿತದುನೆ ಇಂದಿಗೆ-ಸಾ ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆದು
ಜಾಣನೈಸಲಿಲ್ಲವಿದಿಗೆ

|| ೬ ||

ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೃಪಕ್ಕೆ ವಾಸಮಾಳ್ತೆ
ಮಕ್ಕಳ ಬೊಡೆಯೊಳಾಡುತ-ಅಂಕಿತು ಬಳೆದು
ನಕ್ಕುನಲಿದ ದಿನವ ಕಳೆಯುತ

|| ೭ ||

ಯಾವುದೋ ಬೇರಳೆ ಬಂದು ಯಾವುದೋ ಭಾಸೆಗೆ ಸಂದು
ಯಾವುದೋ ವೇಷವ ಕಟ್ಟಿತು—ದೊಡ್ಡ ವರದ
ಯಾವುದೋ ವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿಯಿತು

|| ೮ ||

ನನ್ನಯ ವ್ರಾತನಂತೆ ನನ್ನಯ ಸಂಸ್ಕಾರದಂತೆ
ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ ಫಲಿಸಲು—ಯಾವನವರಿ
ನನ್ನ ನಾನೇ ಮರೆತಿ ಜಗದೊಳು !

|| ೯ ||

ವಿದ್ಯೆ ರೂಪ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಗತಿ
ಯದ್ವ ಬರೊಳಗೆ ಗರ್ವಿಸು—ಆ ಪ್ಲೇತ್ರದಲ್ಲಿ
ಗೆದ್ದವನೇ ನಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ

|| ೧೦ ||

ಬೆಡ್ಡೆ ದೇಹ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಡ ಸುಳಿದ ಹೆಣ್ಣುಗಳ
ಗುದ್ದೆ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಹಾರಿಸಿ—ಸಗುಪ್ತರಿ ಮನದಿ
ಅಡ್ಡ ದಾರಿಗಳನೆ ಯೋಚಿಸಿ

|| ೧೧ ||

ಬಂದ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವೊಂದೊಂದಾಗಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ
ಒಂದೊಂದು ಕುಂದಿಟ್ಟಿ ವರ್ಜಿಸು—ಕಾರಣ ಕೇಳಿ
ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬೆರಳೆ ತೋರಿಸಿ

|| ೧೨ ||

ಮನಕೊಪ್ಪಿದ ಹೆಣ್ಣುವರಿಸಿ ದಿಫ ಲಿಪ್ತದ ಬದುಕ ನಡೆಸಿ
ತನು ಸಾರ್ಥಕ ಪಡೆಯೆ ಯೋಚಿಸು—ಅಡಿಯಾಡುತರೆ
ಜನುಮದಾಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕಾಡಿಸಿ

|| ೧೩ ||

ಹೋಗಲಿರಿಸದಾವಳೆಗೆ—ಬೇಗುದಿ ಪಡುಮತಾಯ್ತು
ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಾಯಿತೆವನು—ಮುಂದಿನ ಬಾಳು
ಸಾಗಿಸುತ್ತ ಮೂಡೆ ಸಾಧನ

|| ೧೪ ||

ಬೆಳಕು ಹರಿಯೆ ಹಿಂತೆಯುದಿಸಿ ಬೆಳಕು ದೀಪವಾರುವನಳ
ಭಳಕು ನರಕೆ ಹೊಡೆದ ಪರಿಯಲಿ—ದುರ್ವಿಷಯಗಳ
ಕಲುಷಂತಾಕಲಹ ಮನವಲಿ

|| ೧೫ ||

ಅಸಹನೆ ಅಸಹ್ಯ ಮಾತು ಅಸುರ ವರ್ತನೆಗಳ ಚಿತ್ರ
ವಿಷಮ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿಯೆ—ಎನ್ನಮ ಪೂರ್ಣ
ಅಸಮರ್ಥನ ಮಾಡಿಕೊ ಬೊರೆಯೆ !

|| ೧೩ ||

ಈತಿ ಬಾಧೆಯಾದುವೆ ಎನಗೆ ಏತರ ದುರ್ವಾಧಿಯೊ ತಿಳಿಯೆ
ನೀತಿ ನಿಯಮ ನೀರ ವಾಲಿಗೆ—ನೋಡಿದ ಜನ
ವ್ರಾತಕಾರಯ್ಯ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಿಗೆ

|| ೧೪ ||

ಸುಲಭದಿ ಪರಿಹರಿಸುವೆಲ್ಲ ಬಲಿತ ಬೇರು ಕೀಳಿಸಲ್ಲ
ನೇಳಲನೀವ ಮರವಿದಾಗದೆ—ನಗ್ಗಿ ಲಾ ಆಯ್ತು
ತುಳಿಯಲಿಗ ಮುಳ್ಳು ಬೆಳೆದಿದೆ

|| ೧೫ ||

ಜಿತ್ತವರ ಹೊತ್ತವರ ನುತ್ಯ ಸೇನೆ ಮಾಡಿ ನಲಿ
ಯುತ್ತ ಮನದಿ ಭಜಿಸಿ ದೈವವ—ದಿನ ಕಳೆಯದೆ
ಚಿತ್ತ ಕಳೆಯಿತೆನ್ನ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವ

|| ೧೬ ||

ತರಳರನು ಮಂಕುಬಡಿಸಿ ಪರಮ ನೀಚ ಮಾತುಗಳಾಡಿ
ಹಿರಿಯತನದ ಗರ್ವ ತೋರುತ—ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ
ಸರಿಯುವಂತೆ ಬೊರ ಮಾತುತ

|| ೧೭ ||

ಕರುಳ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿತೆಯು ಕರುಳ ಬಗೆವ ರೀತಿಯಾಗಿ
ಹಿರಿಯತನವೆಲ್ಲಿ ಉಳಿವುದು ?—ಆ ಗರುವತನ
ಹರಿಯುತೆಂದೊ ಮಾಯವಾದುದು !

|| ೧೮ ||

ಹುಟ್ಟಿ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದರೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಣ್ಣ ಮಾನ ಕಪಟ ?
ಕಟ್ಟಿ ಸಡಲುವ ವೇಳಿಗೆ—ಈ ಪರಿ ಘಾಟಿ
ಅಟ್ಟಿಪಾಸ ಬರ್ಪವೆಲ್ಲಿಗೆ ?

|| ೧೯ ||

ಚಾಡಿ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಾಳು ಹೇಡಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದೆ !
ಗಾಡಿಶಾರವಂತೆ ಹೊರಗೆ—ತೋರುತ ಬಾಳ
ಗಾಡಿ ನಡೆನೆ ಕೆಡಿದೆ ಕಡೆಗೆ

|| ೨೦ ||

ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತ ಮೇಲೆ ರಥ ನೆಟ್ಟು ನೇರ ನಿಲಿಸಲಳವೆ ?
 ನೊಟ್ಟನೆಲ್ಲ ಮೊದಲೆ ಹಿಡಿದೆ-ಬಾಯ್‌ಬಿಡಲು ಕೊನೆಗೆ
 ಬಟ್ಟೆಯ ಸಾಗಲು ಬರುವುದೆ ?

|| ೨೪ ||

ಬಾಳಿನ ಲೋಕದ ಪರಿಯ ಗೋಳ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಮುಖ
 ತಾಳದೆ ವೇಳದ ಮಾತನವು-ರಘುವರನನ್ನ
 ಧಾಲಗೆಯೊಳು ನೂಡಿಸಿ ಬಂದವು

|| ೨೫ ||

ನಲವತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸದ್ವರ್ತನೆ-ಸದಾಚಾರ

ಕಾರಣಂಗಳೇನೇ ಇರಲಿ ಸಾರಸಾಕ್ಷನ ಸ್ಮರಣೆ ಮನಕೆ
ಕಾರದಿರುವಂಥ ಮನುಜರು-ಧರಣಿಗೆ ಬಲು
ಭಾರವಿನ್ನಿಸರೆ ನೀಚರು |

|| ೧ ||

ಹೊಂದಿರು ಮಕ್ಕಳು ಬೇಕು ಉಂಡುಟ್ಟಿ ಸುಖಪಡಲು ಬೇಕು
ಪ್ರಂಥರೀಕಾಕ್ಷನ ಭಜನೆಯು-ಬೇಡವೆನ್ನುವ
ಭಂಡವಲ್ಲ ಭ್ರಷ್ಟ ಜೀವಿಯು

|| ೨ ||

ತನುವ ಕೊಟ್ಟ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಮನಕೆ ಬೆಳಕೆ ತೋರ್ವ ಗುರು
ಅನುನಯದಿ ಹಿತವ ಕೋರುವ-ಹಿರಿಯರ ಕಡೆ
ಗಣಿಸುವವ ಪಾಪಿಯನಿರುವ

|| ೩ ||

ಪದಮೋದರನ ದಿವ್ಯ ಚರಿತೆ ಪದುಮಿನೀವಲ್ಲಭನ ಭಜನೆ
ಪದುಮಾಕ್ಷನದ್ವಿತ ಮಹಿಮೆ-ತಿಳಿಯದ ನರ
ಬದುಕಿದ್ದರದೇನು ಹಿರಿಮೆ ?

|| ೪ ||

ಹೆಗಲು ಇರುಳು ಹರಿಯ ನಾಮ ಮೊಗದೊಳಿರ್ಪದಾವ ನರಗೆ
ಬಗೆಯನನನು ಭವದ ಕಷ್ಟದ-ಕಾರಣವುಂಟು
ನಗಧರನೇ ಅವನ ಸಲಹುವ

|| ೫ ||

ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬರುವ ಭಾವ-ಮೃದು ಮಧುರ ವಾಕ್ಯಗಳು
ವದನ ಕೃತಿಯೊಳಿರ್ಪವಾರಿಗೆ-ಅವರೇ ಪರಮ
ಸದಯ ಮಹರ್ಷಿಯರೀಗಿ

|| ೬ ||

ತಪ್ಪು ಯೋಚನೆಗಳ ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುವುದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು
ತಪ್ಪು ಕೆಲಸನೆಂದೂ ಮಾಡವೆ-ಇದ್ದರೆ ಅವರ
ನೊಪ್ಪದಿರನೆ ಶ್ರೀಶ ಪರುಷಜಿ

|| ೭ ||

ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮನೊಳ್ ಭಜನೆ-ನೇಮ ನಿವೃತ್ತಿಯಿರಲಾಗಿ
ಪಾಮರನಾದರೂ ಅವನು-ಸತ್ಯದಿ ತನ್ನ
ಕಾಮಿತಂಗಳೆಲ್ಲ ಪಡೆವನು

|| ೮ ||

ಕರುಣಾವಾರಿಧಿಯು ನಮ್ಮ ಧರಣಿಜಾಮನೋಹರನು
ಪರಿಹರಿಸುತೀವನು ಪಾಪವ-ತನ್ನ ಭಕ್ತರು
ಕೊರಗದಂತೆ ಪೊರೆವ ಮಾಧವ

|| ೯ ||

ದಿನಕೊನ್ನೆಯಾದರು ಅವನ ವನಜ ಪಾಪಗಳ ಸ್ಮರಿಸಿ
ಮನದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬದುಕನು-ತೂಗಿಸುವ ಭರ
ವನಜನೆಯನ ಕೈಯ ಬಿಡನು

|| ೧೦ ||

ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ಹರಿಯು ನಾಮ-ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಮೂರ್ತಿ
ಪದುಮಪದಯ್ಯನ ನಂಬಿದ-ಸಜ್ಜನಿಕೆಗೆ
ಒಡಗುವುದು ಸೌಖ್ಯ ಸರ್ವದ

|| ೧೧ ||

ಗರುಡ ಕಂಡ ಸರ್ಪದಂತೆ ಹರಿಯ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದವನ
ಪರಿಪರಿಯಾಸುರೀಭಾವವು-ತಲೆಯೆತ್ತದಂತೆ
ಕೊರಗಿ ಕರಗಿ ನೆನಿಸಿಪೋವನು |

|| ೧೨ ||

ಸರ್ಪಶಯನನ ನಾಮ ದರ್ಶನ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿ
ಯರ್ಪಣೆಯ ಮಾಳ್ವೆ ಬೀವಿಗೆ-ಇಹಪರ ಸೌಖ್ಯ
ತಪ್ಪದೆ ಬರ್ಪುಮ ಆತಗೆ

|| ೧೩ ||

ನಿತ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಧರ್ಮ ಸತ್ಯ ದಯೆ ಶಾಂತಿ ಸ್ನೇಹ
ಆರ್ತವ್ಯ ಕಾಲದ ನಿವೃತ್ತಿಯು-ಗುರು ಹಿರಿಯರೊ
ಳೆತ್ಯದಿಕೆ ಪ್ರೀತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯು

|| ೧೪ ||

ಸ್ವಾಮಿ ಸೇವಕನ ಭಾವ ಕಾಮಿಪಾರ್ಥದಾಯಕವು
ನೇಮ ನಿವೃತ್ತಿಯಿರತು ನಡೆವಗೆ-ಸರ್ವೋಪನಿವ
ನಾಮ ಧ್ಯಾನ ಭಾಗ್ಯವಾತಗೆ

|| ೧೫ ||

ಆರುಜಾಂತರಂಗಧು ತನ್ನ ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನೆನಿವ
ನರರಿಗೊದೂ ತನ್ನಭೀವನು—ಇಹದಲ್ಲಿ ಸೌಖ್ಯ
ಪರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿ ಕೊಡುವನು

|| ೧೬ ||

ಕೋಮಲ ಮನದಿ ಮೇಘ ಭಾವುಲ ಮರ್ಘನಿ ನಿಲಿಸಿ
ನೇಮದಿಂದ ಭಜಿಸಿ ಜೀವಿಗೊಪ್ಪಗಲಂತೆ
ಸಾಧವಿ ಕೃಪೆಯಪಾರವಾಳಗೆ

|| ೧೭ ||

ಸಲವತ್ತೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ವಿಷ್ಣು ನೀನು ತಿದ್ದಿ ಕೊ !

ಹುಟ್ಟಿದಂನು ಮೋಲಬಾಗಿ ಕಷ್ಟಮೆಟ್ಟಿದೊ ನೆನೆದು
ಬ್ರಹ್ಮ ಜೀವನವ ನಡೆಸದೆ-ಜಾಣನೆನಿಸಿ
ಶಿಷ್ಯರೊಡನೆ ಬಾಳಬಾರದೆ ?

|| ೧ ||

ಮನಕೆ ಸುಳುವ ನಾಸಾ ಹಿಂತೆ ತಪುವನಾಪರಿಸಿರುವ ಹಿಂತೆ
ದಿನ ದಿನಕೆ ಬೆಳೆವ ಹಿಂತೆಯು-ದೂರಕೆ ತಳ್ಳಿ
ವನವನಾಭನನ್ನು ಸ್ಮರಿಯೆ ?

|| ೨ ||

ಬಾಳುವ ದಿನದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೊಳೆದೊಬ್ಬ ಬರುವುದಿಲ್ಲ
ಭೂಳಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಈ ಬೇಡ-ಎತ್ತರ ವಹಿಸಿ
ನೀಲವರ್ಣನಲ್ಲದ ಮೋಹ

|| ೩ ||

ನಿನ್ನ ಮಾಡುವರು ನೀನು ಮಾಡುವೆಲ್ಲದಾಯ್ತು ಬದುಕು
ಹಾಸಿಗಾಯ್ತು ದಾರಿಯಲ್ಲದೆ-ಇನ್ನಾವ ಪುಣ್ಯ
ದಾಸ ಭರ್ಮಾ ಕೃತಿಯ ಮಾಡಿದೆ ?

|| ೪ ||

ಕಿರಿಯರನ್ನು ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ ಹಿರಿಯರ ಗೌರವಿಸಲಿಲ್ಲ
ಹರಿ ಗುರುಗಳ ಭಕ್ತಿಯೆಲ್ಲವು-ನೀ ಮಾಡಿದುದು
ಪರಮ ಡಾಂಭಿಕವೆನಿಸಿತೆಲ್ಲವು

|| ೫ ||

ಸಜ್ಜನರ ನೋಗು ಹಾಕಿ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬುದ್ಧಿ ನೋಕಿ
ಮಾರ್ಗಾಲ ತಪವ ಮಾಡಿರೆ-ಪರಮಾತ್ಮ ನಿನ್ನಿಗೇ
ಕಷ್ಟ ಕೊಪ್ಪಿವನೇನೊ ಹೀಗಿರೆ !

|| ೬ ||

ಹೊಣೆಯ ಹೊತ್ತು ಸಂಸಾರದಿ ಗುಣದೋಷವ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ
ಮನಕೆ ಬಂದ ರೀತಿಯಿದ್ದರೆ-ಸುತ್ತಿನ ನಿನ್ನ
ಜನರು ಮಾನವಂಪನೆಂಬರೆ ?

|| ೭ ||

ಇಲ್ಲಿ ದಾಸ ಭರ್ಮ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಪುಣ್ಯ ಜೀವಿ ಪರ
 ದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಸಬಲ್ಲವಲ್ಲದೆ- ಕೇಳಿದಾರಲ್ಲ ?
 ಮಿಲ್ಲರಿಗೆ ನನ್ನ ನವೆಲ್ಲದ ?

|| ೮ ||

(೨) ನಿನ್ನ ಲೆಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿದೆ

ವರದಿಯೊಪ್ಪಿಸಲು ಬೇಕು ಪರಲೋಕದೊಳಗೆ ನೀನು
 ಧರಣಿಯೊಳಗೆ ಗೈದ ಪರಿವರಿ-ಕಾರ್ಯಗಳ ಹೇಳ
 ನರಕ ಸಾಕಗಳಿಗೆ ನೀ ಸರಿ

|| ೯ ||

ನಿನ್ನ ಇನ್ನಿನ ವ್ಯವಹಾರ ನಿನ್ನ ದೃಢದಿನದ ಚರ್ಮ
 ನಿನ್ನ ಸುಳ್ಳು ಬೊಳ್ಳು ಕಡೆಗಳ-ಲೆಕ್ಕವಲ್ಲಾಂಟು
 ನಿನ್ನ ಸುಳ್ಳುತ ದುಷ್ಕೃತಗಳ

|| ೧೦ ||

ಅಡಿದಾಟವೆನ್ನ ಬೇಡ ! ನೋಡರಾರೂ ಎನ್ನ ಬೇಡ
 ರೂಢಿಗೊಡೆಯನೊಬ್ಬನಿರುವನೊ ! ನಿನ್ನಂತೆ ಅವನು
 ಹೇಡಿಯಲ್ಲ ! ನೋಡಿ ನಗುವನೊ

|| ೧೧ ||

ಕಾಣನವನು ನನಗೆ ನಿನ್ನಿಗೆ ಕಾಣುವನು ನನ್ನ ನಿನ್ನ
 ಕಾಣಲಾರದವನು ಕಾಣುವ ' - ಕಣ್ಣಾಂಟು ಅವನಿಗೆ
 ಕಾಣಲಯಸುವರಿಗೆ ಕಾಣುವ

|| ೧೨ ||

(೩) ನಿನ್ನೊಳಗೇ ದೇವನಿದ್ದಾನೆ

ಒಳಗೆ ಇದ್ದು ನುಡಿಸನವನು ಒಳಗೆ ಇದ್ದು ನೋಡುತೆನನು
 ಒಳತು ಕೆಡುತು ಯಾವುದೆನ್ನ ವಂದಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ
 ಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಣಕೆ ಬೆಳಕು ಹೋರುವ

|| ೧೩ ||

ಅಂತರಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ, ಅಂತರಂಗವನು ತಿಳಿದು
 ಇಂತಿಂಥ ಕರ್ಮಗಳ ಮಾರ್ಗವು-ಪ್ರೇರಿಸುವ ನಿನ್ನ
 ಅಂತಸ್ತವರಿಯತರೊಂದನು

|| ೧೪ ||

ಮಂತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟು ಹರಿಯುವುದೆಗೆ ಹೇಳು ಸ್ವಾಧೀನವಿದ್ದ ರಾಗ
ನೇನೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಡೆವುದು ಹಾಣಿಕೆ ! - ತಪ್ಪಿದರಿ ಬಾರಿ
ನೇನೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದು ಹಾಣಿಕೆ !

|| ೧೫ ||

ತಿಳಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಂತ್ರವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ತಿಳಿಸುವನು
ಕೊಳಕು ಮಂತ್ರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ! - ಗರ್ವದಿಂದವರು
ಕೊಳಕು ಸಾರುವಂತೆ ಬಿಡುವನು

|| ೧೬ ||

ಸಾವು ಕೇಳಿ ಬಂದ ಫಲ ಸಾವು ಮಾಡಿಯಂಬ ಫಲ
ಸಾವು ಬಯಸಿ ಮಾಡಿ ಕರ್ಮಕೆ - ಅನಭಿಪ್ರಾಯ ಬರಲು
ಸಾವು ಕರೆಯಿ ಬರುವ ಶ್ವಾಸಕೆ

|| ೧೭ ||

ಸಾವು ಮರೆಯಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವ ಸಾವು ಮರೆಯಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವ
ಸಾವು ಮರೆಯಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವನು - ಮರೆಯೊಕ್ಕ ಮಾಡಿ
ಸಾವು ಬೀಡಿದುದಕ್ಕು ಕೊಡುವನು

|| ೧೮ ||

ಬಂದ ಕಷ್ಟ ಮಾರುಪಾಯಕೊಡರದು ದೈವ ಕೃಪೆಯು
ಬಂಧನ ಬವಣಿಗಿಲ್ಲವು - ಕ್ಷಣದಿ ಗಾಳಿ
ಮುಂದಿನ ದೀಪದೊಲು ಮಾರುವು

|| ೧೯ ||

ಜೀವ ಯೋಗ್ಯ ನಡತೆಯಿಂದ ಜೀವತಾ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ
ಜೀವ ಉಪವರಣ ಪಾಡವ - ಸದ್ವಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ
ಜೀವಿಸಿ ಸುಖವೊ ಮಾಡುವ

|| ೨೦ ||

ಸಲವತ್ಸಾಲ್ಪನೆಯ ಸಂಧಿ

ಕಾಮ ಕಾಜ್ಯ

ಬಾರತಮಾತೆಯು ಕುಳನ ಭಾರದಿಂದ ಕುಗ್ಗಲಾಗಿ
ಘೋರ ಇನ್ನಮವಾಪರಿಸಿತು !—ಸತ್ಯ ಧರ್ಮಗಳ
ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಸರಿಯಿತು !

|| ೧ ||

ಇದ್ದರಿಡ್ಡತಾಗೆ ಜನರ ಬುದ್ಧಿಯು ಬದಲಾಯಿಸಿತು !
ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದು ನಮ್ಮ ದೇಶಕೇ—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರಲು
ಬಿದ್ದರು ಹಲವರು ಸ್ವಾರ್ಥಕೆ

|| ೨ ||

ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ ಕೆಲರು ಕಾಮಸಾಧಿಕಾರಿಗಳು
ಸೀಮೆಯ ಪ್ರದೇಗಳ ಶ್ರೇಮಣ—ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಧರ್ಮ
ಸೀಮೆ ಮರೆತು ಮೀರಿ ನೇಮನ

|| ೩ ||

ಬಡಬಗ್ಗರಿನ್ನದೆ ದೇಶ ಬಡತನದ ಬಳಲುವುದ ನೋಡ
ದೊಡನೊಡನೆ ವನಸ ಧಾನ್ಯವ—ಬಟ್ಟೆಟ್ಟು ಲಾಭ
ಬಡುಕರಾದರಕಟಿ ! ಮಾಧವ

|| ೪ ||

ದೊಡ್ಡವರು ಬೇಡವೆಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರೂ ಇವರ
ಅಡ್ಡದಾರಿ ತಪ್ಪಲೇ ಇಲ್ಲ—ಬಡ ಪ್ರದೇಗಳ
ಗುದ್ದೆ ಇಣ್ಣು ಹೊಳಪಾಗಲಿಲ್ಲ !

|| ೫ ||

ಕಳೆವು ಕೊಲೆ ಲೂಟಿ ಕದನ ಸುಲಿಗೆ ಮೋಸ ಸುಳ್ಳು ಕ್ರೌರ್ಯ
ವಿಳಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುತಲಿದು—ದೀನ ಪರಿದ್ರ
ರುಳುವೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿರ್ಪುದಿಂದು

|| ೬ ||

ಕಾಮ ಕಾಜ್ಯ ಗೈವೆವೆಂದು ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಸಾರುವೆಂದು
ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆ !—ಮಾನ್ಯವ ಕುಲ
ಕಾಮ ಕಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಮೆರೆದಿದೆ !

|| ೭ ||

ಗಾಂಧಿ ನೆಹರು ಪರಮಾತ್ಮನೊಂದೆ ಮಾತು ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ
ಸಂದೇಶ ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಿತು !—ಅಳುವ ಜನರ
ಸಂದೇಹ ರಾಜ್ಯವೆ ಕೆಡಿಸಿತು !

|| ೮ ||

ಭಾರತೀಯ ಜೌಲರಿಂಗಿಬಾರ ಪಕ್ಕು ಹೊಣೆಗೊಂಡು
ಸಾರುತ ಬೊಕ್ಕಸದ ದ್ರವ್ಯವೆ—ಹೊಡೆದರು ಸೂರೆ
ಹೀರುತ ಬಡವರ ರಕ್ತವೆ !

|| ೯ ||

ಸಾಲಮೋಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹಾಳುಬೀಳುಕಿಹುದು ದೇಶ
ವಾಳುಕಿರೆ ಪ್ರಜೆಗಳೊತ್ತು—ಬತ್ತರೆ ಏಲಿಗಿ
ಪೇಳ್ವುದು ಸಾವಿನ್ನೇನು ಬಂತು ?

|| ೧೦ ||

ಸಾಲದಿಂದ ಬಡವರುಳಿದು ಸಾಕೊಗೊತ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಿರೆ
ಶೀಲವಂತರಂತೆ ನಡೆಸುತ—ದೇಶದ ಜನರ
ಪಾಲನೆವೆವೆಂದಭಯ ಬೀರುತ

|| ೧೧ ||

ಶಾಸಕರೆನ್ನಿ ತಾನೇ ಶಾಸನವೆ ಮೀರುವಂಥಾ
ದೇಶವಾಳ್ವ ಜನರು ಬಂದರು !—ಅರಿಯದ ಜನರ
ಸಾಕಲೆ ಕಾರಣರಾದರು !

|| ೧೨ ||

ಕ್ರೂರ ಮನಸ್ಸುಪಗಳು ಮಾರಕಾಸ್ತ್ರ ತಾಪಗಳು
ಘೋರ ಸಮರ ರಕ್ತಪಾತವು—ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಾವು
ಮೀರಿ ಬಂತು ವೀರಶೂನ್ಯವು !

|| ೧೩ ||

ದೇಶವಸಾಳುವೆವೆಂದು ಭಾಷಣವೆ ಬಿಗಿದು ಜನರ
ಶೋಷಣೆ ಗೈಯುತಲಿಹರೋ—ದೇಶದ ಸರ್ವ
ಸಾಕವನ್ನು ಗಣಿಸದಿಹರೋ !

|| ೧೪ ||

ಮಾತಿನ್ನೋಳು ಹೇಳು ಸುರಿಸಿ—ಸೋತವರಂತೆಯೆ ನಡೆಸಿ
ಘಾತುಕತನದ ಕೆಲಸವೆ—ಮಾಡುತಲಿಹರು
ನೀತಿ ನಿಯಮ ಮೀರಿ ಕೇಶವ !

|| ೧೫ ||

ಮಂತ್ರನ ದೇಹದ ನರರು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ದಾಟಿವಾಡಿ
ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸುತಲಿ ದೇಹವೆ-ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೌಖ್ಯ
ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಯಿಕೊ ಮಾಧವ !

|| ೧೬ ||

ಬಡತನದಿ ಭಂಗಪಡುತ ಒಡಲ ಪೋಷಿಸಲು ಬವಣಿ
ಪಡುವ ವಿವಿಧ ಹೀನ ವೃತ್ತಿಯ-ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಿಡಿದು
ಪಡಿಯದಿಹರೊ ದೇವ ! ಪೃಥ್ವಿಯ

|| ೧೭ ||

ದೊಡ್ಡವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದಡ್ಡ ರೆಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ತಲೆಯ
ನೊಡ್ಡಿ ನಂಬಿ ಕಟ್ಟಿ ಜನಗಳ-ತಾವೂ ಕಟ್ಟಿಹರು
ಹೆಡ್ಡ ರಾಗಿ ಕಳೆದು ದಿನಗಳ

|| ೧೮ ||

ಉದರ ಪೋಷಣೆಯ ಕಷ್ಟವೆದುರಿಸಲಾರದೆ ಕೆಲರು
ವಿಧವಿಧದೊಳಾತ್ಮ ಹೃದಯ-ಮಾಡಿ ಕೊಳುಕಿಹರು
ಬದುಕಲು ಕಾಣದೆ ದಾರಿಯ

|| ೧೯ ||

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲಪಘಾತವೆಲ್ಲಿ ನೋಡಲಪಹರಣ
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ವಿಪದ ಸೇವನೆ-ಮಾಣವ ಬದುಕ
ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸದ್ವಿವೇಚನೆ !

|| ೨೦ ||

ನೊಂದು ಬೆಂದ ಹೃದಯದಿಂದ ಬಂದ ಮಾತು ಕೇಳಿದನು
ಸಂಕೋಚವೇತಕೆ ಸತ್ಯದ-ಸಂಗತಿ ನಿಮ್ಮ
ಮುಂದಿಡುತಲಿರ್ತೆನು ದುಃಖದ

|| ೨೧ ||

ನಾರುವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮೀರಿ ಮಮತೆಯಿಟ್ಟು ಭರ್ತಾ
ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಯಲೇನಿದೆ ?-ಪುಣ್ಯವ ಗಳಿಸಿ
ಮಾರುತನ ಸ್ಮರಿಸಲಾರದೆ ?

|| ೨೨ ||

ತಿಳಿಯಾದ ಛಾವನೆಗಳು ಹೊಳೆದಂತೆಲ್ಲವಾಗಾಗಲಿ
ತಿಳಿಸುವ ಯಾಲಪದದೊಳು-ಎನ್ನಯ ಮನದಿ
ತಿಳಿಸದಂತೆ ಹರಿ ಗುರುಗಳು

|| ೨೩ ||

ಹುಟ್ಟಿದಮೇಲೆಂಪಾಪರೂ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿರುವ ದಿನದಿ
ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ತೋತ್ರಯ-ಭಾವೆಲು ಬೇಕೊ !
ಶಿಷ್ಯಾಚಾರದಿದ ನೀನರಿಯೆಯ !

|| ೨೪ ||

ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಮುಖದೂಳೆಹಾಗು ನಿನಗೆ
ಚಿಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಬೇಡವೆಂದಿಗೂ-ಪರಹಿತವನೇನಿ
ಚೋಕ್ಕು ಬಾಲ್ಯ ನಡೆನೊ ಎಂದಿಗು

|| ೨೫ ||

ಜೀಳ ಕೀಳ ನಡೆಯುವರಿಗೆ ಶಿಲವಂತರೆನಿಸರಿಗೆ ದ
ಯಾಳುಪಾಪವರಿಗೆ ಲೋಕವೇ-ಕಲೆ ಬಾಗುವುದು
ಬಾಳೆಲ್ಲಾ ಬಂಗಾರವವರಿಗೆ

|| ೨೬ ||

ಯಾವ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತರೂ ನೀ ಜೀವನವ ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ
ನೋವು ಪರರಿಗಾಗದಂತಿರೆ-ಫಡೆದರೆ ನಿನ್ನ
ಜೀವನ ಮೆಚ್ಚುವುದೀ ಧರೆ

|| ೨೭ ||

ನಲವತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಮಾನವಂತನಾಗಿ ಬಾಳು

ಮಾನವಂತನವನೇ ಏಕ ಮಾನವನು ಜಗದಿ ಪರರ
ಮಾನಿನಿಗೆ ಧನಕೆ ಧರಣಿಗೆ-ಅತಿಸದವನು
ಜ್ಞಾನಿಯನಿಸುವನು ಕಡೆಗೆ || ೧ ||

ಅವನಿಗಾವ ಕಷ್ಟವಿರದು ಅವನಿಗೆಲ್ಲರಿಷ್ಟರಹರು
ಅವನದೇ ಆದರ್ಶ ಬೇವನ-ಅವನಂತೆ ನಡೆಯು
ವವರ ಬದುಕೇ ಪರಮ ಪಾವನ || ೨ ||

ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನರ ದುರ್ಬೋಧೆಯಿಂದ
ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸಬಾರದೊಂದಿಗೂ-ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗೆ
ಳನ್ನು ದೂರಕಟ್ಟುವುದೊಂದಿಗೂ || ೩ ||

ನಿನ್ನೊಳಗೆ ತಿಳಿದು ನೋಡು ಅನ್ಯರನೇಕಾತ್ಮ್ಯವೇ ?
ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ದ್ವಾರ ಮಾರ್ಗವ-ತಿಳಿದೊಡೆ ಸಾಳು
ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬದುಕುವೆ ಮಾನವ || ೪ ||

ತಲೆಯೊಳಗೆ ಯೋಚಿಸು ನೀ ನಲವನ ಮನದಿ ನಿನ್ನ
ಗೆಲುವಿಗಾವ ದಾರಿ ಸರಿಯೆಂದು-ಪರ ಹಿಂಸೆಯಿರದ
ಜಿಲುವ ನಡೆಯು ನುಡಿಯು ಹೀಗೊಂದು || ೫ ||

ಹಲವನು ಹಂಬಲಿಸದಿರು ನರಿವು ನೋವು ಬೆಣ್ಣು ಬೇವು
ಮೆಲಲೇ ಬೇಕು ಯಾರೇ ಆದರೂ-ಬಾಳಿನಲಿ ಸಮತೆ
ನಿಲಲು ಜಯವೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ || ೬ ||

ಅಸಮಾಧಾನವನವು ಚಿತ್ತ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ ದುರಹಂಕಾರ
ವಿಷಮ ವಿಷ್ಣುತ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ-ಸರ್ವವು ನಾಶ
ಕುಸಿದು ಬೀಳೆ ಜೋಕೆ ! ಕೇಳಿದ || ೭ ||

ಹಲವು ಜನಮು ಜನಮದಲ್ಲು-ತಿಳಿಯುವುದಿವೃದ್ಧಿ
ತಿಳಿದೇನೆಂದು ನೀನು ಗರ್ವಿಸೆ-ಗುರಿ ತಪ್ಪುವುದೊ
ತಿಳಿದು ನಡೆಯೆ ಜಯವು ನೀನಗೈಸೆ

|| ೮ ||

ಸಾಕ್ಷಿಯಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡು ಸಾಕ್ಷಿಯ ಜಿಗಳಲು ಬೇಡ
ಸಾಕ್ಷಿಯೇಕೆನ್ನಲು ಬೇಡವೊ-ನಿನ್ನಯ ಚಿತ್ತ
ಸಾಕ್ಷಿಯ ಮೀರಲು ಬೇಡವೊ

|| ೯ ||

ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಮನೆಚ್ಚರಿಸುತಿಹುದು
ಹಮ್ಮು ಸಲ್ಲದೆಂದು ಬೋಧಿಸಿ-ಸನ್ಮಾರ್ಗದರಿ
ಸುಮ್ಮನೆ ನಡೆಯೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ

|| ೧೦ ||

ಇದರಂತೆ ನಡೆವುದೇ ಏಕವು ಇದುವೆಯಂತೆಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಮ
ಹೃದಯಾಂತರಾಳದ ಬೋಧೆಯು-ಇದೆ ಬೈವವಾಣಿ !
ಪದಕದಿ ಬಾಳ್ವರ ದಿಕ್ಷಾಚಿಯು

|| ೧೧ ||

(೨) ಎಲ್ಲರೂ ಬೇಕಿಸುವವರೇ !

ಇಂದಿನ ಕಾಲದಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಹಿರಿಯರನ್ನೆಲ್ಲ
ಹಿಂದೂ ಮುಂದಿಲ್ಲದೆ ಬೇಕಿತ-ಬಾಳಿಯು ಕಿರಿಯು
ಮಂದಿಗೆ ಬಂದಿಹುದು ಕೇಳಿಪ್ಪ !

|| ೧೨ ||

ಲೋಕಹಿತಕೆ ಮಡಿದವರು ಲೋಕದೇಳಿಗೆ ಬಯಸಿದವರು
ಲೋಕೋತ್ತರ ಶಿಲಮಂತರು-ಸಾಧು ಸಂತರು
ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿಯೆಂದು ಬೈವರು

|| ೧೩ ||

ಗುರುಗಳನ್ನಾಡಿಕೊಂಬರು ಕವಿಗಳನ್ನೇಡಿಸುವರು
ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಯು ಜರಿವರು !-ದೇವರಥು ಹಳವ
ಹರುಕು ಮತಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಿದರು !

|| ೧೪ ||

ದೊಡ್ಡ ವರನೊಬ್ಬನು ಅದ್ವೈತಾದಿಗಳೆಂಬವರು
ದಡ್ಡರ ಹಿಂಸಾ ನಡೆಸುವರು |—ಕಪ್ಪರ ಕಮಿಗಳೂ
ಗಡ್ಡಧಾರಿ ವೇಷ ರಂಜಿತರು !

|| ೧೫ ||

ನಾಣೇ ಬೇಗನೇಗ್ಗುವರು ನಾಣೇ ಗರುವನೇಗ್ಗುವರು
ನಾಣೇ ಜಗದ್ ಗುರುವೆನ್ನುವರು—ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕರು
ಎನೇಬೆ ! ಈ ಚಕ್ರದೇ ತುಂಬಿತರು

|| ೧೬ ||

ಮೊದಲು ಕೊನೆಯವರಾದವರು ಮೊದಲು ಮಾತೆ ಮರುಳರಿವರು
ಮದದಿ ಮಗ್ಗಿ ಶರೆಯ ಕಲ್ಲಿಗೆ—ಪ್ರಾರಯದಿ ಕೊಡುವ
ಹದಗೆಟ್ಟಿ ನೀವರು ಕಡೆಗೆ

|| ೧೭ ||

ಬುದ್ಧಿ ಮಾತು ಹೇಳುವವರನ್ನೊಬ್ಬ ಬಿಡುವ ಕಾಲವಿಲ್ಲ
ಕೃಷ್ಣ ಜನರಾಚೋನ ಹೆಚ್ಚಿತು—ಇದನರಿದ ಜಾಣ
ಸದ್ವಿ ಗುಣದಿಪ್ತಾದೊಳ್ಳಿತು

|| ೧೮ ||

ಯಾರಿಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲವೆಂಬ ಚಾರು ಬೋಧೆಯೆಂಬ ಸತ್ಯ
ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೊ ಪುರೆಯಲಿ ವಿಟ್ಟಿಲ—ಎಂಬುವ ಗಾಡೆ
ಸಾರವರಿಯದವನೆ ಮುಖ್ಯಾಳ !

|| ೧೯ ||

ಹೇಳುವರಿಲ್ಲೆ ನಬೇಡ ! ಹೇಳುವರಿಲ್ಲೆ ನಬೇಡ !
ಹೇಳುವರು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ—ಕೇಳುವರೂಂಟು
ಕೇಳಿ ನಡೆಯದವರು ಕೆಡರೆ ?

|| ೨೦ ||

ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವೆಂದೋ ಕಡಿದು ಬೋಯಿಸಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ
ಗುರುವಿಗೆ ಕಿರುಮಂತ್ರ ಬೇಳುವ—ಶಿಷ್ಯರೇ ಬಹಳ !
ಗುರುವಿಗೆ ದ್ರೋಹವ ಬಗೆಯುವ

|| ೨೧ ||

(೨) ಆಶ್ರಮವೊಂದಿರಬೇಕು

ಈ ಶ್ರಮವಾಶ್ರಮಕೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ರಮವೊಂದಿರಬೇಕು
ಆಶ್ರಮರಹಿತ ಬೇವನ—ಪಾವನವಲ್ಲದು
ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲದ ಕಾಳನ !

|| ೨೨ ||

ಅಶ್ರಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಸನ್ಮಾಸಂಗವು
ಅಶ್ರಮವೆ ಸುಲಭವಲ್ಲವು-ಜಿಹೀಂದ್ರಿಯಗ್
ವಿಶ್ರಮವ ಯೋಗ್ಯವಾದುವು '

|| ೨೩ ||

ಗಾರುಡನ್ಯಾತ್ರಯದಿ ಕೇಳು ಕೋರಾವುನು ಮಫಕೆ ಪಾಂತಿ
ಮೀರದಿರೆ ನೀತಿ ಫಿಯಗುಗು-ಸುಖ ಸನ್ನಿಹಿಸಿ
ನೇರಬಹುದು ಸದ್ಗತಿಯನವ

|| ೨೪ ||

ಮದದಿ ಮೃಗೋಪನೆ ಕೂಡಿ ಪಡೆದ ಮಾತಾಪಿತರ ಕೂಡಿ
ಫಣಿ ಕುದಿಯಲಿ ಶುಕ್ಲನಾಗುತ-ಎಲ್ಲರ ಕೋಪ
ಪಡಿಸಲಗುವೆ ಪೂರ್ವ ಸುಶೃತ !

|| ೨೫ ||

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಗುರು ಹಿರಿಯರಪತಿಧಿ ಅಥಾಗೃಹರ ಮದದಿ
ಮನದ ಭಕ್ತಿ ಗೌರವಗೂಡ-ಅದರಿಸುವಂಥಾ
ಮನುಷ್ಯಗೆ ಮೆಚ್ಚುವನು ಗೋವಿಂದ !

|| ೨೬ ||

ಕೆರೆಯ ನೀರ ಕೆರೆಗೆ ಲೆಲ್ಲಿ ನದಿವ ಪಡೆದ ಮಾರ್ಗವಿಗು !
ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪಣಿಗೆ ನೀದಿವ-ಸುವತ್ಸುಗಳನೀ
ಪರಿ ಸರ್ವಾರ್ಥಲು ಬೀಡಿದ

|| ೨೭ ||

ಕೊಟ್ಟ ದೇವ ಬಡವನಲ್ಲಿ ' ಸಿಟ್ಟಿನನಿಗಾರಲ್ಲು ಇಲ್ಲ
ಕೊಟ್ಟದನು ಕೆಟ್ಟ ಕಾರ್ಯ-ಕೊಡಗಿಸಲವ
ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಬ ನಿನ್ನ ಕೃತ್ಯಕೆ

|| ೨೮ ||

ಕೊಟ್ಟ ದೇವ ಕಿತ್ತುಕೊಂಬ ದುಷ್ಟ ಕವನಾ ನೀನು ಮಾಡೆ
ಗೊಟ್ಟದನು ನೀನು ತಿಳುವುಗು-ಕೊಟ್ಟದ್ದರಲ್ಲಿ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ರೀತಿ ವಿಧಿಯೋಗಿಪುದು

|| ೨೯ ||

ಫಿರ್ವಕಾರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಸರ್ವಜೀವರೋಪ ಬಯಸಿ
ಫರ್ವಹಿಸು ನೀನು ಕಾರ್ಯವ-ಫಿನ್ನೀ ಸೇವೆಗೆ
ಸರ್ವಶ್ವರನು ಮೆಚ್ಚಿ ಗುರುತವ

|| ೩೦ ||

ಮನೆಯೊಂದಿಯ ವೋಪಣೆಯೊಂದಿನಪ್ರಾಶ್ನದ ಕಾಯಕವು
 ಜನರ ನಾಡು ನುಡಿಯ ನೇವೆಯೊಂದಾನ ಭವ್ಯಗಳೊ
 ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳುವೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವು

|| ೩೧ ||

ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೇನೂಮಾಡಲಾಗದೊಂದು
 ನೀನು ಧಿಕ್ಕರವು ಸಲ್ಲದು !—ಹಿರಿಯರ ಮಾತ
 ಸಾಸುರಾಗದಿಂದ ಕೇಳುದು

|| ೩೨ ||

ಹಲವು ನೀನು ಕೇಳಬೇಕು ಹಲವು ನೀನು ತಿಳಿಯಬೇಕು
 ಹಲವನ್ನನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು—ಬಲ್ಲಿದನೆನ್ನಿಸಿ
 ಹಲವು ಪರರಿಗರುಹಲೇ ಬೇಕು

|| ೩೩ ||

ಯಾವ ಕಾರಣಕು ಮನಕೆ ನೋವ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ
 ಯಾವ ಕಾರಣಕು ಭಯ ಬೇಡ—ನಿಶ್ಚಲ ಮನದಿ
 ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ನೋಡಾ !

|| ೩೪ ||

ನಲವತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಪರಮಾತ್ಮನು ಕರುಣಾಸಾಗರ

ಕರುಣಾವೇ ತುಂಬಿದರ್ಪ ಜ್ಞಾನ ಕಿರುಣಾವೇ ಪ್ರಕಾಶ ಬೀರಿ
ಭರಣಿಯೆಲ್ಲ ಪರಿಯುತಿರ್ಪುದು—ಭಗವಂತನಿಚ್ಛೆ
ನಿರುತ ಜಗವ ಪೊರಿಯುತಿರ್ಪುದು || ೧ ||

ಮರಿಯಲಾರನೈಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ಮರಿತರೂ ಸಾವವನ ನಿತ್ಯ
ಪೊರೆವನೈಮ್ಮನೆಲ್ಲಾ ಕಾಲಕೆ—ಹೀಗಿರಲು ಮನುಜ
ಸ್ಮರಿಸಲವನನೀಕೆ ಸಾಚಿಕೆ ? || ೨ ||

ತಾಯಿಯುಲ್ಲವೇನೋ ನಿಜಗೆ ? ಬಾಯೊಳೊಮ್ಮೆ ಸ್ಮರಿಸಲೊಲ್ಲೆ !
ತಾಯಿ ತಂದೆ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿಯ—ರಕ್ಷಿಸುವ ಸ್ವಾಮಿ
ತಾಯಿ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಟಿಯ || ೩ ||

ದೇವತಾಸುಗ್ರಹವು ಬೇಕೋ ! ಯಾವನು ನೀಸಾಧರೇನು ?
ಭಾವಿಸಿ ನೀ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆ ?—ಆದು ಕಾರಣದಿ
ದೈವನ ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಡವೇ ? || ೪ ||

ನಿಪ್ರಿಯೊಳು ಮೈಮರೆತು ಬಿದ್ದ ನಿನ್ನನೆಚ್ಚರಿಸಿ
ತಿಂದಿ ಮನವ ಸತತ ಪ್ರೇರಿಸ—ಸರ್ವೇಶ್ವರನ
ಕುದ್ಧ ಮನದಿ ಭಜನೆ ರಕ್ಷಿಸ || ೫ ||

ಖುಳಿ ಮಾನವನೇ ನೀನು ಮಾಲೋಲನ ಮರಿತರೂ ಕೃ
ಪಾಳು ನಿನ್ನ ಮರಿಯನೆಂದಿಗೂ—ಅನಿಮಿತ್ತ ಬಂಧು
ಬಾಲನೆಂದು ಪೊರೆವನೆಂದಿಗೂ || ೬ ||

ನಿನ್ನ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮವದನು ಮುನ್ನವೇ ನೀ ತಿಳಿದು ನಿತ್ಯ
ಪನ್ನಗಾರಿಧ್ವಜನ ನುತಿಸಲು—ಪುಣ್ಯವ ಗಳಿಸಿ
ಧನ್ಯನಾಗುವೆಯೋ ಧರಿಯೊಳು || ೭ ||

(೨) ಪರಮಾತ್ಮನು ಅನಂತ ಮಹಿಮೆ

ಸರ್ವಾಂಶರೂಪಿಯು ಅವನು ಸರ್ವಶಕ್ತ ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತ
ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವೇಕನೆಷ್ಟುತ-ಸ್ವರಿಸುವುದು ಏಕೈಕ
ಸರ್ವ ಜೀವರಣವರತ

|| ೮ ||

ಸರ್ವಶಕ್ತ ಸರ್ವಭೋಕ್ತ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸುಸ್ವತಂತ್ರ
ಸರ್ವಗುಣಾನಂದಭರಿತ-ಸಚ್ಚರಿತನೆಂದು
ಸರ್ವರು ಭಜಿವುದು ಸಂತತ

|| ೯ ||

ಸರ್ವ ಕಾರಣನು ಜಗತಿ ಸರ್ವ ನ್ಯಾಮಿ ಶಾಶ್ವತನು
ಸರ್ವಜೀವ ದಯಾಮಯನು-ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪ
ಸರ್ವದೇವ ಏಯಾಮಕನು

|| ೧೦ ||

ಸರ್ವಕಾಲ ಸರ್ವಶ್ರುತ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿ ಸರ್ವಹಿತ
ಸರ್ವಶತ್ರುಸಂಹಾರಕನು-ಸಜ್ಜನ ಪ್ರೇಮಿ
ಸರ್ವದೇವವಂದ್ಯನವನು

|| ೧೧ ||

ಸರ್ವದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿ ಹಾರಿ ಸರ್ವಭಕ್ತ ಸೌಖ್ಯಕಾರಿ
ಸರ್ವಾಂಶಹಾರಮಣನವನು-ಸರ್ವಮೂಲನು
ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರಿಯನವನು

|| ೧೨ ||

ಹಾಳು ಮೂಳು ಗೀತೆಗಳನು ಕೇಳಿ ಮನನ ಕೆಡಿದೆಯೇಕೆ ?
ಶ್ರೀಲಿಂಗಾಗಿಯಳ ರಮಣನ-ಮೆಚ್ಚಿಸು ಫೇಫೇ
ಯಾಲಪದವ ಲಾಡುತಾಕನ

|| ೧೩ ||

ಕೇಳೇ ಪದವನಾದರ ಬೋಧೆ ತಾಳಿ ಮನದಿ ಸದ್ವಿಚಾರ
ಮೂಲೆಯ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಲಿ-ಆಚರಿಸುವಂಥ
ಶೀಲ ಮತಿಯು ನಿನಗೆ ಲಭಿಸಲಿ

|| ೧೪ ||

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸದಸದಾ ವಿವೇಚನೆಯು ಮೋಕ್ಷ ಧಾರಣ ಶಕ್ತಿ
ಯನುಭವ ಜ್ಞಾನ ವಿಮರ್ಶೆಯು-ಈ ಗುಣಗಳು ಸಂ
ಜ್ಞಾನಸಲಹೆಂದು ದೈವ ಶೈವೆಯು

|| ೧೫ ||

ನಲವತ್ತೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗರ್ವದಿಂದ ಮೆರೆದು ತನ್ನದೊಂದಿ
ಮಂದಿ ಜನಕೆ ದ್ರೋಹಗೈದು—ತಾ ಹೇಳಿದಂತೆ
ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನುತಿಸಿಕೊಂಡುದು || ೧ ||

ಎಲ್ಲ ತನ್ನ ಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಬೆಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು
ಎಲ್ಲವೂ ತನ್ನಿಂದಲೆಂದು—ದೇವರು ಗೀನ
ರೆಲ್ಲವೂ ಬೇರಲ್ಲವೆಂದು || ೨ ||

ಕಾಲಗತಿಯು ತಪ್ಪಿದಾಗ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಕಹಿಯುಂಟಾಗ
ಕೇಳು ಮುರಿದು ಬಲಗುಂದಿದಾಗ—ತನ್ನ ವಿವೇಕ
ಸಾಲಿಟ್ಟು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಂದಾಗ || ೩ ||

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿಸಿ ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟು ಬೈದು ಹೊಡೆದು
ತಣ್ಣಗಾಗುವಂತೆಗೈದು—ಹೆಣ್ಣಿನ ಸುಖ
ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸಲು ಬಗೆದು || ೪ ||

ಹಣಕೆ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೆಣಗಿ ಹೆಣವಾಗಿ ಕುಳಿತಾಗ ಹಿಂದೆ
ಹಣದ ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ—ಸಾಮರ ತಪ್ಪು
ಗುಣವೆಂದೇ ಭುಜ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡುದು || ೫ ||

ಮರಹಂಕಾರ ಮಾಡನಾಡಿ ಮರುಮುಖಿಯೆ ತಿರದಳಾಡಿ
ಗುರುವಾಕ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಗಳೆದು—ಬುದ್ಧಿಯ ವೇಳೆ
ಹಿರಿಯರನುಜೇಕ್ಷಿಸಿದುದು || ೬ ||

ಪತಿಯ ಹಿತವನ್ನೆಸೆದುದು ಪತಿಯ ವ್ರತವಾಚಿಸಿದುದು
ಪತಿಬೈವನೆಂಬುದು ಮರೆದು—ಪತಿ ಬೇಳ್ತು ಸುಸಂ
ಗತಿಗಳನುಜೇಕ್ಷಿಸಿದುದು || ೭ ||

ಭೋಗರತದ ಸಂಸಾರದಿ ಸಾರಾಸಾರವರಿತು ಭಜಿವೆ
ನಾರಿಮನೆಯರನು ಆರಿದುದು-ಸತಿ ಹಿತವ ಮರೆತು
ಕ್ರೂರತನದಿ ವರ್ತಿಸಿದುದು

|| ೮ ||

ಮಾತಾಪಿತರ ಹಳಿದು ತನ್ನ ಮಾತೇ ಭಜಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಧಿಯು
ನೀತಿ ವಿಧೇಯತೆಯ ತೋರಿದುದು-ಆಗದಲಿ ಪರಮು
ಪಾತಕಿ ಧಾತಕಿಯಾದುದು

|| ೯ ||

ನೋಡಿದವರೇನೊಂದು ತಾವಾಡುವರೀ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದೆ
ಕೇಡೆ ತರುವುದೆಂದೊಹಿಸದ-ಯೋಚನೆಯೇ ಮಾಡ
ದಾಡಬಾರದಾಟಿ ಕಟ್ಟಿದ

|| ೧೦ ||

ಬೆಳೆದ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳ ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಬಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ
ಕೊಳೆತು ಹೂತ ಬಳಿಕ ತೆಗೆದುದು-ಕಲ್ಮಷಾ ಬೆರಸಿ
ಬೆಲೆ ಬೆಚ್ಚಿಸಿ ಮಾರುತಿದುರದ

|| ೧೧ ||

ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಬೆಲೆಯು ವಿಧಿಸಿ
ತುತ್ತು ಹಿಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕದಂತಿರೆ-ಬಡಬಗ್ಗ ರೆಲ್ಲ
ಸತ್ತು ಸುಣ್ಣವಾಗುತಲಿರೆ

|| ೧೨ ||

ಜೀತವ ರಕ್ಷಿಸುವೆನೆಂದು ಭಾಷಣವ ಬಗಿದು ಮತ್ತೆ
ಜೀತಕೇ ದೋಷವ ಬಗಿದುದು-ಸ್ವಾರ್ಥದಿ ತಾನು
ವೇಷಭೂಷಣದಲಿ ಮೆರೆ ದ

|| ೧೩ ||

ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಮರೆತು ಕಾಲದ ಬೆಲೆಯನು ಮರೆತು
ನಿತ್ಯ ನಿಯತ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ-ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಿಟ್ಟು
ಸ್ವತ್ತನಾಗಿ ದರ್ಪ ತೋರ್ದುದ

|| ೧೪ ||

ಒಂದೊಂದನೆ ಚಿಂತಿಸುತ ಹಿಂದು ಮುಂದು ತೋರದಲಿ
ಹಿಂದೆ ತಾ ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ಯಕೆ-ಪರಿತಪಿಸಿದರೆ
ಬಂದದೇನು ಭಾಗ್ಯ ಪರಕ ?

|| ೧೫ ||

ಕಾಲ ಕರ್ಮ ವೃಷ್ಟ್ಯ ಪ್ರಣ್ಣಿ ಪಾಪ ಭೀತಿ ಧರ್ಮ ಶ್ರದ್ಧೆ
 ಕಾಲನಾಲಯವ ಪಟ್ಟಿಸಿ-ಕಾಯ್ವದಂ ಜನರ
 ಶೀಲ ಸತ್ಸಂಸ್ಥಾವ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ

|| ೧೩ ||

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವೇ ಮುಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯನೊಬ್ಬ ಮಾನವಗೆ
 ಗುಟ್ಟಿದು ಮಾನುಷ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ :- ಇದನುಕವನಗೆ
 ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿಯು ಸಾಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ

|| ೧೪ ||

ನಲವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಜೀವನ ವಿಮರ್ಶೆ

ಮಾಘನ ಜೀವನ ವಿಮರ್ಶೆ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಹಂಕರೊಳು ಗೈದು
ಜ್ಞಾನಿಗಳವತಾರ ಪುರುಷರು-ತಮ್ಮಜ್ಞಾನವ
ಮಾಘನರಿಗೆ ಸಾರಿ ಪೋದರು

|| ೧ ||

ಪುಣ್ಯವಂತರವರು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಜೀವರವರು ಪರಮ
ಧನ್ಯರು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಚರಿತರು-ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಮೋದ
ಗಣ್ಯರು ಘನ ಮಹಿಮಾವಂತರು

|| ೨ ||

ಹಲವು ಕಾರಣಗಳು ಸೇರಿ ಹಲವು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಕೂಡಿ
ಹಲವು ಮತದ ಕಾಲ ದೇಶದ-ಹಿರಿಯರ ಬಾಳ
ಹಲವು ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಸಾರಿದ

|| ೩ ||

ಸಾರ ಬೋಧೆ ಲಭಿಸಿ ಜನರು ಸಾರ ಸುಖವ ಪಡೆಯಲಿಂದು
ದಾರಿದ್ರ್ಯವಾಗಿ ಮೆದಿದಿದೆ-ಇದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೆ
ಪೋರಿದನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದಿದೆ ?

|| ೪ ||

ವಾಘ ಧರ್ಮ ಕೃತಿಗಳುಳ್ಳದ್ದು ವಾಘವಾಕ್ಯತಿಯನೆ ತಳೆದು
ದೀನರಬಲಾರ್ಥ ಜನರನು-ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ
ಹೀನ ಬುದ್ಧಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನು

|| ೫ ||

ಹಣವೆ ಮಿಗಿಲು ಗಣಕೆ ದಿಗಿಲು ಹಣವಂತನೇ ಗುಣವಂತನು
ಹಣವೊಂದಿಲ್ಲದರೆ ಪಾಮರ !-ಈತನ ಜನರು
ಗಣಕುತಿಕರಂದು ವಾಘರ !

|| ೬ ||

ಕಾಡುಹುದೆ ಪರರ ನೋವ ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನಿರಲುಬಹುದೆ ?
ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ದೀನವರಿತರ-ಕಾಣುತ ಮರುಗಿ
ಮಾಡದಿಹರೆ ಕಿಂಚಿದುಪಕಾರ

|| ೭ ||

ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರೆನೋ ಮಂದಿ
ಕೇಡ ಬಯಸಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ—ಮೂರ್ಖರು ಅಡಿಗೆ
ಓಡಿದರು ಯಮನ ಬೀಡಿಗೆ

|| ೮ ||

ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮನೋಭಾವ
ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳನ್ನು ತೂಗಿಸಿ—ಜೀವಮಾನವನು
ಬಿಚ್ಚು ಹೃದಯದಿಂದ ಸಾಗಿಸಿ

|| ೯ ||

ಮಾನುಷ ಜನುಮವ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಚಪ್ಪೆಯಿಂದ ನೋಡಿ
ಸಾಧುರಾಗದಲಿ ಸಾರ್ಥಕ—ವಾಗಿಸದಿರೆ
ಮಾನವನ ಬಾರ್ ನಿರರ್ಥಕ

|| ೧೦ ||

(೨) ಬದುಕಿನ ಬೆಲೆ

ತನ್ನ ಧರ್ಮವಾಚರಿಸದವ್ಯಧರ್ಮಕಳಿಸುವವ
ತನ್ನ ಮರಿತ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆ?—ಕೆಟ್ಟ ಬಾಳುವ
ಈನ್ನಿ ಯಂಥ ಜೀವಿಯಲ್ಲವೆ ?

|| ೧೧ ||

ತನ್ನ ಧರ್ಮವರಿಯದವನನ್ನರಿಗುಪದೇಶವೇನು !
ತನ್ನ ಮಾರ್ಗ ಸಂಬದವನು—ಬಾಳಿನೊಳಿಂತು
ಜನ್ಮ ಸಾಫಲ್ಯವ ಪಡೆವನು ?

|| ೧೨ ||

ಅಪಶಬ್ದವನಾಡುವವನಕ್ಕೆ ಶ್ವವ ಮಾಡುವವ
ನಪರಾಧಿ ಸಜ್ಜನರನ್ನು—ದೂರಿಸುವವ
ನಪವಿತ್ರನೊಪ್ಪನೆ ಮೂರ್ಖನು ?

|| ೧೩ ||

ಸ್ವಚ್ಛ ನಡತೆಯಿಲ್ಲದವ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯ ಮಾಡುವವ
ತುಚ್ಛ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನೋಲ್ಪುವ—ತಪ್ಪದೆ ಬಾಳ
ಕೆಟ್ಟನೊಳಗೆ ಬೆಂದು ಸಾಯುವ

|| ೧೪ ||

ಕಳ್ಳು ಕುಡಿನ ಸುಳ್ಳು ಬೇಳ್ಳ ಕಳ್ಳಪ್ಪವ ಮೂಳ್ಳ ಜನರಿ
ಗೆಲ್ಲಿದೆ ಬೀವನ ಸೌಖ್ಯವು ?-ಅವರೊಂದು ದಿನ
ಗೆಲ್ಲಿಗೆರುವುದೆ ಸತ್ಯವು

|| ೧೫ ||

ಬೋರಗೆ ನೋಳ್ಳ ಜನರ ಕಣ್ಣೆ ಪರಮ ಸುಖಭರಂತೆ ಫಟಿಸಿ
ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಗಳಂತಿರ್ಪ-ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರ
ನರರುದ್ಧಾರವೆಂತಾಗುವುದಪ್ಪ ?

|| ೧೬ ||

ಎಚ್ಚರವೆಚ್ಚರವೆಂದು ಚುಚ್ಚು ಮನದಿ ಸಾರಿ ಹರಿಯ
ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಫಡೆದಿರುವ ಹಿರಿಯರ-ಮಾರ್ಗವ ಬಿಟ್ಟು
ಹೊಚ್ಚನಾಗದಿರೋ ಪಾಮರ !

|| ೧೭ ||

ಗಣ್ಯ ಮನುಷ್ಯರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಮಾನ್ಯತೆ ತಾನೆಂದೆಣಿಸಿ
ಪ್ರಣ್ಯ ಕೃತಿ ಕರ್ಮ ವಿಷಯವ-ಸಾಧಿಸುವಾತ
ಧನ್ಯ ! ಧನ್ಯ ! ಸದ್ಗುಣಿಯವ !

|| ೧೮ ||

ಹತ್ತರೊಳಗೊಂಡೆನುತ್ತಲುತ್ತಮುಖೋಕನ ಭಜನೆ
ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವ ಕಾಣಿಸಿ-ಸಲಹುವ ಸ್ವಾಮಿ
ಉತ್ತಮ ಪದವಿಯ ಕರುಣಿಸಿ

|| ೧೯ ||

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಶಾಂತಿ ಭಾವ ತಾಳಿ ಧರ್ಮ
ಚಿಂತನೆಯ ಫಡಿಸುತ್ತನುದಿನ-ರಾಜಪ ನರಗೆ
ಸಂತೋಷ ಸಂಪೃಪ್ತಿ ಪ್ರತಿದಿನ

|| ೨೦ ||

ಗೀತುತಿರುವೆನೆನ್ನ ಮನಕೆ ತೋಚಿದಂತೆ ವಿಷಯಗಳ
ದೋಚಿ ಬಾಚಿ ಗುರುಹಿರಿಯರ-ಬೋಧೆಗಳ ತಾಪ
ಮೋಚಕವಿದಾಗಲಿ ಕುಜನರ

|| ೨೧ ||

ಅವಧಿಪಾರಮಣ್ಯ ಶ್ರೀ ರಘುನರಸಂಘ ಕಮಲಯುಗಲ
ಸ್ತವನಗೈದು ಧನ್ಯ ಜೀವನ-ಫಡಿಸಿಲೊ ಜೀವ !
ಕವಿವ ಶಂಕಯ ನೂಕುವನುದಿನ

|| ೨೨ ||

ನಲವತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಬದುಕು ಹಸನಾಗಲಿ

ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳಸಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಬ ಕರ್ತ ನಾರಾಯಣನ ಮರೆಯೆ
ಹೊತ್ತು ಬರಲು ಮೃತ್ಯು ಬಿಡುವಳಿ ?—ಜೀವನ ಮೂರು
ಹೊತ್ತು ಹರಿಯ ನೆನೆಯಲೊ ಮರಳಿ ?

|| ೧ ||

ಹೊತ್ತುಗೊತ್ತಿಗಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಗೊತ್ತಾದ ಗುರಿಯ ಬಾಳ
ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ—ಬಾಳಲೊ ! ಹಿತವ
ಹೆತ್ತಾರು ಮಂದಿಗೆ ಬಯಸುತ

|| ೨ ||

ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿರಂದು ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿರಂದು
ಪುಣ್ಯವಂಶರಾಗಿರನ್ನುತ—ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಂದ
ಪುಣ್ಯ ವಾಣಿಯಂತೆ ನಡೆಯುತ

|| ೩ ||

ಅದ್ಭುತದೀಲೋಕದೊಳಗುಂಟು ವಿಸಿ ಬರಲು ನೀನು
ಅದ್ಭುತ ಕಾರಣವೇನೆಂದು—ತಿಳಿವುದು ಗುರು
ಸದ್ವಿಧಿಭೆಯಲಿ ನೀನು ಯಾರಿಂದು

|| ೪ ||

ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಬಂಧು ಬಳಗ
ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಗುರು ಹಿರಿಯರ—ಮಾರ್ಗದಿ ನಡೆ
ನಿನ್ನ ರೀತಿ ಜರಿಯದವರ

|| ೫ ||

ರಾಮನೊ ಕೃಷ್ಣನೊ ಶಿವನೊ ಸ್ವಾಮಿ ನಿನ್ನಗೆ ಯಾರೊ ಅವನ
ನೀನುದಿ ಭಜಿಸಿ ಲೋಕಕೆ—ಉಪಕಾರಿಯನಿಸು
ವೈಮನಸ್ಯವೇತಕಿದಳಿ ?

|| ೬ ||

(೨) ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ಜೋಕೆ !

ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವಂಥ ನೋಟ, ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕುವಂಥ ಕೆಲಸ
ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣು ಗಾಗಿಯೆ—ಮಾಡೀಯೆ ಜೋಕೆ !
ಹುಣ್ಣು ಹುಳಿತು ನಶಿಸಿ ಹೋದೀಯೆ !

|| ೬ ||

ತಿರುಗಿ ಬರುವುದೇನೋ ನಿನಗೆ ನರನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚನುಮ ಕೇಳೋ !
ಅರಿತು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಬದುಕನು—ನಡೆಸುತ ನಿನ್ನ
ಗುರಿಯ ಸೇರೋ ಸದ್ಗತಿಯನು

|| ೭ ||

ಎನೋ ತಿಳಿಯದಿರುವ ನೀನು ಜ್ಞಾನಿಯೆಂದು ಹೇಗೆ ತಿಳವೆ ?
ಧ್ಯಾನ ಮೌನ ಸತ್ಯವರ್ತನ—ಸಾಧನೆಗಳುಂಟೆ ?
ಎನುಂಟು ನಿನ್ನೊಳು ನಿವರ್ತನ !

|| ೮ ||

ಲೋಕದ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲ ನೀ ಮಾಡೆ
ಲೋಕ ಸಾಕ್ಷಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವನೆ ?—ಲೋಟಿಸಿ ನಿನ್ನೀ
ಲೋಕದಿಂದ ಮೊಪಲು ತೆಗೆಯನೆ ?

|| ೧೦ ||

ಮನದೊಳಿದ್ದು ಜೀವನವುಗೆ ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣದ ಜೋಕೆ ! ಜೋಕೆ !
ಅನುಸರಿಸು ಮಾರ್ಗವಿದನು—ಎಂದೆಚ್ಚರಿಕೆ
ಯನು ಸದಾ ನೀಡುತಲಿರುವನು

|| ೧೧ ||

ಇದನು ಣಾವು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಮದದಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ
ಎದೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಬಡಿದು ಬೀಳ್ತೆವು—ಚಿನ್ನದ ಚಾಕ
ಬದುಕನೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥಗೈವೆವು

|| ೧೨ ||

(೩) ವಿದ್ಯೆ—ಬುದ್ಧಿ

ಓದು ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಲಾದೀತು ನಿನ್ನದರಭರಣ !
ಸಾಧಿಸುವುದೆ ಸದ್ಗತಿಯನು—ಸುಜ್ಞಾನ ಪಡೆದು
ಸಾಧಿಸೋ ನೀ ನಿತ್ಯ ಸುಖವನು

|| ೧೩ ||

ಬೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯೆಯೋದಿದವ ಬೆಚ್ಚು ಹಣವ ಗಳಿಸಬಹುದು !
 ಬೆಚ್ಚೋನ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲನೋ ?-ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಪೂಜ್ಯ
 ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದು ಕಡೆಗೆ ಕೆಡುವನೋ !

|| ೧೪ ||

ವಿದ್ಯೆಗಳನೇಕವುಂಟು ಉದ್ಯೋಗವನೇಕವುಂಟು
 ಬುದ್ಧಿಯುಂಟು ದೈವದತ್ತವು-ಇವುಗಳೆಲ್ಲ
 ದೊಡ್ಡದು ಬುದ್ಧಿಯ ಪಾತ್ರವು !

|| ೧೫ ||

ಬುದ್ಧಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯು ಸೇರಿ ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿನಯವು ಸೇರಿ
 ಸದ್ವಿಭಯಕೆ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವು-ಸೇರಲು ಮನುಷ್ಯ
 ಸುದ್ಧಾರಕಾಯತು ಮಾರ್ಗವು !

|| ೧೬ ||

ಜ್ಞಾನಿಯೊಬ್ಬನು ಲಾಭವೇನು ಬಂತು ? ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರ
 ತಾನೋದಿ ವಿದ್ವಾಂಸನಹನು !-ಇಷ್ಟಾದರೂ ವಿ
 ಜ್ಞಾನಿಯಂತೂ ಅಗಲಾರನು

|| ೧೭ ||

ಲೋಕವಸರಿತ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೋಕರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು !
 ಲೋಕಕೆ ಗುರುಗಳಾದರು-ಲೋಕದ ಮನುಷ್ಯ
 ನೀಕಕೆ ಸುಜ್ಞಾನವಿತ್ತರು

|| ೧೮ ||

ಐವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ನಾವು ಭಾರತೀಯರೇ ?

ಭರತ ಭೂಮಿ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿ-ಪರದಾಸ್ಯ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಿ
ಪರಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಬೊರಕಲು-ಭಾರತದ ಜಫರು
ಸರುವ ಸುಖದಿ ಬಾಳಿ ಬಗುಕಲು

|| ೧ ||

ಹಿಂದಿನ ನೂರಾರು ವರುಷದಿಂದನೆ(ಕ ದೇಶ ಭಕ್ತ
ರೊಂದೊಂದು ಕಾಲಕು ಬೊಳಿಸಿ-ಪ್ರಜೆಗಳ ಮನದ
ಸಂದೇಹವ ಬೊಳಗಲಾಡಿಸಿ

|| ೨ ||

ಹಲವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಹಲವು ಸಾಧು ಸಂತ ಜನರು
ಹಲವು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆಲ್ಲ ಜಾಗೃತಿಗೊಳಿಸಿ
ಬಲಪಡಿಸಿ ನಮ್ಮವರನ್ನೆಲ್ಲ

|| ೩ ||

ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸೌಖ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ
ನೆಮ್ಮದಿಯಲಿ ಬಾಳಿ ನೀನೆಂದು-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡಿಸಿ
ನಮ್ಮನೆಲ್ಲ ಹರಸಿದರಂದು !

|| ೪ ||

ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜಯಭೇರಿ ಶಾಸನ ಬೊಳಗಿತಿರಲ
ಪಾರ ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ಹೊದೊಡು ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು
ಗೌರವಿಸಿದುದೆಲ್ಲಿ ವೋದುದು ?

|| ೫ ||

ಎನಿತು ದೇವರೆನಿತು ಗುರುಗಳೆನಿತು ನೀತಿ ಸತ್ಯ ಬೋಧೆ
ಜನರಿಗಾಯ್ತು ನಮ್ಮದೇಶದಿ-ಇಷ್ಟಾಗಿ ನಮಗೆ
ಜನಿಸಿತೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಮನದಿ ?

|| ೬ ||

ಸಜ್ಜನ ಸಾಧುಗಳ ಸಂಗ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣುಗಾರರೊಬ್ಬ
ಗೆಣ್ಣು ದಾಸರ ಪದಗಳೆಲ್ಲವು-ನಮ್ಮಯ ಪಾಲೆ
ಗೆಣ್ಣುಲಿಡಿದು ನಡಿಸಿವೋದುವು

|| ೭ ||

ದೈವ ಗುರು ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಬೇವಕಾರುಣ್ಯವು ಇಲ್ಲ
ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಪಾಶ್ವಿನ್ಯ-ವಿವೇಕವಿಲ್ಲ
ಯಾವ ಯಾರ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲ !

|| ೮ ||

ಮಳೆಯು ಬೆಳೆಯು ಪತು ಸಮೃದ್ಧಿ-ನಲಿವ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಯು
ತಿಳಿದ ಜನರು ಸತ್ಪುರುಷರು-ಭಾರತದೊಳು
ತಿಳಿಯಲಿಂದು ಕಾಣದಾದರು !

|| ೯ ||

ತಪ್ಪರಿಸುತಿಹರು ಪ್ರಜೆಗಳೆತ್ತ ನೋಡಿದರು ಜಗದಿ
ಕತ್ತಲೆಯ ಕವಿದುಕೂಂಡಿತು-ಮುಂಗಾಣದಂತೆ
ಬೊತ್ತುಗೊತ್ತಿಗನ್ನ ಕಪ್ಪಿತು

|| ೧೦ ||

ಹರಿದು ಪಂಚಿ ತಿನ್ನುವಾನೆ ಮುರಿದು ಮನೆಯ ಬದುಕುವಾನೆ
ಸರಳ ಸುಂದರದ ಜೀವನ-ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇರದ
ನರಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬದುಕು ಈ ದಿವ !

|| ೧೧ ||

ಕೋಟಿ ಗಜ್ಜಿ ಜೊಲಕೆ ಮನೆಗೆ ಕಾಟವೊಂದೊಂದಲ್ಲ ಒಳ
ಕೋಟಿಯೆಷ್ಟು ಸಂತು ಜನರೊಳು-ಕಡಿಬಾಟವಾಗಿ
ಕೋಟಿಲೆ ಪ್ರತಿ ಸಂಸಾರದೊಳು !

|| ೧೨ ||

(೨) ಬದುಕಿನ ಹೋರಾಟ !

ನಾಡ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡನಲಿದು ಮಣ್ಣು ತುಳಿದು
ಗೂಡ ಸವೆಸುತಿಹ ರೈತಗೆ-ಸುಖದಿ ಬೊಟ್ಟಿ
ಪಾಡು ಸಾಗುತಿಹುದೆ ಇಂದಿಗೆ ?

|| ೧೩ ||

ಅವರ ಅವರ ಬವಣಿಗಳೆನು ಇವನು ನೀಗಲೊಕು ಸಾಧ್ಯ ?
ಅವನೀವತಿಯು ಒವನೊದೊಡೇನು ?-ಬಂದಿತು ಭಾಗ್ಯ
ಅವವೇಕವೇ ಕವಿಯಿತ್ತನ್ನೇನು ?

|| ೧೪ ||

ಎಫಿಶೋ ಮಂದಿ ವೀರ ಯೋಧರೆಫಿಶೋ ಮಂದಿ ದೇಶ ಭಕ್ತ
ರೆಫಿಶೋ ಮಂದಿ ಭರತ ಮಾತೆಯ-ಸುಪುತ್ರರಳಿದ
ರಿಫಿತ ತಿಳಿದು ಬಿಡರು ಕುಮಾರಿಯ !

|| ೧೫ ||

ಅಳಿದ ವೀರರವರೆ ಧನ್ಯರಳಿದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈರಿ ಜನರು
ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು ನೀತಿ ಕೃತ್ಯವು-ಮಾಡತಲಿರಲು
ಗೆಲುವುದೆಂದು ಕುಳಿದು ಶಪ್ತವ

|| ೧೬ ||

ಕಾಮಾಚಾರಾದಿಗಳು ಧೂಮಕೇತು ಕಾಣಿಸುತ
ನೇವು ನೀತಿ ಸತ್ಯ ಧರ್ಮವು-ನಶಿಸಿ ನಮ್ಮ
ನೀಮೆಯಲಿ ಕಾಡುತಿರ್ಪವು

|| ೧೭ ||

(೨) ವಿಸರ್ಜಿತ ಮತಗಳು

ಧರ್ಮ ಭ್ರಷ್ಟ ಜನರು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮ ಮರೆತು ನೀತಿಗಿಟ್ಟು
ನಿರ್ಮಮರಾಗಿ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯವು-ಮಾಡದಂತಾಗಿ
ಕೂರ್ಮಕೂಪರಾದರೋ ದೇವ !

|| ೧೮ ||

ಎತ್ತಣ ಸದಿಭವವಿದು ಕತ್ತಲೆಯು ಮಂಕು ಕವಿದು
ತತ್ತರಿಸುತಿಹರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ-ದೇಶದ ಜನರು
ಎತ್ತಲಾರದೆ ತಲೆಯಣುವಲ್ಲೂ

|| ೧೯ ||

ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ ಬೀದಿಸುವ ಹಣ್ಣು ಗದ್ದೆ ಹೆಣ್ಣುತಿಹರು !
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ವೇಷವ ಹಾಕಿ-ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮಾರಿ
ಮಣ್ಣು ಬಾಳೆಗವರಳು ನೋಡಿ

|| ೨೦ ||

ಹೆಣ್ಣು ಹೊರಗೆ ಮಡಿಯಬೇಕು ಹೆಣ್ಣು ಮನೆಗೆ ಮಡಿಯಬೇಕು
ಹೆಣ್ಣು ಹಡೆಮ, ಗಂಡ-ಮಕ್ಕಳು-ಸಾಕುವ ಕಾಲ
ಬಣ್ಣಗಿಟ್ಟು ಬದುಕೋ ! ಕೇವಲ

|| ೨೧ ||

ಬಡತನವೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಡವನೇ ಇರದಂತೆ ಮಾಡ್ತು
 ಕೆಡುಕು ಯೋಚನೆಗಳಿಂದಿಗೆ !—ಮರಾಠೆಯಿಂದ
 ಬಡಲು ತುಂಬಿದೊಡೆಯರಿಗೆ || ೨೨ ||

ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲಿಸಾಸೆಗಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಲ ಕೊಯ್ತಂಥೆ ಬುದ್ಧಿ !
 ಹುಚ್ಚು ಮಂದಿ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ—ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ
 ಹೆಚ್ಚಿತು ಪ್ರರಾಶಿ ಬಾಳಿಗೆ || ೨೩ ||

ಒಳಕು ಜನರು ಹಲವರಿಲ್ಲ ಹಲವರಿವರ ನೋಳ್ಪರಿಲ್ಲ
 ನರಿವು ಗೆಲುವು ದೇಶಕಿನ್ನಂತು ?—ಈ ಪರಿ ನಮ್ಮ
 ಬೆಲುವು ಭರತ ಭೂಮಿಗಾಯಿತು ! || ೨೪ ||

ಸಿರಿಯ ಸೂರೆ ಹೊಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಕರುಣ ಕಳುಹಾಡಿಯಿಲ್ಲ ?
 ದುರುಳ ಧೂರ್ತರಾಸಬಡುಕರ್ಗ ?—ಈ ದಿವ್ಯಗಳಿರಿ
 ಮರಣವೇ ಸುಖವೇನೋ ಬಡವರ್ಗ ! || ೨೫ ||

(೪) ನಾವು ಮೂನವರೋ ? ದಾಸವರೋ ?

ಮನುಷ್ಯ ಸಂಘ ಬೇಡಿ ನಿಜವು ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬೇಡಿ ನಿಜವು
 ಮನುಷ್ಯನೇಕೆ ದನುಷ್ಯನಾದನು ?—ಇದೇನು ಬಂತೋ
 ಬಿಡುಗು ಬುದ್ಧಿ ತಾನೂ ಕೆಟ್ಟನು || ೨೬ ||

ಎಂಜಲಿನ ರೋಕವಿದು ಗಂಜಿಗಾಗಿ ಬಳಲುತ್ತಿಹುದು !
 ನಂಜನಂತು ಬದುಕಿದವರಂತೆ ?—ವಾಸದ ಭೀತಿ
 ಗಂಜದ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗೆ ತಲೆಯಂತೆ ? || ೨೭ ||

ಹೀಗೆ ರೋಕ ಮುಂದುವರಿಯೆ ಬೇಗೆ ಹತ್ತಿ ನಾಶವಹುದು !
 ರೋಗ ದಾರಿದ್ರ್ಯಗಳ ಕಾಟದಿ—ಮೂನವರು ಸಾವು
 ಬೇಗನಪ್ಪವರು ಸತ್ಯದಿ || ೨೮ ||

ಅನ್ಯ ಜನರ ಹಳೆಯದಂತೆ ಅನ್ಯ ದೇಶ ಹೆಗಳದಂತೆ
 ಅನ್ಯ ಭಾಷೆ ಮತಗಳ ಪ್ರೀತಿ-ಸೌಹಾರ್ದವರೆ
 ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕಾಗ ಪ್ರಗತಿ

|| ೨೯ ||

ದೇವ ಪ್ರೀತಿಯವರವ ದಯದಿ ಈ ಮಹಿಮೆಯ ಸರ್ವ ಜೀವ
 ರಾವಾಸ ಕಾಲಕು ಸೌಖ್ಯದಿ ಬಾಳಲಿ ಶಾಂತಿ
 ಭಾವ ಮೂಡಿ ಸದ್ಭಾವೈಕ್ಯದಿ

|| ೩೦ ||

ಐವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ

(೧) ಚತಾವತಾರ ಗೋತ್ರ

ವೇದಗಳ ಕವ್ಯ ರಾಜ್ಯಸಾಧನ ಸೋಮಕನ ಶಿರ
ಭೇದಿಸುತಾ ವೇದ ಶಿರುಗಳ-ಕಾಯ್ದ ಮತ್ಸ್ಯವಿ
ನೋದಿ ಪರಿಹರಿಸೆಮ್ಮ ಪಾಪಗಳ || ೧ ||

ಮಂದರಾಚಲಕೆ ಬೆನ್ನ ಬೆಂದದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಕೂರ್ಮ
ಸುಂದರ ಮೋಹಿನಿ ರೂಪನೆ-ದೀನರ ವೈರಿಯೊ
ಇಂದಿರಾಪ್ರಾಣೀಶ ಭೂಪನೆ || ೨ ||

ಭೂದೇವಿಯನೆ ಕದ್ದೊ ಯ್ತು ಆ ದುಷ್ಟ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ
ಆದಿ ವಂಶನ ರೂಪದಿ-ವಧಿಸಿಗ ಸ್ವಾಮಿ
ಭೂಧನ ಸಲಹೆಮ್ಮ ದಯದಿ || ೩ ||

ಹರಿಯ ಪರಮ ವೈರಿಯಾದ ದುರುಳ ಹಿರಣ್ಯಕನನ್ನು
ನರಸಿಂಹರೂಪದಲಿ ಸೀಳಿದ-ಪ್ರಹ್ಲಾದ ವರದ
ವೊರೆವುದಮ್ಮ ಪರಮ ಶೃವೆಯಿಂದ || ೪ ||

ನಾನುನ ಶ್ರಿವಿಕ್ರಮನೆ ನೀ ಮನೆ ಕಾಯ್ದಂತೆ ಬಲಿಯ
ಕಾಮಿಗಳಾದಮ್ಮ ಗರ್ವವ-ಮೆಟ್ಟಿತ ಕಾಯೊ
ಸ್ವಾಮಿ ನೀನೆಮ್ಮಯ ಪ್ರಾಣವ || ೫ ||

ದುಷ್ಟ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ವಧಿಸಿ ಕಷ್ಟ ಕಳೆದ ಪರಶುರಾಮ
ದುಷ್ಟರೆಮ್ಮ ದುಷ್ಟಿಂಕೆಗಳ-ರೆತ್ತೊಗೆದು ನಿನ್ನ
ಇಷ್ಟರಪ್ಪಂತೀಯೊ ವರಗಳ || ೬ ||

ಭರತಗೆ ಪಾದುಕೆಯಿತ್ತು ಮರುಕಳಗುಪದಮಿಯಿತ್ತು
ದುರುಳ ರಾಮಾಣನ ವಧಿಸಿದ-ಜಾನಕೀರಮಣ
ವರದನಾಗೊ ಭವಗೆ ಸರ್ವದ || ೭ ||

ಭಂಜ ಕಾರವರ ಕೊಲಿಸಿ ಭೂಮಂಡಲ ಭಾರವ ಕಳೆದು
ಪಾಂಡವರ ವೊರೆದ ಕೃಷ್ಣನೆ-ಗೀತೆಯ ಸುಧೆಯು
ನುಂಡು ತಣಿಯೆ ಹರಸು ನಮ್ಮನೆ

|| ೮ ||

ಪ್ರಿವುರ ದಹನ ಕಾಲದಲಿ ಕಪಟಿ ರಾಕ್ಷಸರ ವಧಿಸೆ
ಉಪಕರಿಸಿ ಹರಗೆ ನೆರವಾದ-ಬೌದ್ಧಾ ವತಾರಿ
ಸುಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸೆಮ್ಮನು ಸದಾ

|| ೯ ||

ದುಷ್ಟರ ಜಾವಳಿ ಮೀರಿ ಹಿಷ್ಟರು ಕಲಿಬಾಧೆಯಿಂದ
ಕಷ್ಟಪಡಲು ಕಲ್ಪಿ ರೂಪದಿ-ಧರ್ಮನ ಕಾಯ್ತು
ಸೃಷ್ಟಿಶ ನಮೋ ಹೇ ! ವಿನೋದಿ

|| ೧೦ ||

ಹತ್ತವತಾರದಿ ನಿಜ ಭಕ್ತರನುದ್ದರಿಸುವನೆ
ಮತ್ತೆಪಂಪರೂಪ ತಾಳ್ವನೆ-ಪ್ರೀತರಭುವರನೆ
ಮುಕ್ತಿದಾತ ದೇವದೇವನೆ

|| ೧೧ ||

(೨) ಕೇರವನಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ನವರೆಗೆ

ಈ ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವದೊಡೆಯ ಕ್ಲೇಶವ ಪರಿಹರಿಸೆಂದು
ಕೇಶವನ್ನು ನೆನೆಯಬಾರದೆ-ಮಾಸವ ನಿನಗೆ
ಈ ತರೀರ ಭ್ರಾಂತಿ ಸಾಲದ

|| ೧೨ ||

ನಾರಾಯಣನ ನಾಮ ಬಿಡದೆ ಪಾರಾಯಣಗೈಯೆ ನಿನಗೆ
ದೂರವಾಗಿ ಭವದ ರೋಗವು-ಕಟ್ಟಿದೆ ಸುಖ
ಸಾರಿಯೊಪಗುಡುಮು ಸತ್ಯವು

|| ೧೩ ||

ಈ ಭರಿಯ ಅಸ್ತರದ ಪೇದಭರಿತ ಜೀವನದಿ
ಸಾಪರದಿಂಜೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ-ಭಕ್ತಿಯಲಿ ನೀನು
ಮಾಧವನ್ನ ಮರೆಯದಿರು

|| ೧೪ ||

ನೋವು ದೇಹ ಮನಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಕಾಡುವಾಗ
ಸಾವು ಮೇಲಿಂದಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ-ಬಾಳಲಿ ಜೀವ
ಗೋವಿಂದನ ಹೃದಯದಿ ಕರೆ !

|| ೧೫ ||

ಉಜ್ಜ್ವಲ ಶಿಖರ ವಾಹ ಪಿಪ್ಪಳ ಕುಪ್ಪಳವಪ್ಪಾರ ಹೃದಯ
ಮುಖ್ಯ ಹೋಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗ-ಜೀತಮನದಿಂದ
ವಿಜ್ಞಾನವು ಸ್ಮರಿಸೊ ನೀ ಬೇಗ

|| ೧೬ ||

ಮಧುಮಿಠಾತೆ ಹೋಗಿ ಮೊದಲು ಕುದಿಗೆ ಕಾಲಕೂಟವೆನಿಸಿ
ಹೃದಯ ಸೆಳೆವ ವಿಷಯ ಬಾಧೆಯು-ತಪ್ಪಲು ಫಿನ್‌ಗೆ
ಮಧುಮಿಠಾತೆ ಪದವೇ ಗತಿಯು

|| ೧೭ ||

ವಕ್ರಗತಿಯ ಬಾಳಿನೊಳಗೆ ವಿಕ್ರಮದಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು
ಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯವ-ಪೂರೈಸಲು ತ್ರಿ
ವಕ್ರಮನ ಸ್ಮರಿಸೊ ಮಾನವ

|| ೧೮ ||

ನೇಮ ಭಗವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ನೇಮ ದಾಸ ಭರ್ಮ ದಯೆ
ನೇಮ ಪರರಿಗುಪಕಾರವ-ಮಾಡಲು ಫಿನ್
ವಾಮನ ಮೆಚ್ಚುತೆ ಪೊರೆಯುವ

|| ೧೯ ||

ಹೋದ ಕಡೆಗೆ ಮನವ ಹರಿಸಿ ಬೀದಿ ಹೋಗಿಯಾಗದಂತೆ
ಸಾಕದದಿ ಪಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಿ-ನಿಶ್ಚಲಿ ಜೀವ
ಪ್ರೀತರ ರಕ್ಷಿಸೊ ಮುದದಿ

|| ೨೦ ||

ಲೋಕ ಸುಖ ಬೇಕಾದರೆ ನಾಕ ಸುಖ ಬೇಕಾದರೆ
ಲೋಕ ನಾಕಾನಂತ ಕಾಲದ-ಸುಖಪಡೆಯಲು ಹೃ
ಪೀಕೇಶನ ಭಜನು ಸರ್ವದ

|| ೨೧ ||

ಪದ್ಮಜನಯ್ಯನೆ ಮೂಲ ಪದ್ಮಜ ಜಾಂಡಲ ಕೇಳೊ
ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದನು-ಹೃದಯದಿ ಭಜಿಸೊ
ಪದ್ಮನಾಭನಂತ್ರಿಗಳನು

|| ೨೨ ||

ದಾಖೋದರನೆಗಗೆ ಪರಮ ಸ್ವಾಮಿಯವನು ಎನ್ನ ಮನದ
ಧಾಮದಿ ನೆಲಸಲಿ ಸರ್ವದ-ಎಂದೆನಲು ನಿನ್ನ
ಪ್ರೇಮ ವಹಿಸುವನು ಕಾಮದ

|| ೨೩ ||

ತಂಗೆ ತತ್ತ್ವದರಿವಿನೋಳಾತಂಗಳನು ಪರಿಹರಿಸಿ
ರೆಂಕರ ಭಾವದೊಳೆನ್ನನು-ಕಾಪಾಡುಯೆನಲು
ಸಂಕರ್ಪಣ ಪೊರೆವ ನಮ್ಮನು

|| ೨೪ ||

ಈ ಸಮಸ್ತ ಚರಾಚರಗೆ ವಾಸುದೇವನೀಶನೆಂದು
ದಾಸ ಭಕ್ತ ಮುನಿಪುಂಗವರು-ನೀಡಿದ ಬೋಧೆ
ಯಾಸರೆಯಿಂ ಮನನ ಮಾಡಿರು

|| ೨೫ ||

ವಿದ್ಯೆ ವಿನಯ ಸೌಹಾರ್ದವು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸಚ್ಚೀಲವು
ವಿದ್ವಜ್ಞನರ ಸಂಗವಾಸವು-ಮೊದಲಾದ ಧಾಗ್ಯ
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವು

|| ೨೬ ||

ತನುಮನು ಧನಂಗಳಾನೆ ಜನನೀ ಜನಕ ಸತಿಸುತಾದಿ
ಮನೆ ಮಂದಿಯ ಮೇಲಿನಾಸೆಗೆ-ಮಿಗಿಲ್ಲವೇನೂ
ಅನಿರುದ್ಧನ ಕರುಣ ನಮಗೆ

|| ೨೭ ||

ಪುರುಷೋತ್ತಮನವನೆ ಕೇಳೊ ಸಿದ್ಧೇವಿಯ ರಮಣನಾತ
ಪರಮೇಷ್ಠಿಗೆ ಜನುಮದಾತನು-ಕರ್ವಾದಿವಂದ್ಯ
ಪರಮ ಮುಕ್ತಿದಾತನಾತನು

|| ೨೮ ||

ಈ ಜ್ವರ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗೆ ಸಾಕ್ಷರರು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪರ
ಮಾಕ್ಷರನೆ ಪರಮಾತ್ಮನು-ಎಂದರಿತು ನೆನೆಯ
ಭೋಕ್ಷಣನ ಪಾಡಪದ್ಮವನು

|| ೨೯ ||

ನಾರಸಿಂಹನನ್ನು ಭಜನೆ ಭೋಗರ ಪಾಪ ರಾಶಿಯು ಸಂ
ಹಾರವಪ್ಪುದೆಂಬುದರಿಯೆಯಾ ?-ಪ್ರಹ್ಲಾದ ವರದ
ಭೂರಿ ಕೃಪೆಯು ತೋರಿದೆನ್ನಿಯಾ ?

|| ೩೦ ||

ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಾಡುವ ಭಕ್ತರಚ್ಚುತನ ದಿವ್ಯ ನಾಮ
 ಬಚ್ಚಿಡುತ ಚಿತ್ತದೊಳಗೆ-ಸುಖಿಸುವೆಂದು
 ಬಿಟ್ಟು ವಾಕ್ಯ ಧರಣಿಯೊಳಗೆ

|| ೩೧ ||

ಜನಕಿಗೆ ನೀ ಮಾಳ್ವೆ ನೀವೆ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನನ ಸೇವೆ
 ತನು ಮನ ಧನಗಳೆ ತ್ಯಾಗದಿ-ಜಗದೀಶನೊಲಿದು
 ಅನುಪಮ ಸುಖವೀವ ಹರುಷದಿ

|| ೩೨ ||

ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರ ಮುಖ್ಯರೆಲ್ಲ ಇಂದ್ರರು ಕಂಠಮ್ಮ ಲೋಕ
 ಕಿಂದ್ರರಿಗೆ ಇಂದ್ರನೆನಿಸುವ-ಸರ್ವೇಶನಾದು
 ಜೇಂದ್ರನ ನೆನೆಯಲೊ ಮಾನವ

|| ೩೩ ||

ಹರಿಯ ನಾಮ ನರನ ಚಿಹ್ನೆಯೆರಡರ ಸಂಬಂಧವಾಗೆ
 ಹರಿದು ಮನದೊಳಿಪ್ಪ ಅಲ್ಪತ-ತೊಳೆಯುತಲಿಹ
 ಪರದಿ ಭೋಗವೀವುದನಿಶ

|| ೩೪ ||

ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಡೆ ಕಷ್ಟನೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರ
 ಅಷ್ಟಾರ್ಥ ಪೂರೈಸುತಿಹನು-ನಿಜ ಭಕ್ತರ ಸಂ
 ತುಷ್ಟಿಪಡಿಸಿ ಮೋಕ್ಷವೀವನು

|| ೩೫ ||

ಕೇಶವಾದಿ ಅಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಶ್ರೀಶನ ನಾಮದ ಪದ್ಯ
 ವಾಗೆಯಿಂದ ಪಾಡಿವೊಗಳು-ಸಜ್ಜ ನರನೆಲ್ಲ
 ತೋಷದಿ ರಘುವರ ಕಾಯುವ

|| ೩೬ ||

ಐವತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

(೧) ಅಂತಿಮ ವರದಿ

ದೇಹದಾಧಿಮಾತನ ಹೆಚ್ಚಿ ಗೇಹದ ಮಮತೆ ಹೆಚ್ಚಿ
ಮೋಹ ಸತಿ ಸುತರಲಿ ಹೆಚ್ಚಿ-ಸಜ್ಜನ ಸಾಧು
ಸ್ನೇಹ ಹಾರಿಹೋದುದು ಕೊಚ್ಚಿ || ೧ ||

ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಬ್ಬರಿ ಹಂಚಿ
ಅಕ್ಕರೆ ಮಿಗಿಲು ಸಾರಿದೆ-ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಇಕ್ಕಡೆ ವೋಹಿಸಿ ಹಿಗ್ಗಿದೆ || ೨ ||

ಜನಕನು ನಾನೆಂದು ಸುತರನುದಿನ ವೋಹಿಪನುಯೆಂದು
ಮನದಲಿ ಹಿಗ್ಗುತ ಕಾಲವ-ತಳ್ಳಿದೆ ಹಿಂದೆ
ಗಡೆಸದೆ ಮತ್ತೆನ್ನ ವಿಷಯವ || ೩ ||

ಜೀವ ಮಕ್ಕಳಾದಿಯಾಗಿ ನಿಲಯದೆ ಮನೆಮಂದಿಯೊಳಗೆ
ಸುಳಿಯೆ ರೋಗರುಜಿನ ಮೃತ್ಯುವು-ತಲೆಗಿಟ್ಟಿ ಕೈಯ
ಹಲುದಿದೆ ರಕ್ಷಿಸಲು ದೈವವು || ೪ ||

ಯೌವನದ ಕಾಲದಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಣ್ಣು ಬಂತೆ
ಹಾವ ಭಾವಗಳಲಿ ತೊಡಗಿದೆ-ಅಪಹಾಸ್ಯಗೈದೆ
ದೇವರ ಗುರು ಹಿರಿಯರ ಮುಂದೆ || ೫ ||

ಹೊತ್ತು ಕಳೆದ ಪರಿಯ ಕಾನಿ ಮತ್ತೆನಾಗಿ ವಿಷಯ ಸುಖದಿ
ಚಿತ್ತಜನ್ಮಿಯನ ಸ್ಮರಿಸದೆ-ಉನ್ಮತ್ತ ತನದಿ
ಚಿತ್ತಕೆ ಬಂದಂತೆ ಭದಿದೆ || ೬ ||

ಉತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮ ಹಬ್ಬದುತ್ಸಾಹದಾಚರಣೆಯಲಿ
ಮತ್ಸರ ಫಣಗೆ ದೈವದಿ-ನಾ ಕರ್ತೃವೆಂಬ
ಕುತ್ಸಿತ ಬುದ್ಧಿಯ ಮನದಿ || ೭ ||

ನಡೆವ ಕೆಲಸವೆಡವಿಬಾಗ ಕಡುಕೋಪ ಕಂಡವರ ಮೇಲೆ
ಕೆಡುಕು ಯೋಚನೆಗಳು ದುಷ್ಕೃತಿ-ಕಡೆಗೆ ಮಂಕು
ಬಡಿಯೆ ನೈವಕೆ ಶರಣಾಗತಿ

|| ೮ ||

ಬಾಳ ಪಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೋಭ ವರ್ತನೆಯು ದೀನ
ರಾಬಾಲವೃದ್ಧರು ಸತಿಯರ-ಕಂಡರುಬೇಡ್ಲೆ
ನಾ ಬದ್ಲಿದನೆಂಬ ಮಮಕಾರ

|| ೯ ||

ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಪುಂಡರೀಡನೆ ಕೂಡಿ ಮೆರೆದು
ಪುಂಡರೀಕಾಪ್ಪನ ಧ್ಯಾನವ-ಮಾಡದೆ ಶುದ್ಧ
ಭಂಡ ಬಾಳ ಬದುಕಿದಂಥವ !

|| ೧೦ ||

ಕಾಲ ಚಕ್ರವುರುಳಿ ಬರಲು ಕಾಲು ಕೋಳು ಕಲೆಯ ಬಲವು
ಕೋಲು ಬಿದ್ದ ಗಳಿಗೆಯಿಂದಲಿ-ಗರ್ವವು ಮುರಿದು
ಮೂಲೆಗೊಡಗಿ ಕೋಲ ಕೈಯಲಿ

|| ೧೧ ||

ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಿಯಳಿದು ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ
ರಕ್ತಿ ವಿಷಯಗಳೆಲಿ ರಾಗವು-ಮಾಯವಾಗಿ ವಿ
ರಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿ ತಾವೇ ಬಂದವು !

|| ೧೨ ||

ಎಳಲಿಕ್ಕೆ ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲ ! ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾಯೇ ಇಲ್ಲ
ಬಾಳ ನಡೆಸಿ ಸಾಕಾಯತಲ್ಲ !-ಇಂತಾಗಿ ನನಗೆ
ಮೂಲೆಯೊಳಗೆ ಮುಪ್ಪಾಯತಲ್ಲ !

|| ೧೩ ||

ಈ ಪರಿಯಿಂದಲಿ ಜಗದಿ ತ್ರಿಪತಿಯ ಸೇವಿಸದೆ
ಕಾಪುರುಪನಂತೆ ನೆಟ್ಟಿದೆ !-ಸೆಟ್ಟ ಪರಿದ
ಕೋಪ ಶಾಪ ತಾಪಕೋಳಗಾಡೆ !

|| ೧೪ ||

(೨) ಸಾಧು ಸಂಹರ ಸಂಗ

ದೇವನೇ ಕಣ್ಣಿಂದ ತೋರ್ಪ ಭಾಗ ಸಮಾಧಿಯಲಿ ಸಾಹಿ
ತತ್ತ್ವವಲೋಕನದ ಮಾರ್ಗದಿ !—ಛಲಿಯುಗ ಮಹಿ
ಮಾವಲಂಬರಿಹರು ಲೋಕದಿ

|| ೧೫ ||

ಏಕಾಏಕ ಕಾರಣಂಗಳಿಂದ ಏಕಾಏಕ ದೇಶ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ
ಏಕಾಏಕ ಕಾಲ ಸನ್ನಿವೇಶದಿ—ಸದ್ಭವ ಸಂಗ
ತಾನೋದಗುತಿಸುರು ಲೋಕದಿ !

|| ೧೬ ||

ಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚರು ಕುಶಲ ಕರ್ಮಿಗಳು ಪರರ
ಕುಶಲ ತಮ್ಮ ಕುಶಲವೆಂಬರು—ಸತ್ಕೃತರು ಜೀವ
ಸದ್ಭವ ಸದ್ಗುಣಿಗಳರ್ಪರು !

|| ೧೭ ||

ಗಾಢಯೋಗದಿಂದ ಸ್ವರಸಾನುಭವ ವ್ಯವರ್ತದಿ
ಸಾಧುರಾಗದಿಂದ ದೈವವ—ಮೆಚ್ಚಿಸುವ ಮ
ಹಾಢುಭಾವರಿಹರೋ ಮಾಢವ !

|| ೧೮ ||

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ
ಸೇರಿ ಶರೀರದೊಳರ್ಪಂತೆ—ಒಮ್ಮತದಿ ನರನ
ಕೋರಿದಿಷ್ಟ ಕರ್ಮ ಮಾಳ್ವಂತೆ

|| ೧೯ ||

ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯ
ಗಣ್ಯವೆನಿಸಿ ದೇಶವೆನಿಸಂತೆ !—ಸಂಘಟಿತವಾಗಿ
ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ತಾನೇ ಆಳ್ವಂತೆ

|| ೨೦ ||

ಹಲವು ಹಳ್ಳಿ ನದಿ ಸಮುದ್ರ ಹಲವು ಗುಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ ಕಾಡು
ಹಲವು ಬಯಲು ಗದ್ದೆ ಹೊಲ ತೋಟ—ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಮೃಗ
ಹಲವು ಸೇರಿ ಜಗದ ಸವಿರ್ವೋಟಿ !

|| ೨೧ ||

ಹಲವು ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಹಲವಾರು ಸಂವಿರ ಜನ
ಕಲೆನ ತಿರುದಿ ತೀರ್ಥಸ್ಥಳದಿ-ಮಾಣವರು ಕಮ್ಮ
ನೆಲೆಗಾಂಬರು ವಿನಿಧ ಮಾರ್ಗದಿ || ೨೨ ||

ಆನರವರ ಮಾರ್ಗದಿ ಜೀವರವನಿಯೊಳು ಬದುಕಿನಲಿ
ವಿನಿಧ ಮುಖದಿ ಸಿಚ್ಚಾಮರಾಗಿ -ಸೇವೆಯ ಮಾಣ
ಲವರಿಗೊಲಿದ ದೈವ ತಾಣಾಗಿ || ೨೩ ||

ತಿಳಿಯಬೇಕಾಯದನು ಮರತು ತಿಳಿಯಬಾರದುದನು ಕಲಿತು
ತಿಳಿದು ಮಾಳ್ ಸತ್ಯಮನ ಬಿಟ್ಟು-ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯೆ ?
ತಿಳಿಯೆ ಹರಿಯ ತಿಳುವಳಿ ಗುಟ್ಟು ! || ೨೪ ||

(೩) ಅರ್ಪಣಾ ಮಂತ್ರೋಭಾವ

ಅದುದಾಯಿತ್ತಿನ್ನಾದರೂ ಮಾಧವನೇ ಗತಿಯೆಂದು
ಖೇಡ ಬುದ್ಧಿ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ-ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಹೋದರಡುವೆ ಬಾರಿ ಸೌಖ್ಯಕೆ || ೨೫ ||

ಸಾಧನ ಸಂಪದಗಳ ಸಾದರದಿಂದಲಿ ತನ್ನ
ಸ್ವಾಧೀನಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ-ಬಾಳಿನ ಗುರಿ
ಮಾದರಿ ಲೋಕಕೆ ಹೋಗುತ್ತ || ೨೬ ||

ಯಾವ ಬೇವಣಾದರೇನು ಕಾವ ನಮ್ಮನೆಯ ನಂಬಿ
ಸಾವ ಮುನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯವ-ಮಾಡಲೊ ಬೇವ
ಶ್ರೀವರನು ಮುಟ್ಟಿ ಪೂರೆಯುವ || ೨೭ ||

ಭಕ್ತ ಜನರನುಭವ ಸಚ್ಚರಿತ್ರೆ ಕೇಳಿ ಬುದ್ಧಿ
ಭಕ್ತಿ ಬೇವನಲಿ ಮಾಡಲೊ !-ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಕರ್ಮ
ಸಕ್ತಿಗಳಲಿ ಮನವ ನುಡಿಸಲೊ ! || ೨೮ ||

ಈ ಸಚರಾಚರಲೋಕವಿಶ್ವದಪ್ರಾಧೀನವೆಂದು
ಬಾಸಲೋಟಿಯೊಳಗೆ ತಾನೊಂದು—ತಿಳಿಯುವ ನರ
ಲೇಸುಗಳನ್ನೆ ಪಡೆವನೊಂದು

|| ೨೯ ||

ತಾನು ಗೈವ ಕಾರ್ಯಗಳದೇನೊಂಟಿಲ್ಲವನು ದೇವ
ಸಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ತನ್ನಗೆ—ನೀಡಿದನೊಬ
ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಡೆಯುವಾತನಿಗೆ

|| ೩೦ ||

ಮೃತ್ಯು ಭಯವೆಲ್ಲಿಯದು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯೊಳಹ
ಸತ್ಯವಂತ ಸುಗುಣ ತೀಲುಗೆ—ದೇವನ ನಂಬಿ
ದತ್ತಧಿಕ ಪುಣ್ಯಕಾಲಿಗೆ

|| ೩೧ ||

ಪರದಿಗಾಗಿ ಬದುಕುವುದೆ ನರನ ಬಾಳ್ಗೆ ಸಾರ್ಥಕವೆಂ
ದರಿತವಗೆ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯವು—ಲಭಿಸಿ ಪರಮ
ಪುರುಷನೊಲಿವನವನಿಗೆ ಸತ್ಯವು

|| ೩೨ ||

ನಿನ್ನ ನೀನು ಮರೆಯಬೇಡ ಅನ್ಯರನೂ ತೊರೆಯ ಬೇಡ
ನಿನ್ನ ನಂಬಿದವರ ಬಿಡಬೇಡ—ರಘುವರನ ಪಾದ
ಪನ್ನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲೇಬೇಡ !

|| ೩೩ ||

ಮಾಣವ ನೀನಿದನು ತಿಳಿದು ಸಾನುರಾಗದಿ ಭಕ್ತರ
ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಗಳ ತತ್ವವ—ಮನಃಸ್ಥೈರ್ಯ
ಜಾಣನೊಬ್ಬ ಕಳೆವುದೀ ಭವ

|| ೩೪ ||

ಭಕ್ತಿವಂತನಾದಮೇಲೆ ಕತ್ತಿ ಬೇರೆಯೇತಕವನಿಗೆ ?
ಕತ್ತ ಶ್ರೀ ಪುರುಷೋತ್ತಮನನು—ನಂಬಿಹ ಸುಮತಿ
ಯುಕ್ತಿಯಿಂದೀ ಭವವ ಗೆಲುವನು

|| ೩೫ ||

ಬಿಡನು ಭಕ್ತನೊಂದೊಗೂ ಒಡೆಯನ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮ
ಬಿಡನು ಸತ್ಯ ಭರ್ಮಾ ನಿಷ್ಠೆಯು—ಗುರುಪಾದ ಸೇವೆ
ಬಿಡನು ಸಾಧು ಸುಖನ ಗೋಷ್ಠಿಯು

|| ೩೬ ||

ಸತ್ಯ ದರ್ಶನವ ಪಡೆಯಲತ್ತುತ್ತಾಹದಿಂದ ತನ್ನ
ನಿಷ್ಠೆ ನಿಯತ ಕರ್ಮವೆಸಗುವ—ದುಷ್ಟರನು ತೊರೆವ
ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಹಿಂದರದಿರುವ

|| ೩೭ ||

ದುಷ್ಟನಂತೆ ಹರಿದಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯನು ತಾನಾಗಬೇಕು
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ—ಸ್ವಕರ್ಮದಿಂದ
ಭ್ರಷ್ಟನಾಗದಂತೆ ಬೇರಿಸಿ

|| ೩೮ ||

ಹಿರಿಯರನುಭವಗಳನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಶುದ್ಧ ಮನದಿ
ನಿರಾತ ವೇಶ ಭಾವೆ ಜನಗಳ—ಹಿತಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿ
ಪರಮೇಶ್ವರ ಕೊಡುವ ಸುಖಗಳ

|| ೩೯ ||

ಐವತ್ತಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಫಲಸ್ತುತಿ

ವೇನ ದೇವೇಶಾದಿವಂದ್ಯ ಭಾವಜನ್ಯೈರ್ಯು ಕೃಪಾಳು
ವಾಪಮಾಘ ಪ್ರಮತಿ ತೇಳಿಮ್ಮ-ಗೊರೆಯನು ನಿನ್ನ
ಬಾಪ ಭಕ್ತಿಯಿತ್ತು ಪೊರೆಯಿತ್ತು

|| ೧ ||

ನಿರತಿತಯ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಪರಮ ಸಂಪದಂಗಳನ
ಒರಿದೇವಿಯೆಮ್ಮನು ಮುದದಲಿ-ಗಂಭೀರಳಿ
ಧರೆಯ ಭಕ್ತ ಜನರ ಕೃಪೆಯಲಿ

|| ೨ ||

ಪರಿಯ ಚರಣ ಸರಸಜದ ಪರಿಮಳದ ಸೇವಿಸುವ
ಲರಿಯ ಸ್ಮರಣೆ ಭಜನೆಗೈಯುವ-ಗುರುರಾಯನೆಮ್ಮ
ಮೂಕರಾಕಿ ಕರಿಮ ಪೊರೆಯುವ

|| ೩ ||

ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನಾಲಿಸಲೆಂದು ಸಾರಸಿಬ್ಬಿದನು ನಾನು
ಸಾರಸಾಕ್ಷನಂಟು ಭಜನೆಯ-ಮೂಡಿದೆಯೆಂದು
ಕೋರುವೆನು ಮನುಷ ಕೋಟಿಯೆ

|| ೪ ||

ನಿನ್ನ ರೀಲೆ ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಜಗವು
ನಿನ್ನ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳು ನಾವಯ್ಯ-ಎಂದಿಗೂ ನಾವು
ನಿನ್ನ ದಾಸರೆಂದು ತಿಳಿಯದು

|| ೫ ||

ಭಾರತದ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ವೀರ ಪ್ರಜೆಗಳುನ್ನತಿಗೆ
ಭಾರತೀಕಾಂಕ್ಷೆನ ಕಾಂಕ್ಷಣೆ-ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಿನ್ನ
ಭಾರತೀಯರೆಮ್ಮ ಪೊರೆಯೆನೆ

|| ೬ ||

ಕೇಶವಶರ್ಮನ ಶುಕ ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರಜನಿದ
ನಾಶುಕವಿಶೆಯಾಗಿ ಬರದನು-ಈ 'ಕಲಹದ'ವ
ತೋಪದಿಂದ ರಾಘವೇಂದ್ರನು

|| ೭ ||

ಮಾಡಿದವರುಗಳ ಪಾಪ ಆಡಿದವರಿಗೆ ಎಂಬ
ರೂಢಿ ಮಾತು ಸೋಕಬಾರದು-ಶ್ವಮೆಯ ಬೀಡಿ
ರೂಢಿಗೊಡೆಯಂಟು ಸ್ಮರಿಪುದು

|| ೮ ||

ಲೋಕದ ಸುಪ್ರೇಮ ಬಯಸಿ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದುವಿಲ್ಲಿ
ಬೇಕೆಂದೇನೂ ಬರಿದುದಲ್ಲವು-ನಮ್ಮಯ ನಾಡ
ಜೋಕೆಗಾಗಿ ಕೇಳಿ ವಚನವು || ೯ ||

ಕಾವ್ಯವೊಲ್ಲವಿದು ನಟ ಕಾವ್ಯ ಗುಣದಿ ಕೂಡಿದು ಸಂ
ಸೃಷ್ಟಿವೆನಿಸಿದರದು ಬುಧುಗೇ-ಸತ್ಯದಯರಿಗೆ
ಶ್ರಾವ್ಯವಯದು ಭಾವುಕರಿಗೆ || ೧೦ ||

ಲೋಕ ಕಲ್ಪಾಣವನು ಬಯಸಿ ವ್ಯಾಕುಲವ ಕಳೆಯೆ ವೇಳೆ
ಲೋಕ ಧರ್ಮ ನೀತಿಗಳ ಸಾರ-ಕಲಿಹದವಿದು
ಲೋಕ ಜನಕ ಮಂಗಳಕರ || ೧೧ ||

ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಡಿಂಗದಿಗಲಿಗೆ ಬೇನ
ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಧರಣಿಗೆ-ಭಾರತಾಂಬಿಗೆ
ಮಂಗಳ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ || ೧೨ ||

ಮಂಗಳವೆನ್ನಯ ಸತ್ಯದಯದೊಂದಿ ನಿಲ್ಲುತ ಪ
ದಂಗಳನು ನುಡಿಸಿದಾತಗೆ-ಶ್ರೀ ರಘುವರಗೆ
ಮಂಗಳ ಗುರು ರಾಘವೇಂದ್ರಗೆ || ೧೩ ||

ನವವೃಂದಾಪನಾಂತರ್ಗತ ನವಯತಿಗೇಂದ್ರ ಹೃದಯಪಾಸ
ನವಮಾನಾಂತರ್ಯಾಮಿ ರಘುವರ-ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಸುಜನ
ನಿವಹವನಾಳಂದ್ರಾರ್ಕಪಾರ || ೧೪ ||

ಸಾರಪದಗಳೇ ಕಾವ್ಯದೊಳಿಂಟುನೂರೆಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತು
ಶ್ರೀರಘುವರಧಂಘ್ರಿ ಕಮಲದಿ-ಸಮರ್ಪಿತವು
ಮೂರುತಿಯ ಸುಪ್ರಸಾದದಿ || ೧೫ ||

ಸಂಧಿ ೨೩, ಪದ್ಯಗಳು ಅರ್ಲಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಮೆನ್ನು

|| ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ಕುಡ್ಡಾ ಕುಡ್ಡ ಪತ್ರಿಕೆ

ಪುಟ	ದಿವ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪದ್ಯ	ಪದ್ಯ
14	19	2	ಬಾಳನ
32	6	2	ಪ್ರಕೃತಿ ಯಾಳೆ
34	1	1	ಜನರೊಳಗೊಳವರಿ
34	2	2	ಶೋಧಕ ಪುಣ್ಯರೊಂದಿ
35	8	2	ದಿನವಕಳೆವರು
39	13	2	ವನಜನಾಭನ
47	9	3	ವೇದ್ಯ ಕೃಷ್ಣ
47	12	2	ಮಡಿಯಂತಿವರು
49	2	2	ಕಾಮರೂಪಿಯರ
59	3	2	ಕೂಸುರನುಮ
61	6	2	ಮಹಾಭಾರತದೊಳಗೊಳವರು
68	12	1	ಜನರತನಕ
82	16	3	ಕುಡ್ಡಾಕುಡ್ಡಾಕುಡ್ಡಾ
85	5	1	ಕುಡ್ಡಾಕುಡ್ಡಾಕುಡ್ಡಾ
94	20	1	ಮಾತುಗೊಂಡಿ
96	3	2	ಕಡೆ
97	11	2	ಕಡೆ
106	7	1	ಅನುಮಾನವನನಮ
114	13	3	ಮೊದಲನ
130	27	1	ಮೊದಲನ